

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY
BODZECHÓW
NA LATA
2021 – 2030

BODZECHÓW 2021

WSTĘP	4
1. GMINA BODZECHÓW - PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	6
2. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE	7
3. POŁOŻENIE GMINY	9
4. DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ	11
4.1. Ludność	11
4.2. Bezrobocie	15
4.3. Infrastruktura społeczna	17
4.3.1. Oświata	17
4.3.2. Ochrona zdrowia	25
4.3.3. Pomoc społeczna	28
4.3.4. Kultura	41
4.3.5. Świetlice środowiskowe	43
4.3.6. Organizacje pozarządowe i społeczne	44
4.3.7. Gospodarka mieszkaniowa	45
4.4. Samorząd gminy	47
4.4.1. Budżet	47
4.4.2. Inwestycje	50
4.5. Infrastruktura techniczna gminy	52
4.5.1. Zaopatrzenie w wodę	52
4.5.2. Oczyszczalnie ścieków i kanalizacja sanitarna	53
4.5.3. Łączność, telefonizacja	54
4.5.4. Internet, światłowód	54
4.5.5. Zaopatrzenie w gaz ziemny	54
4.5.6. Drogi	55
4.6. Rolnictwo	55
4.7. Handel, usługi i zakłady produkcyjne	56
4.8. Ochrona środowiska	58
4.8.1. Ochrona powietrza	58

4.8.2. Ochrona wód	60
4.8.3. Gospodarka odpadami	61
4.8.4. Gospodarka kopalinami	63
4.8.5. Gospodarka leśna	64
4.8.6. Ochrona przyrody i krajobrazu	65
4.8.7. Odnawialne źródła energii	67
4.9. Turystyka	68
5. PODSUMOWANIE STANU DIAGNOZY	71
6. PODSUMOWANIE ZEBRANYCH ANKIET NA POTRZEBY SPORZĄDZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY BODZECHÓW	72
7. ANALIZA SWOT	76
8. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU	78
9. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	92
10. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY	99
11. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	102
12. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	103
13. ZBIEŻNOŚĆ STRATEGII Z OBOWIĄZUJĄCYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	107
14. UWARUNKOWANIA WODNE ORAZ ZWIĄZANE ZE ZMIANAMI KLIMATU	110
15. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	110
16. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY BODZECHÓW W PERSPEKTYWIE DO ROKU 2030	111
17. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY BODZECHÓW	112

WSTĘP

Ostatnie dziesięć lat było niezwykle dynamiczne jeśli chodzi o rozwój gminy Bodzechów. Dzięki wysokiemu poziomowi pozyskiwania środków zewnętrznych udało się na terenie gminy wykonać szereg inwestycji, które miały na celu poprawę jakości życia mieszkańców. Jedną z najważniejszych była, a w zasadzie wciąż jest, budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Poprzednia strategia rozwoju gminy Bodzechów opracowana na lata 2010-2020 wskazywała wyraźne braki w tym aspekcie. Przed dekadą poziom skanalizowania gminy był niezwykle niski. Obecnie możemy się pochwalić tym, że sytuacja wygląda znacznie lepiej. Inwestycja ta ma niebagatelne znaczenie ze względu na ochronę środowiska, jak również na komfort życia mieszkańców korzystających z nowej inwestycji. Dobra diagnoza stanu opracowana przed dekadą pozwoliła wskazać nam kierunki, którymi powinna podążać gmina. Z satysfakcją możemy odnotować fakt, że nam się to w dużej mierze udało. Nie oznacza to jednak, że nie mamy nad czym pracować, wszak kto stoi w miejscu ten się nie rozwija. Czekają nas kolejne wyzwania i plany do realizacji. Jesteśmy gotowi by sięgać po środki zewnętrzne, czy to krajowe, czy to z budżetu Unii Europejskiej.

Ważnymi przesłankami aktualizacji strategii jest konieczność dostosowania modelu programowania do nowej formuły planowania działań wspieranych z funduszy UE, konieczność zintegrowania polityk sektorowych na poziomie regionalnym oraz uwzględnienia problemów międzyregionalnych. Wywołuje to potrzebę analizy spójności dokumentu strategii z wszystkimi istotnymi uwarunkowaniami oraz podjęcia ewentualnych działań korygujących. Nie bez znaczenia jest również zintegrowanie zapisów strategii z tym co widnieje w strategii województwa świętokrzyskiego.

Gmina Bodzechów ze względu na swoje położenie jest dość zróżnicowana. W niektórych obszarach stanowi gminę typowo rolniczą, w innych zaś ma charakter podmiejski, a nawet przemysłowy. Oznacza to, że niniejszy dokument musi zawierać elementy, które pogodzą wszystkie te obszary.

Rolnictwo, jako dotychczas podstawowy dział gospodarki na obszarach wiejskich nie jest w stanie zapewnić godnego poziomu dochodów ludności ze względu na małą skalę produkcji, przestarzałe struktury organizacyjno-produkcyjne oraz wysokie przeludnienie agrarne. Potrzeba restrukturyzacji społeczno-gospodarczej jak również trudności mieszkaniowe stwarzają bezwzględną konieczność znalezienia dla ludności wsi zajęć pozarolniczych, ale głównie na obszarach wiejskich.

Naszym głównym celem jest podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców.

Jakość i komfort naszego życia, zależy od wielu czynników: od poziomu edukacji, poprzez ochronę środowiska, po opiekę nad osobami, które najbardziej tego potrzebują. Niezwykle ważne znaczenie ma współpraca z mieszkańcami i skuteczny dialog. Wsluchanie się w potrzeby, powinno zawsze być na pierwszym miejscu, gdyż to mieszkańcy tworzą naszą wspólnotę i oczekują zapewnienia najlepszego poziomu usług publicznych.

Staramy się spełnić te oczekiwania. Efektem tej pracy jest ilość oraz wymiar wykonanych inwestycji. Niebagatelne znaczenie ma także wysokość pozyskanych funduszy zewnętrznych. Jednak najważniejszym miernikiem jest zadowolenie mieszkańców.

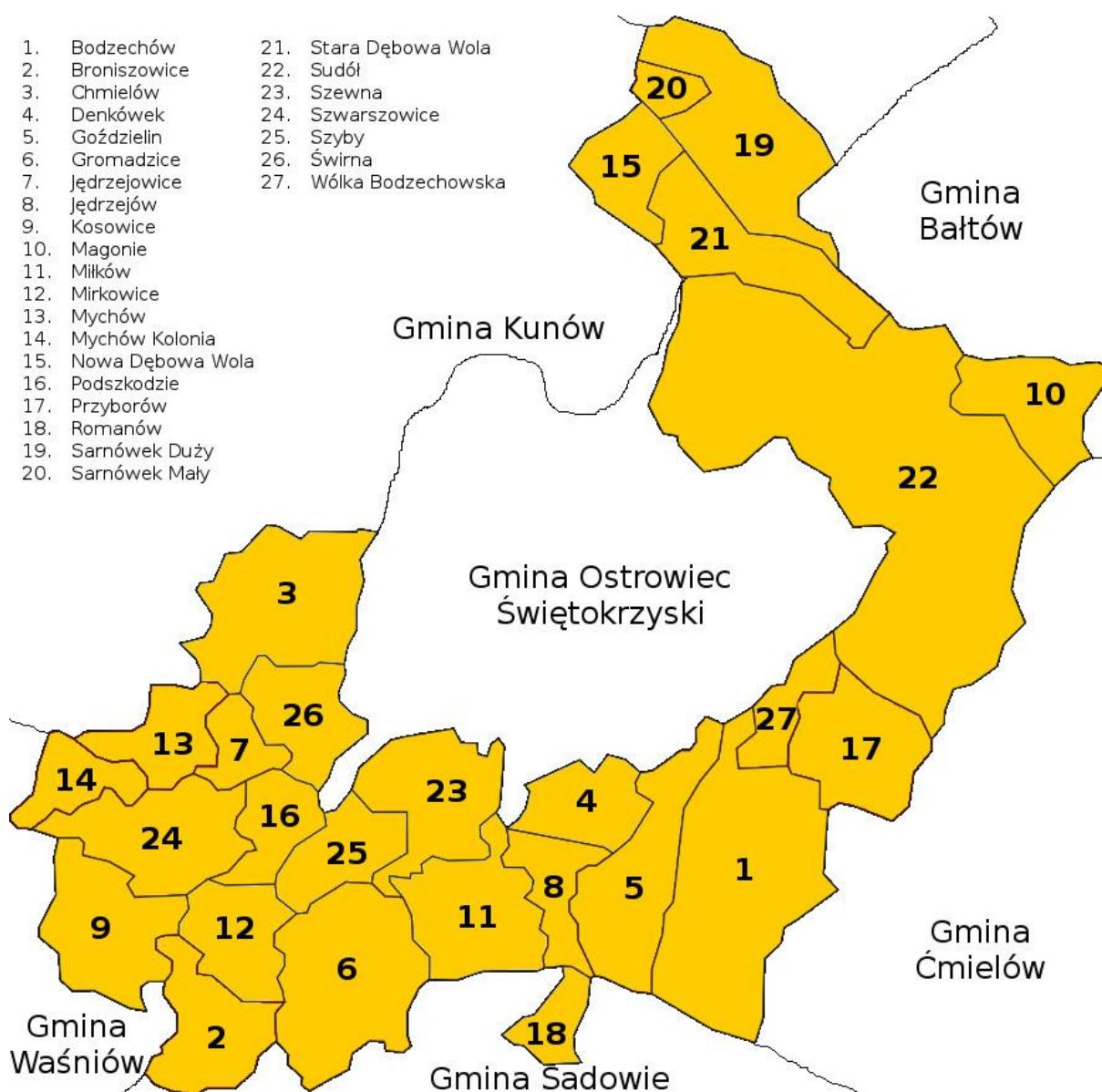
Tworząc strategię rozwoju gminy postawiono sobie następujące cele:

- podnoszenie poziomu życia mieszkańców,
- znalezienie rozwiązań umożliwiających wzrost gospodarczy gminy,
- przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia oraz niwelowanie już istniejącego,
- tworzenie warunków do powstania alternatywnych, pozarolniczych źródeł dochodów dla mieszkańców wsi,
- tworzenie warunków służących zachęcaniu inwestorów zewnętrznych do inwestowania na terenie gminy,
- promocja gminy.

Opracowana "Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów" ma na celu dokonanie diagnozy stanu i możliwości jakie sobą przedstawia gmina. Na tej podstawie można zaproponować odpowiednie dla niej kierunki rozwoju oraz wskazać praktyczne sposoby aktywizacji społeczno-gospodarczej.

Sukces w realizacji postawionych celów rozwoju gminy zależeć będzie od aktywności i umiejętności współdziałania lokalnej społeczności. Integracja mieszkańców gminy wokół wspólnych celów jest warunkiem ożywienia gospodarczego terenów wiejskich. Nawet najlepszy plan rozwoju gminy nie zostanie zrealizowany jeśli w decyzjach dotyczących spraw lokalnych nie będą aktywnie uczestniczyć mieszkańcy. Oznacza to, że aby osiągnąć cele postawione w niniejszej strategii niezbędny będzie wysiłek i zaangażowanie zarówno po stronie władz samorządowych, jak i społeczności gminy Bodzechów. Minione dziesięć lat pokazało jednak, że można osiągać postawione sobie cele i mocno wierzymy, że podobnie będzie i w kolejnych latach.

1. GMINA BODZECHÓW - PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

2. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

W pracach nad Strategią Rozwoju Gminy uczestniczyła kilkunastoosobowa grupa osób składająca się z pracowników Urzędu Gminy Bodzechów oraz osób wyróżniających się aktywnością w życiu gminy.

Niniejsze opracowanie realizowane było w dwóch etapach:

- ETAP I - Baza poznawcza i diagnoza stanu.
- ETAP II - Projekt.

Uzyskane w trakcie I etapu dane inwentaryzacyjno - analityczne i studialne, pogłębione analizą i wnioskami stanowiły podstawę do opracowania projektu, którego zadaniem było nie tylko przedstawienie wizji gminy, lecz również sformułowanie zasad jej stopniowego przekształcenia w kierunku stworzenia wydajnego i konkurencyjnego środowiska.

W celu jak najszerszego uspołecznienia budowanej strategii rozwoju gminy, przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców Gminy Bodzechów. Dotyczyła ona żywotnych interesów mieszkańców, a uczestniczyły w nich zarówno osoby młode jak i starsze, posiadające różne wykształcenie, wykonujący różne zawody. Bogaty materiał informacyjny, stanowiący niezwykle ważny element w formułowaniu celów strategicznych i operacyjnych rozwoju gminy publikujemy w jednym z rozdziałów strategii.

Przy powstawaniu niniejszej strategii wzięto pod uwagę szereg dokumentów planistycznych i strategicznych, związanych bezpośrednio, bądź pośrednio z gminą Bodzechów. Wykorzystano dane m.in. z następujących dokumentów:

- Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bodzechów na lata 2019-2023 w perspektywie do roku 2026,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bodzechów
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bodzechów na lata 2021-2027
- Kompleksowy Plan Rozwoju Szkół w Gminie Bodzechów na lata 2016-2023
- Raporty o stanie gminy za lata 2018 - 2020
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2020 wraz z projektem tworzonej równolegle Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030
- Program Rozwoju Turystyki i Promocji Powiatu Ostrowieckiego do roku 2020+
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko 2030.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
- Narodowy Plan Rewitalizacji oraz projekt Narodowego Planu Rewitalizacji 2022
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jedną z przesłanek aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów jest potrzeba dostosowania zadań i priorytetów rozwojowych do aktualnych dokumentów strategicznych, które funkcjonują zarówno na poziomie regionalnym, jak i na poziomie krajowym.

W 2017 roku Rada Ministrów przyjęła Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Jest to kluczowy dokument państwa w zakresie średnio i długoterminowej polityki rozwoju. Strategia postuluje nowe podejście do polityki rozwoju w oparciu o odpowiedzialność społeczną i równowagę terytorialną. Funkcję wdrożeniową w tym zakresie pełni natomiast Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 przyjęta w 2019 roku, określająca systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej. Jednym z głównych założeń dokumentu jest to, że realizacja w/w polityki będzie w większym stopniu oparta o cele wyznaczone na poziomie krajowym i zasoby własne przy aktywniejszym uczestnictwie rządu oraz aktywnym uczestnictwie samorządu oraz partnerów społeczno-ekonomicznych. W powyższe założenia wpisuje się również projekt Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, która określa w jakim kierunku rozwijać się będzie region świętokrzyski. Powiązanie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów z tymi dokumentami umożliwi korzystanie z nowych narzędzi polityki rozwoju na szczeblu krajowym i regionalnym.

Zakreślony dla Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów horyzont czasowy jest tożsamy z wyżej wymienionymi dokumentami, jak również współgra z okresem obowiązywania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027.

Nowa perspektywa finansowa stanowi realne wyzwanie dla każdego samorządu. To od realizacji dobrze zaplanowanych działań zależy czy uda się stworzyć fundament w oparciu o nowe założenie polityki spójności jakim jest rozwój endogeniczny mniej zależny od funduszy zewnętrznych.

3. POŁOŻENIE GMINY

Gmina Bodzechów powstała 1 stycznia 1973 roku, a siedzibą Urzędu Gminy jest Ostrowiec Świętokrzyski. Gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie ostrowieckim okalając miasto Ostrowiec Świętokrzyski z wyjątkiem północno-zachodniej części miasta sąsiadując:

- od zachodu i północnego zachodu z gminą Kunów,
- od północy z gminą Sienno, która należy do województwa mazowieckiego,
- od południowego zachodu z gminą Waśniów,
- od południa częściowo z gminami: Waśniów, Sadowie i Ćmielów.
- od wschodu z gminą Ćmielów, od północnego wschodu z gminą Bałtów.

Powierzchnia gminy wynosi 122,19 km² i zamieszkuje ją w 27 sołectwach ponad 13 tysięcy mieszkańców, a największe powierzchniowo sołectwa to Sudół i Bodzechów.

Historyczne zapiski o Bodzechowie pojawiają się w XIII i XIV wieku. Przez obszar gminy przebiegała droga z Krakowa do Lublina i Wilna. Wieś Bodzechów należała do dóbr Jacka Małachowskiego Kanclerza Wielkiego Koronnego, później do Kotowskiego, a od 1913 roku do Edwarda Jankowskiego. Już w XIX wieku istniało na tym terenie 5 fabryk, wielkie piece oraz wytwórnia alkoholu. Mieszkańcy tych ziem zajmowali się w przeszłości wyrobem narzędzi kamiennych z krzemienia wydobywanego w Krzemionkach Opatowskich, położonych w północnej części gminy, 8 km od Ostrowca Świętokrzyskiego.

Na terenie gminy jest wiele zabytków historycznych, takich jak:

- zespół kościoła parafialnego z XVIII wieku i cmentarz grzebalny z XIX wieku w Szewnie, kościół murowany z XVIII wieku w Mychowie,
- kościół drewniany w Sarnówku Dużym,
- drewniany kościół z XVIII wieku w Bodzechowie,
- wiatrak holenderski z połowy XIX wieku - własność Muzeum Wsi Kieleckiej,
- liczne miejsca pamięci narodowej.

Na terenie gminy położone są Muzeum Archeologiczne i Rezerwat „Krzemionki”, który został wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Gmina leży w powiecie, który jest na drugim miejscu w województwie świętokrzyskim pod względem potencjału przemysłowego, ludnościowego, intelektualnego i kulturowego.

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski, z którym graniczy gmina, wywierało i wywiera bardzo duży wpływ na jej rozwój. Zapewnia dla wielu mieszkańców miejsca pracy i nauki oraz jest głównym miejscem zaopatrzenia ludności, a także zbytu produktów rolnych. Biorąc pod uwagę powyższe

uwarunkowania można powiedzieć, że gmina ma charakter podmiejski.

Ze względu na jakość gleb gmina ma z kolei charakter rolniczy. W jej południowo-wschodniej części występują gleby dobre i bardzo dobre kompleksu pszenno-buraczanego. Jest to obszar o rzeźbie pagórkowatej z licznymi wąwozami erozyjnymi. W części północno-wschodniej występują gleby słabsze o kompleksie żytnio-ziemniaczanym.

Gmina ma dobre połączenie komunikacyjne z innymi ośrodkami jak: Kielce, Starachowice, Radom, Sandomierz, Ożarów, Lublin, Rzeszów, Warszawa. Najważniejsze arterie komunikacyjne przebiegające przez teren gminy stanowią:

- droga krajowa Nr 9 Radom - Rzeszów
- droga wojewódzka Nr 751 Suchedniów - Ostrowiec
- droga wojewódzka Nr 755 Ostrowiec - Zawichost
- droga wojewódzka Nr 754 Ostrowiec - Bałtów

Podmiejsko-rolniczy charakter gminy stwarza znaczne możliwości rozwojowe dla jej mieszkańców.

W skład gminy Bodzechów wchodzi 27 sołectw (Bodzechów, Broniszowice, Chmielów, Denkówek, Goździelin, Gromadzice, Jędrzejowice, Jędrzejów, Kosowice, Magonie, Miłków, Mirkowice, Mychów, Mychów Kolonia, Nowa Dębowa Wola, Podszkodzie, Przyborów, Romanów, Sarnówek Duży, Sarnówek Mały, Stara Dębowa Wola, Sudół, Szewna, Szwarszowice, Szyby, Świrna i Wólka Bodzechowska).

Według posiadanych danych na dzień 31 grudnia 2021 r. dane dla obszaru gminy wyglądają następująco:

Całość: 12219 ha

użytki rolne: 7885 ha w tym: grunty orne : 7106 ha, łąki trwałe: 503 ha, pastwiska trwałe: 250 ha, rowy: 26 ha

Lasy : 3479 ha (grunty os. fizycznych 1068 ha)

Grunty zadrzewione i zakrzewione: 42 ha

tereny zabudowane i zurbanizowane: 601 ha

grunty pod wodami 50 ha

nieużytki 136 ha

tereny różne 26 ha

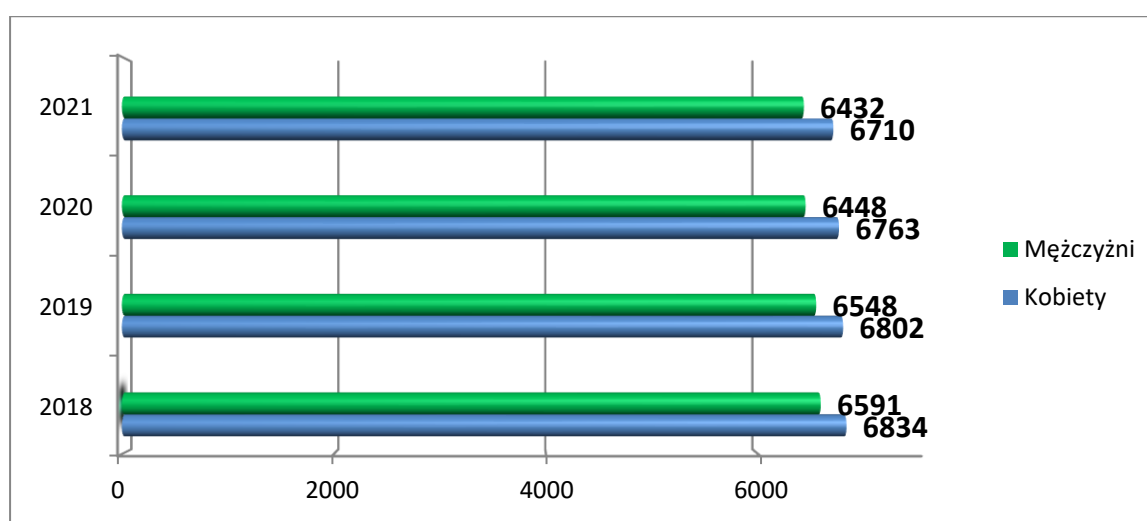

4. DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

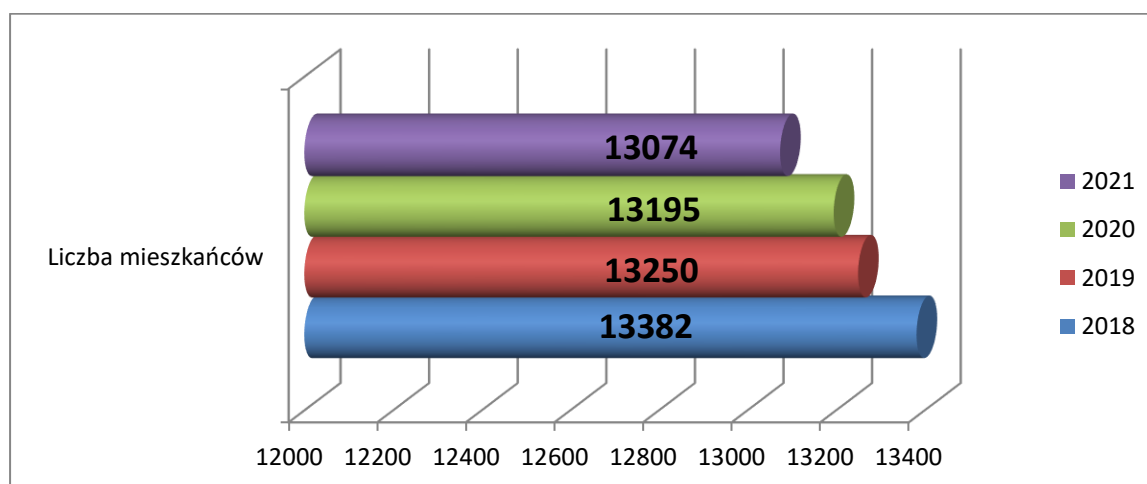
4.1. Ludność.

Według stanu na 31 grudnia 2021 roku ludność gminy Bodzechów liczyła 13 074 osób. W ostatnich latach obserwujemy spadek liczby mieszkańców gminy. W stosunku do roku 2018 liczba ta spadła o 308 osób, do roku 2019 o 176 osób, zaś w odniesieniu do 2020 o 121 osób. Na koniec 2021 roku gminę zamieszkiwało 13 074 osoby, w tym 6710 kobiet i 6364 mężczyzn. Również przyrost naturalny w ostatnim czasie jest na poziomie ujemnym. W 2021 roku wyniósł -96 osób. Sytuację w ostatnich latach obrazuje poniższa tabela:

Rok	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców	13382	13250	13195	13074
Kobiety	6834	6802	6763	6710

Liczba mieszkańców z podziałem na płeć w poszczególnych latach

Liczba mieszkańców ogółem w latach 2017-2020

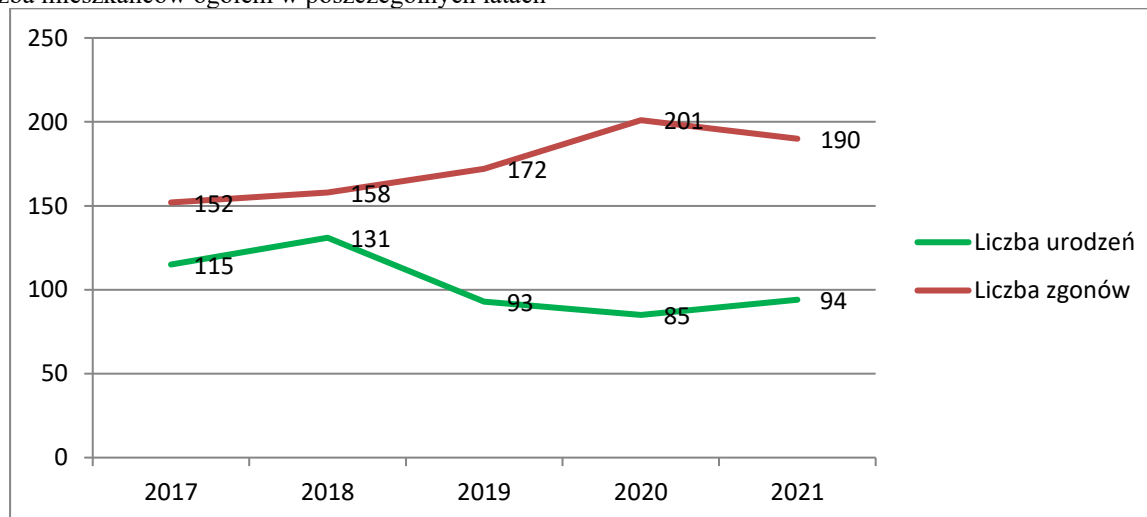
Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030
Obecnie gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 108 osób.

Na 100 mężczyzn w gminie przypada 105,5 kobiet, a w ogólnej populacji kobiety stanowią 51,3%.

Ludność gminy zamieszkuje w 27 sołectwach, przy czym w 3 wsiach mieszka poniżej 100 osób, w 7 wsiach od 100 do 300 osób, w 15 powyżej 300 osób oraz w 2 wsiach powyżej 1500 osób - sam Bodzechów liczy 1540 mieszkańców, natomiast sołectwo Szewna - 2181 osób. W skali powiatu gmina Bodzechów lokuje się na drugim miejscu po Ostrowcu Świętokrzyskim - uwzględniając takie parametry jak: powierzchnia, liczba mieszkańców, ilość bezrobotnych.

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba urodzeń	115	131	93	85	94
Liczba zgonów	152	158	172	201	190

Liczba mieszkańców ogółem w poszczególnych latach

Liczba urodzeń i zgonów w latach 2017-2021

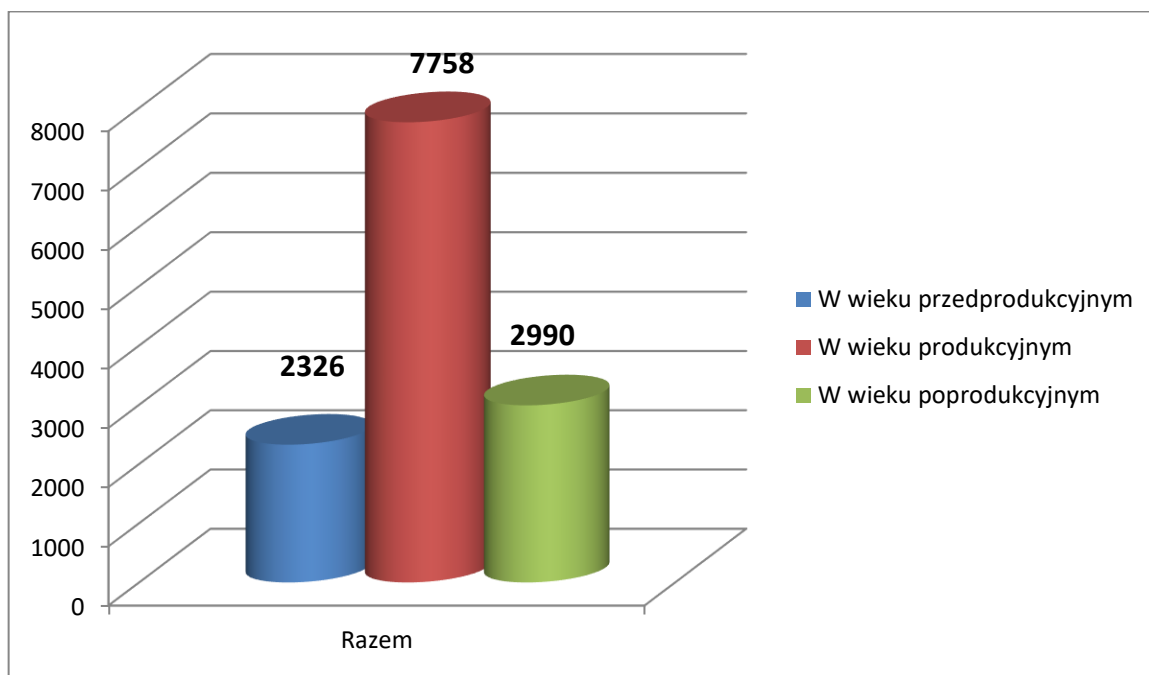
W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych prezentuje się to następująco:

Przedział wiekowy	Razem	Kobiety	Mężczyźni
W wieku przedprodukcyjnym	2326	1129	1196
W wieku produkcyjnym	7758	3582	4176
W wieku poprodukcyjnym	2990	1999	991

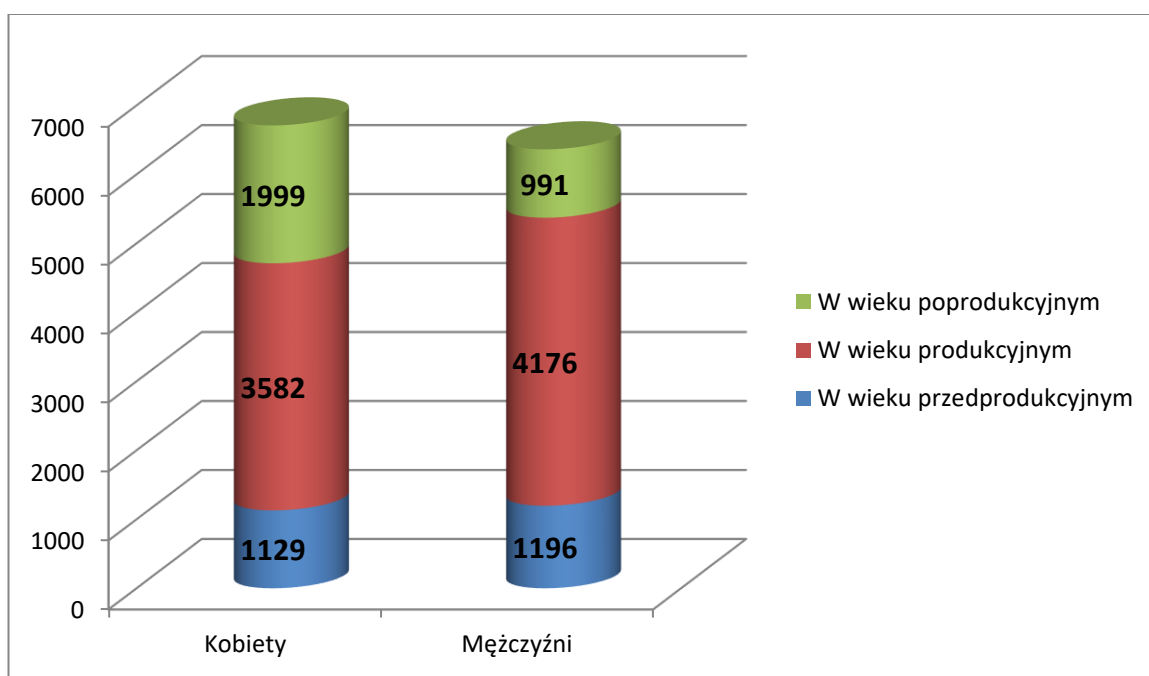
Analizując dane należy stwierdzić, że wyraźnie zaznacza się przewaga kobiet nad

mężczyznami. Na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet, co jest bliskie trendowi światowemu gdzie na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet.

Podział na kategorie wiekowe ogółem

Podział na kategorie wiekowe wg płci

Strukturę wieku ludności oraz zmiany w tym zakresie przedstawia poniższa tabela

Struktura wieku ludności

(stan na 31.12.2021 rok)

Wyszczególnienie	Jedn. Miary	Gmina Bodzechów	Gmina Bodzechów (stan na 31.12.2009)
Ogółem	%	100,0	100,00
- w wieku przedprodukcyjnym	%	17,79	18,75
- w wieku produkcyjnym	%	59,34	63,7
- w wieku poprodukcyjnym	%	22,87	17,55

Struktura wiekowa ludności gminy Bodzechów w czasie powstania poprzedniej strategii uległa zmianie. W stosunku do 2009 roku nieznacznie zmniejszyła się ilość osób w wieku przedprodukcyjnym (o 0,96%). Niestety dość istotne zmiany zaszły w dwóch kolejnych grupach. Ilość osób w wieku produkcyjnym zmalała o 4,36%, zwiększyła się zaś znacznie ilość osób w wieku poprodukcyjnym (o 5,32%). Jest to dowód na to, że społeczeństwo się starzeje.

Powodem do zmartwień może być również notowany w ostatnich latach ujemny przyrost naturalny. Od kilku lat regularnie notujemy więcej zgonów niż urodzeń. Wprowadzony w 2016 r. rządowy program „Rodzina 500 plus” przyniósł w latach 2017 – 2018 pewien wzrost urodzeń, jednak już w 2019 roku wskaźnik ten ponownie zmalał i pozostaje poniżej oczekiwań. W roku 2021 urodzeń na terenie gminy było 94 zaś zgonów 190.

Ruch naturalny ludności

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodzenia na 1000 mieszkańców	Zgony na 1000 mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
2015	85	179	- 94	6,27	13,20	- 6,93

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

2016	94	144	- 50	6,97	10,67	- 3,7
2017	115	152	- 37	7,58	11,30	- 3,72
2018	131	158	- 27	8,15	11,44	- 3,29
2019	93	172	- 79	7,01	12,97	- 5,96
2020	85	201	-116	8,5	20,1	-11,6
2021	94	190	-96	9,4	19	-9,6

Migracje ludności są jednym z elementów wpływających na liczbę i strukturę ludności w gminie.

Migracje wewnętrzne w regionie świętokrzyskim cechuje stały spadek liczby migrujących.

Saldo migracji

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo migracji	-164	-49	-53	+60	-25

Liczba zawieranych małżeństw różni się w poszczególnych latach i wynosi:

- 2015 – 69

- 2016 – 59

- 2017 – 78

- 2018 – 108

- 2019 – 88

- 2020 – 66

- 2021 - 78

Z powyższych danych wynika, że ilość zawieranych małżeństw na przestrzeni ostatnich lat znacznie spadła. W latach 2015-2021 (7 lat) zawarto ich 546, tymczasem w okresie lat 2005-2009 (5 lat) w związek małżeński wstąpiło 631 par. Statystyka ta może mieć realne przełożenie na wspomniany powyżej problem spadającej liczby urodzeń.

4.2 Bezrobocie

Analizując strukturę zatrudnienia należy stwierdzić, że więcej pracujących jest kobiet niż mężczyzn. Najwięcej osób zatrudnionych jest w oświacie, przemyśle i handlu. Można również zaobserwować wzrost pracujących w sektorze prywatnym.

W 2021 roku w porównaniu do 2015 roku liczba bezrobotnych w gminie zmniejszyła się o

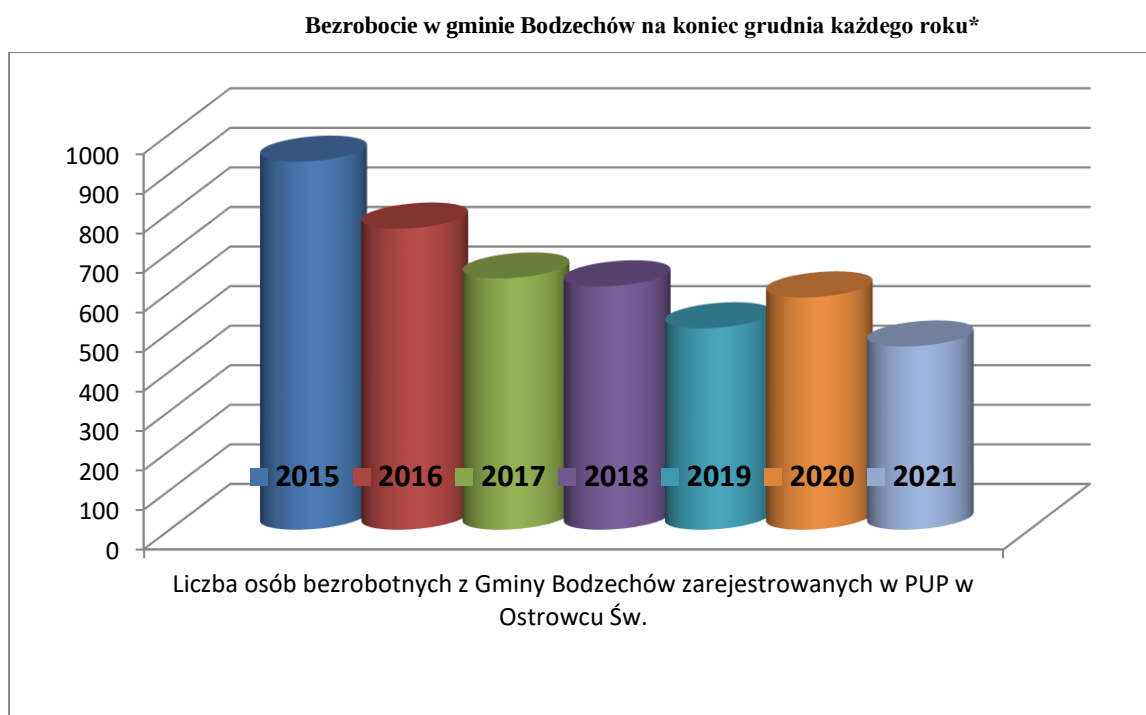

467 osób.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim wynika, iż na przełomie ostatnich lat bezrobocie na terenie gminy Bodzechów spada. Obrazuje to poniższa tabela:

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba osób bezrobotnych z Gminy Bodzechów zarejestrowanych w PUP w Ostrowcu Św.	930	761	635	615	509	587	463

Opracowano na podstawie danych PUP Ostrowiec Św.

Z pewnością nie jest to jeszcze obraz idealny, po regularny spadku bezrobocia w 2020 roku nastąpił jego wzrost co mogło budzić obawy. Wiele wskazuje jednak, że było to związane z pandemią koronawirusa. Dane na koniec 2021 roku są już dużo bardziej optymistyczne, co pozwala mieć nadzieję, na to, iż w kolejnych latach tendencja spadkowa bezrobocia zostanie podtrzymana.

4.3 Infrastruktura społeczna.

4.3.1. Oświata.

INFORMACJE OGÓLNE

Na terenie Gminy Bodzechów funkcjonuje 7 placówek oświatowych, są to :

- 2 zespoły szkół – Zespół Szkół Publicznych w Szewnie (w skład, którego wchodzi Publiczna Szkoła Podstawowa w Szewnie i Publiczne Przedszkole w Szewnie) oraz Zespół Szkół Publicznych w Sarnówku (Publiczna Szkoła Podstawowa w Sarnówku im. Jana Pawła II i Publiczne Przedszkole w Sarnówku)
- 3 szkoły podstawowe
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Bodzechowie im. Walentego Stefańskiego,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Chmielowie im. Jana Brzechwy,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Szwarszowicach – prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty w Szwarszowicach.
- 2 niepubliczne przedszkola – Niepubliczne Przedszkole „Jaś i Małgosia” w Bodzechowie i Niepubliczne Przedszkole przy parafii św. Mikołaja w Szewnie.

W roku szkolnym 2020/2021 z oferty edukacyjnej w Gminie Bodzechów korzystało łącznie **1097** uczniów. W przedszkolach i oddziałach zerowych w zajęciach uczestniczyło **277** dzieci, **820** uczniów pobierało naukę w kl. I-VIII.

Liczbę uczniów w poszczególnych placówkach obrazują poniższe tabele:

SZKOŁA	„0”	KL. I	KL. II	KL. III	KL.IV	KL. V	KL. VI	KL. VII	KL. VIII	Razem kl. I-VIII
PSP Bodzechów	29	22	28	22	23	16	43	40	15	209
PSP Chmielów	12+ 14	7	8	7	11	8	17	12	13	83
ZSP Sarnówek	16	12	5	8	6	7	14	19	12	83
ZSP Szewna	48	33	49	36	40	32	60	66	53	369
PSP Szwarszowice	5	11	7	8	7	4	12	18	9	76
RAZEM	124	85	97	81	87	67	146	155	102	820

PRZEDSZKOLE	Liczba dzieci
PP w Sarnówku	16
PP w Szewnie	49
PP w Szwarszowicach	14
NP w Szewnie	29
NP w Bodzechowie	45
RAZEM	153

Aby dostęp do edukacji na terenie Gminy był łatwiejszy, uczniowie mają zapewniony bezpłatny dowóz z miejsca zamieszkania do placówki, w której pobierają naukę oraz powrót ze szkoły do domu. W tym celu szkoły zawierają umowy z przewoźnikami zewnętrznymi lub korzystają z usług komunikacji miejskiej. W roku szkolnym 2020/2021 z dowozów skorzystało 295 uczniów

Liczba uczniów dowożonych w roku szkolnym 2019/2020

Nazwa szkoły	Liczba dowożonych dzieci
ZSP SZEWNA	114
ZSP SARNÓWEK	42
PSP CHMIELÓW	29
PSP SZWARSZOWICE	5
PSP BODZECHÓW	105

Młodzież kończąca edukację na terenie Gminy Bodzechów ma szansę kontynuować naukę w sąsiadującej gminie Ostrowiec Św., która posiada bogatą ofertę szkół ponadpodstawowych. Na jej terenie istnieje również uczelnia wyższa – Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości, gdzie młodzi mieszkańcy Gminy mogą uzyskać wyższe wykształcenie.

KADRA

W roku szkolnym 2020/2021 w placówkach zatrudnionych było **120** nauczycieli oraz 46 pracowników obsługi. Poniższe tabele obrazują zatrudnienie w poszczególnych placówkach oraz zatrudnienie nauczycieli na różnych stopniach awansu zawodowego. Jak widać zdecydowana większość kadry pedagogicznej posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, co przynosi wymierne efekty w postaci bardzo dobrych wyników osiąganych przez uczniów z terenu Gminy.

Kadra pedagogiczna

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

Nauczyciele zatrudnieni w szkołach na terenie Gminy Bodzechów	Stopień awansu	ZSP Szewna	PSP Bodzechów	ZSP Sarnówek	PSP Chmielów	PSP Szwarszowice
	Stażysta	0	0	1	1	0
	Kontraktowy	7	5	0	1	3
	Mianowany	3	2	3	6	3
	Dyplomowany	33	18	12	9	7
	Razem	43	25	15	15	14
	W tym etaty	44,05	32,26	17,14	17,53	9,92

Pracownicy niepedagogiczni

Pozostali pracownicy zatrudnieni w szkołach na terenie Gminy Bodzechów	Stanowisko	ZSP Szewna	PSP Bodzechów	ZSP Sarnówek	PSP Chmielów	PSP Szwarszowice
	Sekretarka/referent	1	1	1	1	1
	Intendent	1	1			
	Sprzątaczką	10	4	3	2	1
	Kucharz/kucharka	1	1	1	1	1
	Pomoc Kuchenna	3	1	1	1	-
	Konserwator	1	1	1	1	1
	Woźny	-	1	1	-	-
	RAZEM	17	10	9	6	4

ZAPLECZE

Największą bazę lokalową wśród placówek posiada Zespół Szkół Publicznych w Szewnie. Całkowita powierzchnia użytkowa szkoły wynosi 6 251,52 m kw. Zaplecze dydaktyczne poszczególnych szkół przedstawia się w sposób następujący:

Nazwa szkoły	Liczba sal dydaktycznych	Powierzchnia	Obiekty sportowe	Powierzchnia
ZSP Szewna	22	1122,24 m kw.	2 sale gimnastyczne (+ siłownia) hala sportowa	2 285,73 m kw. 1 956 m kw.
ZSP Sarnówek	12	488,47 m kw.	sala gimnastyczna	164,49 m kw.
PSP Bodzechów	12	573,40 m. kw.	sala gimnastyczna hala sportowa	174,50 m kw. 689,50 m kw.
PSP Szwarszowice	7	286,00m kw.	sala gimnastyczna	124,49 m kw.
PSP Chmielów	8	282,66 m kw.	sala gimnastyczna	103,00 m kw.

Oprócz sal dydaktycznych i obiektów sportowych w skład technicznego zaplecza wszystkich placówek wchodzi: biblioteki szkolne, czytelnie i świetlice, nowoczesne w pełni wyposażone pracownie komputerowe z dostępem do Internetu oraz pracownie językowe. W ZSP w Szewnie pracownia informatyczna wyposażona w najwyższej jakości sprzęt

powstała w roku szkolnym 2018/2019, wtedy właśnie placówka przystąpiła do programu pn. „Szkolne Pracownie Informatyczne Województwa Świętokrzyskiego (e-Pracownie Wś)” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i w ramach tego programu otrzymała dotację na zakup 20 komputerów.

W PSP w Bodzechowie, ZSP w Sarnówku oraz w ZSP w Szewnie istnieją nowoczesne, wyposażone w pomoce dydaktyczne pracownie edukacji przyrodniczej, które powstały w ramach projektów dotowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Należy jednak zaznaczyć, że nie tylko pracownie są doskonale wyposażone, ale także pozostałe sale dydaktycznych zaopatrzone są w taki sprzęt jak tablice multimedialne, czy projektory. W roku szkolnym 2018/2019 sprzęt multimedialny zwłaszcza sprzęt nagłaśniający, monitory dotykowe i projektory zostały zakupione do ZSP w Sarnówku oraz PSP w Chmielowie w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych „Aktywna Tablica”. W latach wcześniejszych z tego programu skorzystały także PSP w Bodzechowie oraz ZSP w Szewnie.

Wykaz pracowni

Nazwa szkoły	Pracownie
ZSP Szewna	2 pracownie komputerowe 2 pracownie językowe pracownia przyrodnicza
ZSP Sarnówek	pracownia historyczna pracownia komputerowa pracownia przyrodnicza pracownia fizyczno - chemiczna
PSP Bodzechów	2 pracownie językowe pracownia przyrodnicza pracownia komputerowa
PSP Szwarszowice	pracownia komputerowa
PSP Chmielów	pracownia komputerowa pracownia językowa

Wszystkie szkoły na terenie Gminy posiadają także własną kuchnię z zapleczem oraz stołówkę szkolną. W ostatnich latach gruntowny remont i modernizację przeszła kuchnia w PSP w Bodzechowie. Do kuchni zakupiono nowe wyposażenie, poprawiono także standard istniejącej tam stołówki. Placówka otrzymała na ten cel wsparcie finansowe biorąc udział w Wieloletnim Rządowym Programie „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Pozostałe kuchnie i stołówki na obecną chwilę wymagają odnowienia i inwestycji w postaci nowych mebli i sprzętów. Jest to niezwykle istotne z uwagi na to, że uczniowie chętnie korzystają w swoich placówkach z wyżywienia. W roku szkolnym 2020/2021 z obiadów korzystało aż **631** uczniów.

Liczba uczniów korzystających ze stołówek szkolnych:

Nazwa szkoły	Liczba dzieci
ZSP Szewna	231
ZSP Sarnówek	107
PSP Bodzechów	153
PSP Szwarszowice	48
PSP Chmielów	92
RAZEM	631

OFERTA EDUKACYJNA I SPORTOWA

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom XXI wieku w Zespole Szkół Publicznych w Szewnie od 1 września 2018 r. zaczęła funkcjonować **klasa dwujęzyczna**. Oznacza to, że zajęcia z matematyki, biologii i muzyki prowadzone są w języku angielskim. Klasa ma też zwiększoną liczbę godzin lekcyjnych samego języka angielskiego z 3 do 5.

W naszej gminie już w IV klasie szkoły podstawowej dzieci mają możliwość nauki dwóch języków obcych. Placówki prowadzą ponad to liczne zajęcia dodatkowe dla swoich podopiecznych. Zajęcia wyrównawcze i kompensacyjne dla uczniów mających problemy z przyswojeniem wiedzy oraz koła zainteresowań umożliwiające dzieciom rozwijanie swoich pasji.

Szkoły chętnie angażują się we wszelkie inicjatywy i programy edukacyjne oraz w projekty sportowe, zwiększając w ten sposób ofertę edukacyjną w placówkach np. przez cały rok szkolny 2017/2018 oraz 2018/2019 PSP w Bodzechowie, PSP w Chmielowie i ZSP w Szewnie brały udział w projekcie pn. **„Kompetencje kluczowe to umiejętności nowe! Wsparcie rozwoju edukacyjnego dzieci z Gminy Bodzechów”** w ramach Poddziałania 8.3.2 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany w partnerstwie z Grupą Szkoleniowo Doradcą EUROPLUS Sp. z o.o., umożliwił podniesienie kompetencji kluczowych uczniów poprzez realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz doposażenie szkolnych pracowni. Uczniowie skorzystali w tym okresie z dodatkowych zajęć z języka angielskiego, niemieckiego, przedmiotów

przyrodniczych, IT, przedsiębiorczości oraz zajęć matematyczno-szachowych.

W ramach realizacji projektu w roku 2020/21 „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Gmina Bodzechów gmina zakupiła 30 laptopów wraz z oprogramowaniem. Sprzęt został przekazany do szkół podstawowych z terenu Gminy, a następnie został wypożyczony najbardziej potrzebującym uczniom.

Do szkół trafiło odpowiednio: ZSP Szewna – 12 laptopów, PSP Bodzechów – 8 laptopów, ZSP Sarnówek – 5 laptopów, PSP Chmielów – 5 laptopów.

Natomiast realizując projekt grantowy pn. „Zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej” również współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Gmina Bodzechów zakupiła kolejny sprzęt. Tym razem do szkół trafiło 35 laptopów. ZSP w Szewnie otrzymała 10 laptopów, PSP w Bodzechowie 9, PSP w Chmielowie 8 i ZSP w Sarnówku 8.

Natomiast dzięki przystąpieniu placówek do programu „**Szkolny Klub Sportowy**”, którego Operatorem Wojewódzkim jest Wojewódzki Szkolny Związek Sportowy w Kielcach możliwa jest organizacja i prowadzenie systematycznych pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. Zajęcia, które prowadzone są przez nauczycieli wychowania fizycznego, odbywają się na obiektach sportowych udostępnionych nieodpłatnie przez szkoły, w grupach 15-25 osobowych, 2 razy w tygodniu po 1 godz. (60 minut). Młodzież może skorzystać m.in. z zajęć z piłki siatkowej, piłki ręcznej oraz badmintona. Do popularyzacji sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej z terenu naszej Gminy, przyczynił się również program „**Shuttle Time**”, czyli program związany z nauką gry w Badmintona. W realizację projektu zaangażowały się PSP w Bodzechowie, ZSP w Sarnówku i ZSP w Szewnie. Biorąc udział w „Shuttle Time” szkoły otrzymały dofinansowanie na szkolenia nauczycieli, przeprowadzanie zajęć pozalekcyjnych oraz organizację i finansowanie turniejów dla dzieci. Placówki zostały też wyposażone w niezbędny sprzęt sportowy tzw. „sety sprzętowe” (16 rakiet, 24 lotki, cztery siatki, torba) lub w słupki.

Podstawowym miernikiem osiągnięć uczniów kończących szkoły podstawowe jest wynik uzyskany podczas egzaminu ósmoklasisty. Podczas egzaminu weryfikowana jest wiedza zdobyta z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego. W roku szkolnym 2020/2021 uczniowie placówek z gminy Bodzechów mogli pochwalić się następującymi wynikami:

Wyniki egzaminu w %

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

przedmiot	ZSP w Szewnie 52 zdających	PSP Bodzechów 14 zdających	ZSP Sarnówek 12 zdających	PSP Chmielów 13 zdających	PSP Szwarszowice 9 zdających	Powiat ostrowiecki	Województwo	Kraj
język polski	60,00	64,00	58,00	56,00	68,00	57,00	58,55	60,00
matematyka	44,00	47,00	53,00	40,00	58,00	44,00	45,82	47,00
język angielski	68,00	60,00	64,00	71,00	76,00	64,00	52,41	66,00
język niemiecki	45,00	78,00	-	85,00	-	41,98	42,00	49,00

Kierunki strategiczne placówek oświatowych

1. Polepszanie oferty edukacyjnej

ZSP w Szewnie cel ten zamierza osiągnąć poprzez dalsze funkcjonowanie klas dwujęzycznych (klasy VII i VIII) dodatkowo w przyszłości w szkole mają zostać utworzone klasy o profilach: artystycznym i matematyczno-informatycznym. Klasy o profilu sportowym mają natomiast powstać w PSP w Bodzechowie. W planach ZSP w Szewnie jest również wprowadzenie możliwości uzyskania certyfikatu z języka niemieckiego, wprowadzenie drugiego języka obcego od klasy I oraz zorganizowanie warsztatów dla uczniów z umiejętności coachingowych i nawiązanie współpracy z uczelniami.

Placówki chcą też lepiej dostosować zajęcia dodatkowe do możliwości i potrzeb uczniów, a także pomóc im w wyborze dalszej drogi kształcenia. Celem jest więc zmotywowanie uczniów do uczestnictwa w zajęcia pozalekcyjnych, sprzyjających rozwojowi ich wiedzy, umiejętności, a także kompetencji społecznych.

2. Poprawienie warunków technicznych w placówkach edukacyjnych

Modernizacja placówek znajdujących się na terenie Gminy, ma sprzyjać poczuciu bezpieczeństwa uczniów oraz stworzyć im komfortowe warunki do nauki. W ramach tego celu można wyodrębnić takie działania, jak:

*** Doraźne remonty obiektów szkolnych**

- Malowanie korytarzy, hali i sal szkolnych w ZSP w Szewnie.
- Odnowienie głównych korytarzy, holu i klatki schodowej. Wymiana barierki i płytek na schodach przy wejściu do szkoły i przedszkola w ZSP w Sarnówku.
- Remont łazienek klas I-III, remont nawierzchni boiska oraz przeciwdziałanie wilgoci w pomieszczeniach, poprzez odizolowanie ścian od podłoża w PSP w Chmielowie.

*** Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury**

- Przebudowa systemu grzewczego. Budowa sali gimnastycznej przy szkole w Szwarszowicach i przebudowa istniejącej na sale lekcyjne i pomieszczenia przedszkolne.
- Budowa hali sportowej i przebudowa obecnej sali gimnastycznej na 2 sale dydaktyczne, rozbiórka starej kotłowni, wymiana elektryki, założenie nowej skrzynki rozdzielczej oraz wymiana placu zabaw na nowy w PSP w Chmielowie.
- Założenie pracowni technicznej i artystycznej oraz utworzenie cyfrowej pracowni językowej w ZSP w Szewnie.
- Modernizacja sekretariatu szkolnego (wraz z wymianą mebli) oraz utworzenie wielofunkcyjnego boiska w ZSP w Sarnówku.
- Instalacja monitoringu zewnętrznego. Wykonanie odwodnienia, podniesienie i wyrównanie placu przed szkołą. Zamontowanie barierek uniemożliwiających bezpośrednie wybiegnięcie dziecka z chodnika na jezdnię oraz zagospodarowanie terenu zielonego wokół PSP w Bodzechowie.
- Remonty kuchni i stołówek szkolnych.

*** Zakup nowego wyposażenia**

- Zakup książek do bibliotek szkolnych.
- Zakup pomocy dydaktycznych do sal lekcyjnych, w tym nowoczesnych materiałów edukacyjnych, które stanowią pomoc i wsparcie nie tylko dla uczniów, ale również dla nauczycieli (wszystkie placówki).
- Zakup krzeseł i mebli do pokoju nauczycielskiego i dwóch grup z przedszkola oraz sprzętu i pomocy edukacyjnych niezbędnych do kształcenia kompetencji kluczowych w ZSP w Szewnie.
- Zakup monitorów interaktywnych oraz nowego nagłośnienia do ZSP w Sarnówku.
- Doposażenie przedszkola w Sarnówku w nowe pomoce dydaktyczne.

3. Podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej

Celem jest wzrost jakości kształcenia poprzez umożliwienie nauczycielom podnoszenia swoich kwalifikacji. Aby zrealizować założony cel nauczyciele powinni wziąć udział w kursach programowania oraz szkoleniach, takich jak:

- Kreatywny nauczyciel - inspiracją dla uczniów
 - Innowacyjność w nauczaniu
 - Umiejętności coachingowe w pracy nauczyciela
- oraz innych szkoleniach pozwalających nauczycielom poznać nowe, ciekawe metody kształcenia i metody pracy z uczniem.

4. Integracja szkół z rodzicami i środowiskiem lokalnym

Działania aktywizujące dla rodziców i środowiska lokalnego mają być realizowane poprzez organizowanie m. in.

- Festynów Rodzinnych
- Okolicznościowych imprez dla środowiska lokalnego, np. Dnia Kobiet
- Warsztatów dla uczniów i rodziców np. komunikacja rodzic – dziecko.

4.3.2 Ochrona zdrowia.

W wyniku przeprowadzonej restrukturyzacji - od 1 marca 2012 roku zadania związane z ochroną zdrowia mieszkańców gminy Bodzechów realizuje „Eskulap-Med” sp. z o.o.

Zadania te, obejmujące świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są w oparciu o kontrakt zawarty ze Świętokrzyskim Wojewódzkim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia.

Pacjenci mogą korzystać z usług medycznych w trzech punktach przyjęć :

1. Przychodnia w Bodzechowie przy ulicy Szkolnej 7
2. Przychodnia w Szewnie przy placu ks. M. Popiela 5
3. Przychodnia w Sarnówku Dużym

Obecnie spółka zatrudnia 8 lekarzy, 7 pielęgniarek i położną. Do w/w przychodni zadeklarowanych jest około 6000 pacjentów - przede wszystkim mieszkańców gminy Bodzechów, ale także gmin ościennych - Ostrowca Św., Sadowia, Ćmielowa i Waśniowa.

Wszystkie przychodnie są obecnie skomputeryzowane i dobrze wyposażone w aparaturę medyczną, co pozwoliło znacznie usprawnić pracę placówek i poszerzyć zakres świadczeń medycznych realizowanych na miejscu.

Sytuację finansową placówek należy określić jako dobrą.

Placówki POZ na bieżąco współpracują ze zlokalizowanymi w Bodzechowie i Szewnie gabinetami stomatologicznymi i rehabilitacyjnymi. Podobna współpraca ma miejsce z placówkami oświatowymi na terenie gminy, w zakresie zadań profilaktycznych realizowanych dla uczniów tychże placówek.

Wyzwaniem na najbliższe lata będzie dostosowanie pracy placówki do zachodzących zmian w strukturze demograficznej mieszkańców gminy. Na przestrzeni ostatnich lat da się wyraźnie zauważyć proces starzenia się społeczeństwa. Znacząca część mieszkańców korzystających z usług placówek medycznych na terenie gminy to osoby w wieku powyżej 65 roku życia, co wpływa na znaczne zwiększenie ilości świadczeń medycznych - zarówno lekarskich, jak i pielęgniarskich, jak również na fakt naturalnego zmniejszenia odnowalności populacji, a co za tym idzie zmniejszenia jej liczebności. Do najczęściej leczonych schorzeń należą choroby serca

i układu krążenia, schorzenia układu ruchu i cukrzyca. Daje się zauważyć wzrost zachorowalności na choroby nowotworowe. Za przyczyny tych chorób w dużej mierze odpowiedzialne są zły styl życia, stres i brak pracy.

Dla tej grupy pacjentów realizowane są działania profilaktyczne- m.in -cykliczne -od kilku lat we współpracy z Gminą Bodzechów i Szkołą Podstawową w Bodzechowie spotkania edukacyjne z pacjentami, mające na celu m.in. poszerzenie wiedzy zdrowotnej tej grupy chorych oraz ich integrację i aktywizację. Obecnie w fazie planowania jest program cyklicznego, corocznego szczepienia tej grupy pacjentów przeciwko grypie.

Poza tym realizowane są także inne programy profilaktyczne jak:

1. Program profilaktyki próchnicy zębów dla uczniów szkół na terenie gminy.
2. Program profilaktyki chorób serca i układu krążenia.
3. Program profilaktyki chorób układu krążenia.
4. Program szczepień ochronnych przeciwko chorobom wywołanym przez wirusa brodawczaka ludzkiego (m.in. raka szyjki macicy) dla dziewczynek 13-letnich (we współpracy z Gminą Bodzechów)
5. Program rehabilitacji dla seniorów oraz program korekcji wad postaw u uczniów

Nie ulega wątpliwości, że należy na bieżąco czynić starania o dalsze, systematyczne prowadzenie w/w programów profilaktycznych.

Wielu z pacjentów z uwagi na swój stan zdrowia korzysta z wizyt lekarskich i pielęgniarskich w miejscu zamieszkania.

Budynki w których znajdują się przychodnie są własnością gminy. Największą grupą zadeklarowaną do POZ-u jest grupa wiekowa obejmująca mieszkańców w wieku 7-64 lat.

Realizowane są obowiązkowe szczepienia ochronne. Na uwagę zasługuje zwłaszcza usługi szczepienia dziewcząt przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego będącego jedną z przyczyn raka szyjki macicy. Wykonywane są również badania przesiewowe i bilansowe.

Usługi stomatologiczne i rehabilitacyjne świadczone są przez inne podmioty medyczne. W ostatnim czasie, w celu poprawy świadczenia usług medycznych ośrodki zdrowia zostały w pełni skomputeryzowane. W 2019 roku przychodnie ESKULAP - MED uzyskały zdolność do świadczenia usług w ramach telemedycyny.

Badania laboratoryjne pobierane są codziennie w naszych placówkach, co przyspiesza proces diagnostyczny. Raz w tygodniu na terenie przychodni w Bodzechowie i Szewnie wykonywane są również badania ultrasonograficzne, co również ułatwia dostęp do tych świadczeń dla ludzi starszych. Na najbliższe lata nie przewiduje się zmian w w/w zakresie.

Do najważniejszych zadań na najbliższe lata, które można określić jako cele strategiczne dla

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030
ochrony zdrowia na terenie gminy Bodzechów zaliczyć należy:

- Utrzymanie dobrego wyposażenia placówek w sprzęt diagnostyczny.
- Utrzymanie dobrej dostępności do wszystkich placówek medycznych na terenie gminy.
- Dalsza dobra współpraca z gabinetami stomatologicznymi, rehabilitacyjnymi i placówkami oświatowymi na terenie gminy.
- Zapewnienie dobrej jakości usług poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego jak również stopniowe jego odmładzanie (kilku pracowników jest obecnie w wieku emerytalnym).
- Dalsze prowadzenie już oferowanych programów profilaktycznych i przygotowanie nowych (szczepienia przeciw grypie dla grupy pacjentów powyżej 65 roku życia) na bazie dotychczasowej, dobrej współpracy z Gminą Bodzechów.
- Utrzymanie dobrej kondycji finansowej placówek opieki zdrowotnej

Aktualny stan placówek służby zdrowia oraz ilość personelu medycznego i bliskość Ostrowca Świętokrzyskiego pokrywa potrzeby mieszkańców w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Jednak rozległość terenu utrudnia dojazd chorych do tych placówek oraz utrudnione jest prowadzenie wizyt domowych.

Z uwagi na znaczne odległości mieszkańcy wsi Magonie i Sudół korzystają z opieki zdrowotnej świadczonej przez Ośrodek Zdrowia zlokalizowany w Bałtowie.

Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 i jej trudny do przewidzenia dalszy przebieg, a co za tym idzie konieczność ograniczenia pełnej dostępności do świadczeń zdrowotnych w związku z wymogami sanitarno-epidemiologicznymi- nie można wykluczyć negatywnego wpływu powyższych zjawisk na bieżące funkcjonowanie jak i zaplanowane działania dla poprawy ochrony zdrowia na terenie gminy Bodzechów.

Cele strategiczne:

- **poprawa jakości i dostępności usług medycznych**
- **podnoszenie kwalifikacji personelu medycznego**
- **zróżnicowanie świadczonych usług medycznych**
- **informatyzacja placówek medycznych, rozszerzenie e-usług (e-skierowania, e-recepty itp.)**

4.3.3 Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, która ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej w jakiej się one znalazły i których nie są w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne możliwości

i uprawnienia. Pomoc społeczna nie jest nastawiona jednak na samo rozwiązywanie problemów rodzin czy osób, ale na ich wspieranie, które powinno być dostosowane do możliwości danej osoby czy rodziny. Poziom i zakres wsparcia nie powinien być szerszy niż jest to konieczne w danym momencie, tak aby nie ograniczać inwencji własnej osoby do zmiany swojej sytuacji. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, które współpracują w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.

Osobom zamieszkującym na terenie Gminy Bodzechów pomocy społecznej udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bodzechowie.

Podstawowym aktem regulującym zakres i sposób funkcjonowania pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) w zakresie, której podejmowane są działania dot. pomocy społecznej, a w szczególności:

- a) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- b) pracy socjalnej,
- c) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- d) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- e) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- f) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

GOPS realizuje powierzone zadania również w oparciu o inne ustawy takie jak: ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020r. poz. 111 ze zm.); ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1297); ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 2407 ze zm.); ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 877 ze zm.); ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.); ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm.); ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.); ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.); ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1744 ze zm.); ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach

mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 2021); ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1329) oraz inne obowiązujące przepisy prawa, na podstawie których GOPS realizuje zadania własne Gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

O pomoc finansową mogą stracić osoby, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej tj. będące jednocześnie w trudnej sytuacji życiowej (np. sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe) i finansowej.

Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być wyższy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej (tzw. kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust. 1) i jest co kilka lat weryfikowany.

Udzielone świadczenia realizowane przez GOPS w Bodzechowie w latach 2019 - 2021 roku prezentuje poniższa tabela:

Forma pomocy	2019		2020		2021	
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń w zł.	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń w zł.	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Kwota świadczeń w zł.
zasiłki stałe	86	419 231	84	427 640	81	397 107
zasiłki okresowe	30	31 652	15	11 422	10	10 810
usługi opiekuńcze	15	43 288	10	47 894	2	884
posiłek w tym: - dla dzieci	184 184	64 203 64 203	143 143	24 860 24 860	97 97	29 250 29 250
zdarzenie losowe	1	3 500	1	6 000	3	10 140
schronienie	2	1 482	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	0	0	1	3 947	3	11 025
zasiłki celowe i w naturze w tym: - zasiłki specjalne	302 4	604 802 3 200	271 1	792 646 300	249 0	707 111 0
Razem	509	1 168 158	435	1 314 409	365	1 166 327
opłaty za pobyt w DPS	15	348 336	13	340 508	12	281 392
składka na ubezpieczenie zdrowotne od zasiłków stałych	61	30 911	59	30 977	58	28 595

Forma pomocy	2019		2020		2021	
	liczba świadczeniobiorców	Kwota świadczeń roczna w zł	liczba świadczeniobiorców	Kwota świadczeń roczna w zł	liczba świadczeniobiorców	Kwota świadczeń roczna w zł
1. Zasiłki rodzinne	8762	1 014 738,08	7483	859 474,74	5846	719 472
2. Dodatki do zasiłku rodzinnego w tym:	x	511 351,04	x	491 449,71	x	452 828
- z tytułu urodzenia dziecka	41	30 263,68	23	23 000,00	24	23 146
- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	137	51 713,86	170	62 515,01	151	59 019
- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	495	95 994,03	483	93 163,24	428	86 619
- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	782	82 084,51	679	71 080,83	638	65 409
- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	854	49 694,28	809	40 963,24	724	35 903
- z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1497	101 910,53	1523	103 761,40	1339	90 492
- z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1067	99 690,15	1059	96 965,99	1014	92 240
3. Zasiłki pielęgnacyjne	7886	1 494 079	7686	1 656 569	7537	1 626 409
4. Świadczenia pielęgnacyjne	738	1 166 553	1264	2 222 159	1742	3 381 351
5. Składka społeczna od świadczenia pielęgnacyjnego	368	143 358	805	357 387	1089	542 472
6. Składka zdrowotna od świadczenia pielęgnacyjnego	238	33 889	521	81 773	751	128 427
7. Specjalny zasiłek opiekuńczy	535	329 603	394	242 059	85	51 622
8. Składka społeczna od specjalnego zasiłku opiekuńczego	352	58 503	349	58 425	76	12 761
9. Składka zdrowotna od specjalnego zasiłku opiekuńczego	332	18 409	285	15 692	53	2 846
10. Zasiłek dla opiekunów	306	187 880	144	87 618	21	13 020
11. Składka społeczna od zasiłku dla opiekunów	94	15 942	68	11 291	0	0
12. Składka zdrowotna od	146	8 115	79	4360	9	502

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

zasiłku dla opiekunów						
13. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	56	56 000	53	53 000	59	59 000
14. Świadczenie rodzicielskie	297	253 672	214	197 340	299	270 209
Ogółem:	x	3 766 003,00	x	6 338 597,45	x	7 713 747

GOPS w Bodzechowie dla osób zamieszkałych na terenie Gminy Bodzechów zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jest jedynym organem realizującym świadczenia rodzinne, którymi są:

- 1) zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- 4) świadczenia rodzicielskie,

GOPS w Bodzechowie realizuje także zadania związane z ustaleniem i wypłatą zasiłków dla opiekunów na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz zadania związane z ustaleniem i wypłatą świadczenia „dobry start” na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 821 ze zm.), oraz Uchwały nr 80 Rady Ministrów z 30 maja 2018r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” (M.P. z 2018 r. poz. 514).

System świadczeń rodzinnych jest finansowany ze środków budżetu państwa z dotacji celowej.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez GOPS Bodzechów są sprawy związane z funduszem alimentacyjnym.

Kierownik GOPS w Bodzechowie jest upoważniony przez Wójta Gminy Bodzechów do prowadzenia postępowań w sprawach przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą otrzymywać osoby na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna dla osób do ukończenia 18 roku życia albo w przypadku, gdy osoba uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, lub w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje, po spełnieniu określonego odpowiednimi przepisami kryterium dochodowego.

Informacja na temat wydatków oraz liczby osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Fundusz alimentacyjny	2019	2020	2021 r.
Liczba rodzin korzystających - roczna	71	57	50
Liczba osób uprawnionych - roczna	122	98	84
Liczba wypłaconych świadczeń - roczna	1 143	934	922
Kwota wypłaconych świadczeń - roczna	451 108,00 zł	370 017,44 zł	363 074,52 zł
Średnia miesięczna wysokość świadczenia na osobę uprawnioną	394,67 zł	396,16 zł	393,79 zł
Średnia miesięczna liczba osób uprawnionych	95	78	77

Informacja na temat podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych w latach 2019-2021

Działania podjęte w stosunku do dłużników alimentacyjnych	2019	2020	2021 r.
Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego	21	16	32
Skorzystanie z rodzinnego wywiadu środowiskowego	3	3	3
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w PUP	7	7	9
Poinformowanie PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	7	9	6
Wydanie decyzji uznającej dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	7	5	3
Złożenie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	6	1	1
Złożenie wniosku o ściganie dłużnika alimentacyjnego	28	27	22

Od 2016r. GOPS Bodzechów realizował również sprawy związane z ustalaniem prawa do świadczeń wychowawczych oraz ich wypłatą.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka, albo dyrektorowi domu pomocy społecznej do ukończenia przez dziecko 18 roku życia w kwocie 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie. W przypadku urodzenia dziecka lub ukończenia przez dziecko 18 roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego.

Informacja na temat wydatków oraz liczby osób korzystających ze świadczeń wychowawczych w latach 2019-2021

Świadczenia wychowawcze (500+)	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających	1263	1255	1310
Liczba dzieci na które wypłacono świadczenia	1905	1958	1989
Liczba wypłaconych świadczeń	17 623	22 467	22 222
Kwota wypłaconych świadczeń	8 813 569,00	11 117 758,04	10 944 990,28

GOPS w Bodzechowie realizuje również program „Posiłek w szkole i w domu”

Zgodnie z art. 48 ust. 1 i 4 ustawy o pomocy społecznej, pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie jeśli jest tego pozbawiona i własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Zgodnie z wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, realizowane były działania dotyczące w szczególności zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania :

- a) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej;
- b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej;
- c) pozostałym osobom otrzymującym pomoc na podstawie w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W ramach realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” osoby uprawnione otrzymują posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

W roku 2021 r. objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” zostało 626 osób (zasiłki celowe, zasiłki rzeczowe oraz pokrycie kosztów wyżywienia w stołówkach szkolnych). Pomocy w formie zasiłku celowego udzielono 623 osobom, a 1 osobie udzielono świadczenia rzeczowego. GOPS w Bodzechowie, pokrywa koszty dożywianie dzieci z rodzin najuboższych z terenu gminy.

W ubiegłym roku objęto dożywianiem 97 uczniów w pięciu szkołach i przedszkolach z terenu gminy oraz w innych placówkach z poza terenu Gminy Bodzechów, do których uczęszczają uczniowie z Gminy Bodzechów . Średni koszt jednego posiłku wyniósł w 2021 r.- 3,97 zł.

DODATKOWA DZIAŁALNOŚĆ PODEJMOWANA PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BODZECHOWIE

1.Asystent rodziny

W ramach konkursu resortowego programu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej „Asystent rodziny 2021” ośrodek zatrudnił w 2021 roku 1 asystenta rodziny. Ogólne środki otrzymane na asystenta rodziny to kwota 2 000 zł. Łącznie koszt zatrudnienia 1 asystenta wyniósł 58 223,16 zł.

Liczba rodzin objętych współpracą z asystentem rodziny w 2021 roku wynosiła 13 rodzin, w tym 62 osoby. Wszystkie rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny na wniosek pracownika socjalnego po akceptacji Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie. Rodziny wyraziły zgodę na współpracę z asystentem rodziny, a następnie pracownik socjalny podpisał kontrakt socjalny. Asystent współpracuje z 3-ma rodzinami, które są zobowiązane przez postanowienie Sądu Rejonowego w Ostrowcu Św.

Z 10 -ma rodzinami współpraca trwała powyżej 1 roku. W 2021 roku asystent rodziny rozpoczął pracę z 3-ma rodzinami. Z 2-ma zakończono asystę rodzinną, w tym z jedną z powodu zaprzestania współpracy przez rodzinę, oraz z jedną rodziną, z powodu osiągnięcia celów zakładanych w planie pracy. Asystent rodziny w 2021 r. prowadził monitoring z jedną rodziną po zakończeniu z nimi współpracy. Ponadto, w ramach procedury Niebieskiej Karty, asystent rodziny pracował z dwoma rodzinami, jako członek grupy roboczej.

W 2021 roku asystent rodziny pracował z rodzinami przebywającymi na kwarantannie, kontaktując się nimi telefonicznie. Oprócz prowadzenia planu pracy z rodziną, monitorowano sytuację rodzin będących pod opieką- czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie. Prowadzone były działania edukacyjne związane z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Wszystkie rodziny objęte zostały opieką asystenta z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych, niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i życiowych, słabych umiejętności gospodarowania budżetem domowym. W rodzinach tych występują również inne problemy tj: nadużywanie alkoholu, niepełnosprawność, bezrobocie, brak zatrudnienia, trudne warunki mieszkaniowe, problemy edukacyjne dzieci, nieprawidłowe relacje między członkami rodziny, przemoc w rodzinie.

W ramach zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia, asystent rodziny realizuje następujące zadania:

- a) Udziela pomocy rodzinie w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Te cele realizuje poprzez: udzielanie wskazówek jak oszczędnie i gospodarnie zarządzać budżetem domowym oraz prawidłowo prowadzić gospodarstwo domowe poprzez naukę

praktycznych umiejętności sprzątania i systematyczności w wykonywaniu obowiązków domowych.

- b) Asystent pomaga rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, uzyskaniu świadczeń z pomocy społecznej i innych. Motywuje rodziców do utrzymywania abstynencji od alkoholu i uświadamia skutki jego nadużywania. Zachęca rodziców do pomagania dzieciom w nauce i większego zaangażowania w życie rodzinne oraz pomaga rozwiązywać problemy opiekuńczo- wychowawcze.
- c) Wspiera aktywność społeczną poprzez zachęcanie rodzin do współpracy ze szkołą przedszkolem oraz innymi instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.
- d) Motywuje członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udziela pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu pracy zarobkowej. Ten cel realizuje poprzez rozmowy wspierające z członkami rodzin, przedstawiając im pozytywne skutki i korzyści wynikające z podjęcia pracy. Pomaga w znalezieniu zatrudnienia.
- e) Udziela wsparcia dzieciom, pomaga w nauce, zachęca do systematyczności a rodziców do czynnego udziału w procesie edukacyjnym.
- f) Prowadzi indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci, poprzez udzielanie wskazówek lub doradzania w problemach opiekuńczo- wychowawczych.
- g) Przy realizacji swoich zadań asystent rodziny współpracuje z: pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, wychowawcami, kuratorami społecznymi, policją, członkami GKRPA, członkami grup roboczych (sam też jest ich członkiem).

Monitoruje funkcjonowanie rodziny po zakończeniu współpracy.

2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny działał w obszarze przemocy w rodzinie, realizując procedurę „Niebieskiej Karty” oraz tworząc grupy robocze mające na celu opracowanie i realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą. Skład grupy roboczej był zawsze dobierany w zależności od potrzeb danej rodziny. W skład grup roboczych wchodził: pracownik socjalny mający dany rejon opiekuńczy, dzielnicowy oraz w miarę potrzeb i możliwości członek GKRPA w Bodzechowie, pedagog szkolny, wychowawca, kurator lub asystent rodziny.

W 2021 roku odbyło się 14 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano 15 grup roboczych do konkretnych spraw. Do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło 16 wypełnionych formularzy „Niebieskiej Karty-A”, w tym 12 z policji i 4 od pracownika socjalnego.

W 2021 r. pomocą grup roboczych objęte było 16 rodzin (56 osób w rodzinie). W 2021r. działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” objęto 40 osób doświadczających przemocy tj. 16 kobiet, 2 mężczyzn i 22 dzieci. 16 osób zostało wskazanych jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W 2021 r. zakończono 11 procedur „Niebieskiej Karty” (10-wszczęte w 2021 r. oraz 1 z 2020 r.) z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego jej stosowania oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 1 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań (1-wszczęta w 2021 r.) Na koniec 2021 r. 5 Niebieskich Kart pozostawało jeszcze aktywnych.

Osobom uwięknanym w przemoc udzielane było wsparcie w postaci porad psychologa w Punkcie Konsultacyjnym. W 2021 r. taką formą pomocy objęte było 7 osób (5 ofiar przemocy i 2 sprawców przemocy). Ponadto prowadzono działania psychoedukacyjne skierowane do środowisk zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej- w 2021 r. taką formą wsparcia objęto 8 osób.

Sprawcy przemocy są pisemnie zapraszani na posiedzenie grupy roboczej. Na posiedzeniu grupy sprawcy są informowani o konsekwencjach stosowania przemocy oraz o miejscach gdzie mogą uzyskać fachową pomoc tj. min. Ośrodek Leczenia Zaburzeń Psychicznych i Uzależnień „Eskulap” w Ostrowcu Św. , GKRPA oraz Punkt Konsultacyjny w Gminie Bodzechów.

3. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.

W ramach realizacji ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wydano 26 decyzji potwierdzających prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej oraz 7 decyzji odmawiających tego świadczenia.

4.Realizacja rządowego programu Karta Dużej Rodziny.

W ramach programu członkom rodzin wielodzietnych, na ich wniosek, przyznawane są Karty Dużej Rodziny. Karty te upoważniają do korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej oraz zniżek na określone towary. Karty przyznawane są członkom rodziny wielodzietnej, gdzie na utrzymaniu jest co najmniej troje dzieci. Karta wydawana jest również rodzicom, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu troje dzieci. Karta wydawana jest rodzicom na czas nieokreślony, dziecku do ukończenia 18 roku życia, dziecku powyżej 18 roku życia odpowiednio do końca roku szkolnego lub akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, a dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 18 roku życia na okres ważności orzeczenia.

W 2021 r. wpłynęło 21 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, w tym 13 było złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną, a 8- po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców. W tym okresie przyznano 11 nowych Kart Dużej Rodziny dla członka rodziny wielodzietnej, który był już jej posiadaczem.

Łącznie wydano 93 tradycyjne Karty Dużej Rodziny (tj. rodzicom/małżonkom wydano 41 kart a dzieciom 52 karty). Przysługujące koszty związane z obsługą Karty Dużej Rodziny to kwota 360, 88.zł. Otrzymana dotacja na ten cel wynosi 295 zł.

5. Klub Senior +

Klub Senior + jest ośrodkiem wsparcia prowadzonym w ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzechowie. Placówka powołana jest do wspierania seniorów nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60-tego roku życia z terenu gminy Bodzechów. Głównym celem jest aktywizacja i integracja osób starszych. Charakter i zakres działań realizowanych w placówce został dostosowany do potrzeb i stanu zdrowia uczestników. Działalność Klubu Senior + ma na celu przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu oraz wzmocnić aktywność społeczną, kulturalną i fizyczną seniorów poprzez uczestnictwo w proponowanych zajęciach. W 2021 roku Beneficjenci uczestniczyli w zajęciach rehabilitacji ruchowej, warsztatach rękodzieła, warsztatach psychologicznych zajęciach muzyczno-teatralnych. Odbędzie się wycieczka do Kompleksu w Kurozwękach oraz wyjazd na Parku Etnograficznego w Tokarni. Prowadzona była szeroko pojęta terapia zajęciowa – biblioterapia, hortiterapia, ludoterapia, silwoterapia; usługi edukacyjne – pogadanki tematyczne, czytanie prasy, książek oglądanie filmów i programów TV; usługi kulturalno-oświatowe – wieczorki poetyckie, pogadanki tematyczne, bal z okazji dnia Seniora i Andrzejek, Wigilia; usługi sportowo-rekreacyjne – wycieczki krajoznawcze; usługi aktywności ruchowej lub kinezyterapii – zajęcia ruchowe, gimnastyka ogólnorozwojowa na świeżym powietrzu, ćwiczenia na rowerach stacjonarnych, zajęcia nordic walking; usługi aktywizujące-społecznie – w ramach łączenia pokoleń seniorzy uczestniczyli w spektaklu zorganizowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich z Bodzechowa „Spotkanie z tradycją – kiszenie kapusty”; usługi socjalne – gorący posiłek w formie usług cateringowych. Zorganizowana była również impreza integracyjna z Dziennym Domem Senior + z Kunowa. Ze względu na pandemię działalność Klubu została w znacznym stopniu ograniczona. Pomieszczenia zaadaptowane pod klub znajdują się na parterze budynku pozbawionego barier funkcjonalnych, usytuowane są w miejscu dostępnym dla seniorów oraz przystosowane do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych i zajmują łączną powierzchnię 144,06m². Seniorzy posiadają do dyspozycji:

- pomieszczenie ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła pełniące funkcję sali spotkań z aneksem klubowym zaopatrzonym w sprzęt RTV, kanapy i fotele,
- łazienkę wyposażoną w toalety dla kobiet i mężczyzn i umywalki,
- aneks kuchenny wyposażony w sprzęt, urządzenia i naczynia do przygotowania i spożycia posiłku,
- wydzielone pomieszczenie pełniące funkcję szatni dla seniorów i personelu,
- pomieszczenie do zajęć rehabilitacyjno-ruchowych wyposażone w drabinki, materace oraz inny sprzęt odpowiedni do potrzeb i sprawności seniorów,
- dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu,
- taras.

Kadrę klubu stanowią dwie osoby, a placówka zapewnia 20 miejsc. Faktycznie poniesiony koszt całkowity funkcjonowania klubu to kwota 185 260,23 zł.

6. Realizacja programów w ramach Funduszu Solidarnościowego.

Fundusz Solidarnościowy jest państwowym funduszem celowym. Celem Funduszu jest udzielanie wsparcia społecznego, zawodowego, zdrowotnego i finansowego osobom niepełnosprawnym. Kompleksowe wsparcie tych osób ma wpłynąć na większy komfort życia wskazanej grupy społecznej. W ramach Funduszu Solidarnościowego w 2021 r. dla mieszkańców Gminy Bodzechów realizowano dwa programy tj. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytchnieniowa”.

Głównym celem Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla uczestników Programu:

1. dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573).

Program ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystenta tj. wsparcia w wykonywaniu

codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Wprowadzenie usługi ukierunkowane jest na umożliwienie im prowadzenia jak najbardziej niezależnego życia, zapewnienia wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb oraz umożliwienia zaangażowania ich w wydarzenia społeczne, kulturalne, rozrywkowe, sportowe itp. Uczestnik programu za usługi asystenta nie ponosi odpłatności. W 2021 r. 7 osobom niepełnosprawnym przyznano usługi asystenta. Wszystkie osoby miały orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zrealizowano 2765 godzin usług asystenckich. Łącznie kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację programu to 71 307,46 zł.

Głównym celem Programu „Opieka wytchnieniowa” jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami posiadającymi:
 - orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo
 - orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad w/w osobami. Celem programu jest zapewnienie członkom rodziny (opiekunom) osoby niepełnosprawnej alternatywnej formy czasowej opieki. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych, poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Uczestnik programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności za usługę.

W 2021 r. 5 osobom niepełnosprawnym świadczone usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego (w tym 3 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 2 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności). Zrealizowano 630 godzin usług opieki wytchnieniowej (w tym 530 godzin dla dorosłych i 100 godzin dla dzieci). Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację programu to 18 357,02 zł.

7. Dodatki mieszkaniowe.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które mają trudności w wnoszeniu

bieżących opłat mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy dla osób, które mają trudności w wnoszeniu bieżących opłat mieszkaniowych. 1 lipca 2021 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających łącznie trzy warunki: posiadają tytuł prawny do lokalu, zamieszkują lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe i spełniają kryterium dochodowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekroczył 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarstwie jednoosobowym lub 30% w gospodarstwie wieloosobowym.

W okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. wydano 7 decyzji w sprawie dodatków mieszkaniowych. Z pomocy korzystało 4 gospodarstwa domowe. Łącznie wypłacono 5 634,45 zł tytułem dodatków mieszkaniowych.

8. Punkt Konsultacyjny

Punkt Konsultacyjny świadczy usługi psychologa dla wszystkich mieszkańców gminy, a w szczególności osób:

- 1) będących w kryzysie,
- 2) uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających,
- 3) członków rodzin uzależnionych,
- 4) doświadczających przemocy,
- 5) stosujących przemoc.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,

- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji działających na terenie gminy, które powinny być
- włączone w systemową pomoc dla rodziny.

W 2021 r. 8 osób skorzystało z konsultacji psychoedukacyjnych, zapobiegających przemocy domowej. Psycholog pracował z 5 osobami będącymi ofiarami przemocy domowej i z 2 sprawcami przemocy. Wobec 10 osób psycholog podjął inne działania psychologiczne, związane m.in. z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, interwencją kryzysową itp.

Ogółem w 2021 r. pomocą psychologiczną zostało objęte 25 osób (19 rodzin). Osobom tym udzielono 128 porad.

Cele strategiczne:

- pomoc przy przezwyciężaniu trudności życiowych najbiedniejszym mieszkańcom gminy
- realizacja centralnych programów krajowych
- opieka nad seniorami

4.3.4 Kultura.

W sferze społecznej nie można zapominać o tak istotnej kwestii jaką jest kultura.

Placówki kulturalne :

W miejscowości Sudół swoją siedzibę ma **Muzeum Archeologiczne i Rezerwat Krzemionki z Neolityczną Kopalnią Krzemienia**

Na terenie Gminy działa instytucja kultury pod nazwą **Gminna Biblioteka Publiczna w Bodzechowie z siedzibą w Szewnie z Filą w Bodzechowie**, w skład której wchodzi również siedem świetlic wiejskich w **Gromadziech, Goździelinie, Magoniach, Mychowie, Świrnej, Szybach, oraz Przyborowiu.**

Ważną rolę w wychowaniu i rozwoju nie tylko młodego pokolenia pełnią placówki biblioteczne. Biblioteki działające obecnie na terenie gminy posiadają księgozbiory, które dzięki wsparciu finansowemu władz samorządowych oraz pozyskiwanych dotacjach z MKiDN systematycznie powiększają i uaktualniają swoje zasoby w nowości wydawnicze.

Biblioteki na obszarze gminy -dane 2021 rok

<i>Gmina</i>	<i>Liczba bibliotek</i>	<i>Księgo-zbiór</i>	<i>Czytelnicy</i>	<i>Liczba woluminów /100 mieszkańców</i>	<i>Liczba wypożyczeń</i>
Bodzechów	2	56712	1129	432	Na zewnątrz ogółem 26186 w tym: książek 22422, czasopism 3764 Na miejscu: 596 w tym: książek 306, czasopism 290

Biblioteki w Bodzechowie i Szewnie, oraz Świetlice w Magoniach, Mychowie, Świrnej i Goździelinie posiadają łącza internetowe. Biblioteki biorą udział w projekcie w ramach kampanii społecznej Instytutu Książki „Mała książka – wielki człowiek” – mającej na celu zachęcenie rodziców do codziennego, wspólnego czytania i częstego odwiedzania bibliotek z dziećmi. Corocznie organizują też akcję Narodowe Czytanie. Świetlice Wiejskie w danych miejscowościach są centrami życia kulturalnego. Dzieci, młodzież, osoby dorosłe mogły korzystać z pomieszczeń, wyposażenia oraz różnorodnych form aktywności społecznej, dostępu do Internetu i prasy.

Innym, bardzo popularnym sposobem pielęgnowania kultury na obszarze gminy są Koła Gospodyń Wiejskich. Kultywują tradycję ludową i uczą o niej młode pokolenia. Koła Gospodyń Wiejskich działają prężnie na naszym terenie organizując czas wolny kobietom na wsi, którego szczególnie dużo jest w okresie zimowym. W czasie spotkań Kół można się nauczyć pożytecznych czynności, które będą przydatne w domu, jak również można rozwijać swoje zainteresowania. Na bazie Kół powstały i funkcjonują zespoły śpiewacze kultywujące lokalną tradycję i odnoszące sukcesy na przeglądach pieśni ludowych. Życie kulturalne dla swojego rozwoju potrzebuje nie tylko organizacji kulturalnych i zaangażowanych w działalność ludzi, lecz miejsca gdzie ci ludzie mogliby się zbierać. Na terenie gminy takimi miejscami są świetlice i remizy strażackie. Miejsca te zapewniają niezbędne warunki, w których ludzie mogą się zbierać i rozwijać swoje zainteresowania. Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży, integracja środowisk lokalnych oraz promocja regionu realizowana jest poprzez organizowanie różnego rodzaju imprez o charakterze mniej lub bardziej masowym.

Organizacje pozarządowe o charakterze kulturalnym

Na terenie Gminy funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich w Bodzechowie, Szewnie, Szwarszowicach, Sarnówku, Chmielowie, Magoniach, Miłkowie, Jędrzejowie, Jędrzejowicach, Goździelinie, Gromadzie, oraz Grupa Kobiet Aktywnych w Wólce Bodzechowskiej. Większość pań zrzeszona jest w Gminnym Stowarzyszeniu Gospodyń Wiejskich w Gminie Bodzechów, które działa coraz prężniej i obecnie liczy ponad 170 członków.

W Szewnie funkcjonuje Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Szewny im. ks. Marcina Popiela –Sulima.

W Bodzechowie aktywnie działa Stowarzyszenie Oświatowe Wsi Bodzechów „Lisiny Bodzechowskie”. Na Sudole zarejestrowane jest Stowarzyszenie Przestrzeń Inicjatyw Społeczno - Kulturalnych PISK, a w Szwarszowicach Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty.

Imprezy o charakterze kulturalnym

Na terenie gminy głównie w okresie letnim organizowanych jest szereg imprez plenerowych o charakterze kulturalnym. Podczas nich prezentowany jest dorobek kulturalny gminy. Oprócz zaproszonych wykonawców z zewnątrz swoje pieśni i rękodzieło prezentują Koła Gospodyń Wiejskich. Stałymi imprezami są „Jarmark Wielkanocny”, „Letnie spotkanie z folklorem”, „Święto Pieczonego Ziemniaka”, Dożynki Gminne, Kiermasz Bożonarodzeniowy. Oprócz występów artystycznych można wówczas podziwiać prace wykonane zarówno przez kobiety zrzeszone w KGW, jak i przez młodzież uczącą się w poszczególnych szkołach. Podczas zajęć szkolnych nauczyciele dbają o to, aby tradycja i kultura naszego regionu nie zaginęła. W ostatnim roku działalność ta z powodu pandemii COVID-19 została mocno ograniczona, jednak wszyscy liczymy, że już niedługo będziemy mogli wznowić działalność w tym zakresie, co pozwoli na dalsze kultywowanie lokalnych tradycji i zwyczajów.

Cele strategiczne:

- kultywowanie tradycji ludowych
- podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie gminy
- doposażenie placówek kulturalnych
- wspieranie działań organizacji pozarządowych o charakterze kulturalnym
- korzystanie z dotacji, wspierających rozwój kultury i tradycji lokalnych
- pobudzanie w mieszkańcach chęci krzewienia tradycji
- pobudzanie więzi społecznych i korzystanie z kapitału ludzkiego
- korzystanie z dotacji m.in. z programu Leader, wspierających rozwój kultury i tradycji lokalnych (współpraca z Lokalną Działalnością „Krzemienny Krąg”, której gmina Bodzechów jest członkiem)

4.3.5. Świetlica środowiskowa

W marcu 2019 roku utworzono nową jednostkę organizacyjną Gminy Bodzechów – Świetlica Środowiskowa. Siedziba Świetlicy mieści się w miejscowości Miłków. Świetlica działa w siedmiu punktach na terenie gminy w miejscowościach: Gromadzice, Magonie, Bodzechów, Świrna, Miłków, Mychów, Goździelin. Głównym celem Świetlicy jest stwarzanie prawidłowych warunków rozwoju oraz zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom i młodzieży mającym problemy rodzinne, emocjonalne, szkolne, zagrożonym demoralizacją lub uzależnieniem oraz wspomaganie rodzin ubogich, niewydolnych wychowawczo i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Świetlica organizuje pomoc prawną i psychologiczną dla dzieci uczęszczających do Świetlicy i ich rodzin. Świetlica prowadzi zajęcia otwarte, organizuje wycieczki, imprezy środowiskowe i integracyjne.

Cele strategiczne:

- integracja pokoleniowa mieszkańców gminy
- rozwijanie zainteresowań
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

4.3.6 Organizacje pozarządowe i społeczne.

Na terenie Gminy prowadzą działalność organizacje społeczne. Po latach stagnacji zauważalna jest większa aktywizacja mieszkańców. Bardzo sprawnie działają funkcjonujące w charakterze stowarzyszeń Ochotnicze Straże Pożarne. Druhowie często biorą udział w akcjach ratowniczych nie tylko na terenie Gminy, lecz również powiatu i województwa.

Dzięki Gminnemu Stowarzyszeniu Gospodyń Wiejskich w Gminie Bodzechów odżywają ludowe tradycje i zwyczaje, co pozwala mieć nadzieję, że w przyszłości one nie zaginą. W ostatnim czasie doszło do zmian w strukturze stowarzyszenia. Panie sięgają po środki zewnętrzne, dzięki którym prowadzą świetlicę w Mirkowicach. Ponadto aktywnie działają w szeregach Lokalnej Grupy Działania „Krzemienny Krąg”, gdzie uczestniczą w szeregu szkoleń z zakresu kultywowania tradycji lokalnych, jak i nowoczesnego prowadzenia stowarzyszeń.

W Bodzechowie swoją siedzibę ma Stowarzyszenie Oświatowe Wsi Bodzechów "Lisiny Bodzechowskie", które w ostatnich latach również sięgało po środki z grantów przyznawanych przez LGD „Krzemienny Krąg”. Ponadto stowarzyszenie prowadzi przedszkole w Bodzechowie. Podobnie funkcjonuje Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty w Szwarszowicach, które prowadzi zlokalizowaną tam szkołę.

Niestety na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia spadła aktywność Ludowych Zespołów Sportowych w Szewnie, Szwarszowicach, Miłkowie, Gromadzicach, Bodzechowie i Chmielowie. Aktywnie za to działa Stowarzyszenie Akademia Piłkarska „Galacticos”, które od kilku lat szkoli w Bodzechowie młodych adeptów piłkarstwa. Gmina Bodzechów jest członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg”, w którego skład wchodzi również gminy z terenu powiatów ostrowieckiego, opatowskiego i lipskiego (woj. mazowieckie).

Działalność organizacji społecznych jest podstawowym wskaźnikiem aktywności społecznej gminy. Organizowanie się społeczności lokalnej do realizacji określonych celów jest przykładem tworzenia struktur typowych dla społeczeństwa obywatelskiego.

W ostatnich latach można było zaobserwować pewną stabilizację w tym zakresie. Aktywne stowarzyszenia podtrzymywały swoją działalność, zaś te, które były mało aktywne

dzisiaj już nie istnieją. Zdarzają się również stowarzyszenia tworzone pod wpływem chwili, jednak one równie szybko jak się pojawiają, tak szybko znikają. Nie można wykluczyć, że na terenie Gminy powstanie coraz więcej stowarzyszeń, które skupią aktywnych mieszkańców, chcących zrobić coś dla środowiska w którym żyją. Pojawia się coraz więcej możliwości finansowania zadań, które mogłyby takie stowarzyszenia wykonywać i gmina regularnie zwiększa środki przeznaczone na ich realizację.

Jedną z organizacji społecznych, która prowadzi na terenie gminy aktywną działalność jest wspomniana na początku Ochotnicza Straż Pożarna. W gminie Bodzechów działa 7 terenowych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w następujących miejscowościach: Bodzechów, Chmielów, Gromadzice, Jędrzejowice, Magonie, Miłków, Świrna. Na koniec 2019 roku organizacja ta liczyła ponad 200 członków, a najprężniej działające jednostki to OSP Bodzechów i OSP Jędrzejowice, które zostały włączone do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego. Stopień wyposażenia wszystkich jednostek jest dobry, sześć jednostek posiada remizy strażackie, trzy jednostki posiadają pożarnicze wozy bojowe. Przy OSP Bodzechów, Chmielów i Jędrzejowice działają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze.

Cele strategiczne:

- zwiększanie współpracy pomiędzy JST a organizacjami pozarządowymi
- zwiększanie środków przeznaczanych na realizację zadań przez organizacje samorządowe

4.3.7 Gospodarka mieszkaniowa.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa jednorodzinna z przewagą budynków murowanych, które stanowią 75% całości z infrastruktury mieszkaniowej.

Gmina posiada wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bodzechów na lata 2018 – 2022, który został przyjęty uchwałą nr LIV/39/2018. Program określa wielkość zasobu mieszkaniowego gminy. Gmina posiada 76 mieszkań komunalnych zlokalizowanych w 12 budynkach i 10 mieszkań socjalnych znajdujących się w odrębnym budynku. W dokumencie określono lokalizację poszczególnych budynków, ilość mieszkań wraz z ich powierzchniami i wyposażeniem technicznym budynków.

Program zawiera opis stanu technicznego i przewidywany zakres prac remontowych do zrealizowania w poszczególnych latach wraz z przewidywanymi kosztami robót. Obecnie w zasobach komunalnych realizowany jest program termomodernizacji budynków.

Zasady polityki czynszowej realizowane są w oparciu o Zarządzenie nr IV/13/2015 Wójta Gminy Bodzechów w sprawie czynszu regulowanego w zasobach mieszkaniowych Gminy

Bodzechów, a zasady wynajmowania lokali mieszkalnych wynikają z Uchwały nr XXIII/41/2008.

Zarząd mieszkaniowy zasobem prowadzony jest zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami i ustawą o własności lokali. Administrowanie zasobem mieszkaniowym prowadzony jest przez Referat Opłat Komunalnych. Najemcy znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej uzyskują dodatki mieszkaniowe. Mieszkańcy systematycznie otrzymują informacje o stanie zaległości. Na bieżąco prowadzona jest windykacja zobowiązań.

Cele strategiczne:

- zwiększenie oferty mieszkań komunalnych
- poprawa warunków bytowych w obecnie posiadanych zasobach.

4.4. SAMORZĄD GMINY.

4.4.1. Budżet gminy.

Od kilku lat budżet Gminy systematycznie się zwiększa. Ma to związek z m.in. wydatkami na inwestycje własne Gminy.

Rok	Ogólne wydatki w gminie w PLN	Wydatki na inwestycje własne gminy w PLN z budżetu gminy	wydatki na inwestycje własne gminy w stosunku do wydatków ogólnych gminy w %
2016	45.497.423,33	1.557.642,76	3,42
2017	51.989.360,55	5.276.390,51	10,14
2018	73.397.606,38	25.451.281,29	34,67
2019	70.518.125,03	18.558.205,77	26,31
2020	70.144.978,62	15.483.251,62	22,07
2021	71.259.471,47	10.947.905,41	15,36

Stawki podatków w zł

Podatek	Bodzechów
Podatek rolny 1ha przeliczeniowy	105
Grunty związane z działalnością gosp.	0,75
Grunty pozostałe	0,20
Od budynków mieszkalnych za m ²	0,56
Od budynków pod działalność gosp. za m ²	18,27
Świadczenia zdrowotne za m ²	3,71
Pozostałe	3,32

Wskaźniki zadłużenia UG

Wskaźniki zadłużenia UG	2018	2019	2020	2021
wysokość rocznej spłaty zadłużenia gminy w %	3,44	4,15	4,02	2,40
wysokość zadłużenia gminy w stosunku do budżetu w %	16,20	15,76	13,56	12,16

Udział inwestycji własnych w wydatkach gminy w latach 2018 - 2021

Rok	2018	2019	2020	2021
Ogólne wydatki w gminie w PLN	73.397.606,38	70.518.125,03	70.144.978,62	71.259.471,47
Wydatki na inwestycje własne gminy w PLN	25.451.281,29	18.558.205,77	15.483.251,62	10.947.905,41
wydatki inwestycyjne w % w stosunku do wydatków ogólnych	34,67	26,31	22,07	15,36

Wpływy z podatków od osób fizycznych i od osób prawnych do budżetu gminy w latach 2018 – 2021:

	<i>wpływy z podatków od osób fizycznych w PLN</i>	<i>wpływy z podatków od osób prawnych w PLN</i>
2018	2.460.659,70	2.668.451,79
2019	2.682.182,74	2.574.560,64
2020	2.625.213,14	2.476.057,39
2021	2.851.895,65	2.704.506,06

Uchwałą Rady Gminy w Bodzechowie Nr XXXII/1/2021 z dnia 20 stycznia 2021 roku uchwalono budżet gminy na rok 2021:

- po stronie dochodów na kwotę 68.084.874,15 zł

- i po stronie wydatków na kwotę 74.700.023,00 zł.

Planowany deficyt budżetu wynosił 6.615.148,85 zł i miał być pokryty przychodami pochodzącymi z:

- 1) pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach zaciągniętej na realizację zadania inwestycyjnego p.n. „Budowa infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Bodzechów” w wysokości 759.973,00 zł.
- 2) kredytu zaciągniętego na realizację zadania inwestycyjnego p.n. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski III etap” w wysokości 416.582,00 zł. Kredyt stanowi wkład własny gminy przy realizacji zadania.
- 3) niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, lub zadania finansowego z udziałem tych środków w kwocie 5.438.593,85 zł.

Uchwalając budżet na 2021 rok zaplanowano następujące przychody i rozchody budżetu:

- przychody – na ogólną kwotę 8.385.217,85 zł, z tego:
 - * kredyty – 416.582,00 zł
 - * pożyczki – 759.973,00 zł
 - * wolne środki art. 217 ust. 2 pkt 6 u.f.p. – 1.770.069,00 zł
 - * przychody pochodzące z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach 2.746.367,72 zł
 - * przychody wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.f.p. i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków – 2.692.226,13 zł.
- rozchody - na ogólną kwotę 1.770.069,00 zł, z czego:
 - 929.547,00 zł - stanowiły spłaty kredytów
 - 840.522,00 zł - stanowiły spłaty pożyczek.

Zaplanowany w ten sposób budżet osiągnął równowagę, gdyż planowane dochody i przychody gminy równoważyły się z planowanymi wydatkami i rozchodami gminy.

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

W ciągu 2021 roku budżet został zwiększony po stronie dochodów o kwotę 6.907.366,49 zł, a po stronie wydatków zwiększony o kwotę 7.417.180,88 zł.

Ponadto zostały zwiększone planowane przychody gminy o kwotę 509.814,39 zł tj. zwiększone z tytułu wolnych środków.

Ogółem na 31 grudnia 2021 roku plan dochodów wyniósł 74.992.240,64 zł, z czego wykonano 73.714.619,00 zł tj. 98,30 %, a plan wydatków wyniósł 82.117.203,88 zł, z czego wykonano 71.259.471,47 zł tj. 86,78 %.

Ponadto z zaplanowanych przychodów na 31 grudnia 2021 roku w kwocie 8.895.032,24 zł zrealizowano je w kwocie 8.135.059,08 zł, z tytułu wolnych środków określonych na dzień 31.12.2020 roku w kwocie 2.279.883,39 zł oraz niewykorzystanych środków pieniężnych pozostałych na rachunkach bankowych w kwocie 5.438.593,85 zł oraz z tytułu zaciągniętego kredytu w kwocie 416.581,84 zł

Wykonane rozchody na dzień 31 grudnia 2021 roku wyniosły 1.770.068,43 zł.

Rozchody dotyczą spłat pożyczek i kredytów, które są realizowane zgodnie z podpisanymi umowami.

	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
Dochody	74.992.240,64	73.714.619,00
Wydatki	82.117.203,88	71.259.471,47
Deficyt/Nadwyżka	-7.124.963,24	2.455.147,53

Na dzień 31 grudnia 2021 roku gmina posiada zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek długoterminowych w kwocie 8.965.974,15 zł tj. 12,16 % względem wykonanych dochodów.

Ponadto budżet gminy nie wykazuje na dzień 31 grudnia 2021 roku zobowiązań wymagalnych.

4.4.2. Inwestycje gminne.

W ostatnich latach Gmina Bodzechów podejmowała wiele inicjatyw inwestycyjnych, mających na celu rozwój Gminy, jak również poprawę komfortu życia mieszkańców.

Największą inwestycją gminną jest kontynuowana od 2016 roku budowa sieci kanalizacji sanitarnej obejmująca miejscowości: Bodzechów, Szewna, Goździelin, Denkówek, Jędrzejów, Miłków, Przyborów, Wólkę Bodzechowską, Sarnówek Duży, Stara Dębowa Wola, Szyby, Podszkodzie, Sudół, Mychów, Mychów Kolonia w ramach projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski — etap III”. Dotychczas wybudowano ponad 72,5 km sieci kanalizacyjnej. Inwestycja ta jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach działania 2.3 „Gospodarka wodno - ściekowa w aglomeracjach”, oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”. Kwota dofinansowania projektu wynosi 39 385 929,36 zł. Projekt ten ma

na celu umożliwienie jak największej liczbie mieszkańców gminy korzystanie z lepszego systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji.

W celu uzyskania jak najwyższego efektu ekologicznego, czyli podłączeniu jak największej liczby osób do sieci kanalizacyjnej Gmina Bodzechów opracowała program budowy i dofinansowania przyłączy kanalizacyjnych. Program zawarty jest w uchwale Rady Gminy Bodzechów nr XLIV/74/2017 z dnia 28.08.2017r w sprawie uchwalenia „Regulaminu przyznawania dotacji osobom fizycznym na realizację prac związanych z budową podłączeń do sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze Gminy Bodzechów”.

W ostatnich latach Gmina Bodzechów podejmowała wiele inicjatyw inwestycyjnych z zakresu dróg. Przy realizacji tych inwestycji gmina korzystała również ze wsparcia finansowego m.in. Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, Funduszu Dróg Samorządowych, Programu likwidacji skutków klęsk żywiołowych.

Na terenie Gminy Bodzechów przeprowadzono również szereg działań mających na celu poprawę infrastruktury edukacyjnej. W celu optymalizacji kosztów związanych ze zużyciem energii elektrycznej, budynki szkół zostały wyposażone w instalacje fotowoltaiczne.

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej wybudowano świetlice w miejscowościach: Mychów, Goździelin, Przyborów.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego zrealizowano projekt pn. Rewitalizacja miejscowości Bodzechów, polegający na zagospodarowaniu skweru w centrum Bodzechowa oraz modernizacji i doposażenia stadionu sportowego, remoncie skweru przed kościołem.

Gmina Bodzechów przeprowadziła głęboką termomodernizację budynków gminnych w ramach projektu pn. „Termomodernizacja budynków pełniących ważne funkcje społeczne na terenie gminy Bodzechów” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Inwestycją objęte zostały budynki: OSP Bodzechów, OSP Miłków, OSP Gromadzice, OSP Chmielów, OSP Jędrzejowice, świetlicy w miejscowości Szyby, budynek Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy Bodzechów.

Rozwój gospodarczy Gminy warunkuje poziom nakładów inwestycyjnych i ich odpowiednia dynamikę.

Cele strategiczne na najbliższe lata

W kolejnych latach Gmina Bodzechów planuje inwestycje z zakresu:

- dalszej rozbudowy sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- budowy, przebudowy dróg,

- budowy ciągów pieszo-rowerowych,
- rewitalizacji określonych miejscowości Gminy Bodzechów,
- poprawy przestrzeni publicznej,
- przebudowy źródeł zasilania i zaopatrywania w energię elektryczną i ciepłą budynków użyteczności publicznej na odnawialne źródła OZE.

Gmina Bodzechów liczy na pozyskanie funduszy unijnych z okresu finansowania 2021-2027.

4.5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY

4.5.1. Zaopatrzenie w wodę.

Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej na koniec roku **2021** wynosiła **10632**, liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej na koniec roku **2021** wynosiła **5951**, zaś liczba przyłączy wodociągowych do instytucji i działalności gospodarczych na koniec roku **2021** wynosiła **90**. Według danych procentowy odsetek odbiorców przyłączonych do sieci wodociągowej wynosi **80.2 %**, natomiast procentowy odsetek odbiorców przyłączonych do sieci kanalizacyjnych wyniósł **44.9 %**.

W odniesieniu do lat ubiegłych liczba przyłączy wodociągowych przedstawiała się następująco: 2016r. – 3535; 2017r. – 3556; 2018r. – 3592; 2019r. – 3628; 2020r. – 3669; 2021r. – 3742 - zaś przyłączy kanalizacyjnych w 2016r. – 1725; 2017r. – 1761; 2018r. – 1817; 2019r. – 2023; 2020r. – 2251; 2021r. - 2526 więc z każdym rokiem przybywa Gminie odbiorców zarówno wodociągowych jak i kanalizacyjnych.

Teren gminy został uzbrojony w sieć wodociągową, obejmującą wszystkie sołectwa. Na terenie gminy czynne są następujące ujęcia i stacje uzdatniania wody:

- stacja uzdatniania wody we wsi Miłków oraz z 1 studni głębinowej o wydajności 35 m³/h znajdującej się we wsi Jędrzejów
- stacja uzdatniania wody we wsi Magonie-2 studnie głębinowe o łącznej wydajności 49 m³/h,
- stacja uzdatniania wody we wsi Szewna-2 studnie głębinowe o łącznej wydajności 49 m³/h,
- stacja uzdatniania wody we wsi Mirkowice oraz z 2 studnie głębinowe o wydajności 26 m³/h znajdując się we wsi Broniszowice.

Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się również z ujęć wodnych dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego. Z ujęć miejskich zaopatrywane jest w wodę 13 wsi. Są to: Sarnówek Mały, Sarnówek Duży, Stara Dębowa Wola, Sudół, Wólka Bodzechowska, Przyborów, oraz awaryjnie Bodzechów, Goździelin, Romanów, Denków, Świrna i część Jędrzejowa. Sołectwo Chmielów i Nowa Dębowa Wola zaopatrywane jest w wodę z ujęcia ze wsi Bokszyca gmina Kunów, wybudowanego przy udziale środków finansowych gminy Bodzechów. Z przedstawionych danych wynika, że gmina w pełni pokrywa potrzeby mieszkańców w wodę.

Należy stwierdzić, że istnieje potrzeba modernizacji istniejącej sieci wodociągowej i ujęć wodnych. Gmina planuje realizację zadania „Budowa fragmentu sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stara Dębowa Wola oraz dwukierunkowego wodociągu wraz z przepompownią wody i zbiornikiem, polepszających parametry zasilania w wodę w miejscowościach zlokalizowanych w północnej części Gminy Bodzechów. Powstanie także dwukierunkowy wodociąg o długości około 7 km z przepompownią wody i zbiornikiem, łączący ujęcie wody w Maksymilianowie z miejscowościami Nowa Dębowa Wola, Sarnówek Mały, Stara Dębowa Wola, Sarnówek Duży. Znacząco poprawią się parametry i pewność zasilania w wodę na tym obszarze. Wartość inwestycji wynosi ok 5 mln zł. Realizacja lata - 2022-25.

4.5.2. Oczyszczalnie ścieków i kanalizacja sanitarna.

Na terenie gminy znajduje się **155,8** km sieci kanalizacyjnej do której podłączonych jest ponad **2500** gospodarstw. Sieć odprowadza ścieki do oczyszczalni w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz w Skarbce Gmina Bałtów (z miejscowości Magonie). Ścieki z pozostałych budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, posiadających wewnętrzną instalację kanalizacyjną, odprowadzane są do indywidualnych zbiorników bezodpływowych (szamb) lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

W ramach realizacji projektu „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski” z sąsiednimi gminami: Ostrowiec Świętokrzyski, Ćmielów, Kunów - w oparciu o oczyszczalnię miejską wybudowano kanalizację sanitarną w miejscowościach:—Sarnówek Duży, Stara Dębowa Wola, Szyby, Podszkodzie, Miłków, Jędrzejów, Wólka Bodzechowska, Przyborów, Sudół, Mychów, Mychów Kolonia.

Na przestrzeni ostatnich lat znacząco poprawił się dostęp do kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Bodzechów. Dość powiedzieć, że 10 lat temu długość sieci wynosiła 7,6 km. Obecnie sieć kanalizacyjna liczy sobie 155,8 km

Gmina Bodzechów kontynuuje rozpoczętą realizację projektu pod nazwą „Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Ostrowiec Świętokrzyski – etap III” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach działania 2.3 „Gospodarka wodno - ściekowa w aglomeracjach”, oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”. Umowę o dofinansowanie nr POIS.02.03.00-00-0013/16-00 podpisano z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w dniu 28 września 2016r. Jest to jedno z największych zadań z zakresu ochrony środowiska realizowanych na terenie

4.5.3. Łączność, telefonizacja.

Rynek telekomunikacyjny w ciągu ostatniej dekady uległ znacznej zmianie. W 2009 roku teren gminy obsługiwany był przez dwóch operatorów, tj. Telekomunikację Polską S.A oraz "Netia". Teren uzbrojony był w naziemną sieć telefoniczną rozdzielczą. W wyniku wykonanych inwestycji podłączonych zostało wówczas 2850 abonentów, co stanowiło 74% gospodarstw domowych. Od tego czasu rynek telekomunikacyjny znacznie się rozwinął. Obecnie sieć stacjonarna znacznie straciła na znaczeniu. Została wyparta przez dynamicznie rozwijające się sieci telefonii komórkowej zwłaszcza takich potentatów komunikacyjnych jak T-Mobile, Orange, P4 i Polkomtel. Obecnie na terenie gminy istnieje ogólna dostępność do telefonu dla wszystkich mieszkańców gminy, poprzez sieć naziemną i sieć telefonii komórkowej. Na terenach, na których odczuwalne były braki w zasięgu telefonii w ostatnim czasie powstały nadajniki, które znacząco poprawiły dostępność dobrej jakości sygnału.

4.5.4 Internet, światłowód

Na terenie Gminy Bodzechów w ostatnich latach wzrosła dostępność szybkiego Internetu. Miała na to wpływ realizacja projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej”, w ramach którego, powstała wydajna szkieletowa sieć światłowodowa, spełniająca wymogi stawiane tzw. sieciom następnej generacji (NGN). Przyłączenie mieszkańców do w/w sieci światłowodowej realizowane jest przez regionalnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Swoje sieci rozbudowują również duzi przedsiębiorcy telekomunikacyjni m.in. Orange Polska S.A. i Netia S.A.. Dostęp do szybkiego Internetu proponują również mniejsi przedsiębiorcy o zasięgu lokalnym, którzy mają w swoich ofertach dostęp do szerokopasmowego Internetu światłowodowego jak i bezprzewodowego. Operatorzy telefonii komórkowej, tj. T-Mobile, Orange, P4 i Polkomtel, również rozwijają swoje sieci i poprzez swoje nadajniki świadczą usługi dostępu do coraz to szybszego Internetu. Niebawem powszechnie dostępna stanie się sieć piątej generacji (5G).

4.5.5. Zaopatrzenie w gaz ziemny.

Sieć na obecną chwilę ma długość 104 km. Gazociąg obejmuje 11 sołectw znajdujących się w południowo – zachodniej części gminy: Bodzechów, Goździelin, Denków, Jędrzejów, Miłków, Szewna, Podszkodzie, Świrna, Jędrzejowice, Chmielów, Szyby. Dostawcą gazu na terenie gminy Bodzechów jest PSG Sp. z o.o. Oddział w Tarnowie, Zakład w Kielcach, Rejon Dystrybucji gazu w Starachowicach. Ilość odbiorców ogrzewających mieszkania wynosi 312. Wykorzystano dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny.

4.5.6. Drogi.

Przez teren gminy przebiega 1 droga krajowa, 3 drogi wojewódzkie o łącznej długości 17 km oraz 17 dróg powiatowych o łącznej długości 61 km, które także wymagają przebudowy.

Dróg gminnych jest 96 km, w tym 69 km to drogi o nawierzchni asfaltowej oraz drogi wewnętrzne o zróżnicowanej nawierzchni. Stan technicznych dróg lokalnych w 80% jest dobry. Zdecydowana większość dróg ma nawierzchnię asfaltową. Jedynie drogi dojazdowe do pól wymagają nakładów inwestycyjnych. Dostrzegają ten problem mieszkańcy gminy, dlatego powinien on być potraktowany priorytetowo przez władze samorządowe.

4.6. ROLNICTWO

Podstawowym zajęciem mieszkańców Gminy Bodzechów, zwłaszcza w jej południowej części jest rolnictwo. W wielu miejscowościach występuje dwuzawodowość właścicieli gospodarstw rolnych, co maskuje znaczenie tej branży w strukturze zatrudnienia mieszkańców. Dominują gospodarstwa rolne do 1 ha i 1-6 ha. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla gminy wynosi 2,86 ha. Użytki rolne na terenie gminy obejmują 7885ha w tym: grunty orne: 7106ha, łąki: 503ha, pastwiska: 250ha i rowy: 26ha. W gruntach ornym przeważają gleby klasy II i III.

Występuje duże zróżnicowanie wielkości gospodarstw w poszczególnych sołectwach. Największe obszarowo gospodarstwa występują w takich sołectwach jak: Goździelin, Bodzechów, Broniszowice, Romanów, Denkówka, Mirkowice. Najmniejsze gospodarstwa występują w sołectwach: Przyborów, Wólka Bodzechowska, Szyby. Przydatność gruntów rolnych dla produkcji rolniczej jest zróżnicowana. Produkcja ma charakter drobnotowarowy, nastawiona jest w większości gospodarstw na samozaopatrzenie. W uprawach dominują zboża. Na drugim miejscu znajdują się rośliny okopowe z przewagą ziemniaków.

W produkcji zwierzęcej głównymi kierunkami są chów bydła i trzody chlewnej. W części północno-wschodniej gminy około 20% powierzchni stanowią ugory. Ze względu na niską jakość gleb produkcja rolnicza jest tam nieopłacalna.

W ramach kierunku rolnictwa planowane są dwa typy działań. Są nimi: restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. Pierwszy z nich zakłada polaryzację gospodarstw rolnych na 3 grupy (gospodarstwa towarowe o powierzchni powyżej 5 ha, gospodarstwa dwu lub wielozawodowe o powierzchni 2-5 ha oraz gospodarstwa najmniejsze -socjalne) oraz dostosowanie skali i struktury produkcji do ich warunków i możliwości. W przypadku wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich główne działania będą skierowane na rozbudowę infrastruktury technicznej na obszarach wiejskich, rozwój przedsiębiorczości oraz agroturystyki, stanowiącej dodatkowe źródło dochodu mieszkańców z terenów wiejskich.

4.7. HANDEL, USŁUGI I ZAKŁADY PRODUKCYJNE

W 2021 roku na terenie gminy funkcjonowało 615 podmiotów gospodarczych. To o ponad 300 więcej niż przed 10 laty. Świadczy to o dużym wzroście na przestrzeni ostatnich lat zainteresowania otwieraniem indywidualnej działalności gospodarczej. Przedsiębiorcy chętnie korzystają z środków na rozpoczęcie lub rozwój mikroprzedsiębiorstw. W ostatnim czasie najczęściej środki takie rozdysponował Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowcu Św. oraz Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg” z siedzibą w Bałtowie. W sektorze prywatnym przeważają małe firmy jedno lub kilkusobowe.

Bliska odległość do dużych targowisk (Ostrowiec, Opatów, Sienno) oraz dobre dojazdy do tych miejscowości sprzyjają rozwojowi handlu obwoźnego. Przy drodze krajowej Warszawa - Rzeszów, przebiegającej przez część gminy, funkcjonują dwie placówki gastronomiczne posiadające własne parkingi samochodowe. Kolejne dwie funkcjonują przy drodze wojewódzkiej nr 754 Ostrowiec Św. - Bałtów.

Do największych zakładów produkcyjnych należą:

- PPH „OLDKRAM” Zakład Pracy Chronionej - powstało na bazie zlikwidowanej „Papierni” w Bodzechowie. Jest to największy zakład na terenie gminy.
- PPHU „BROLAM” Sp. z o.o. z Bodzechowie.
- IZOTERM - firma zajmująca się produkcją styropianu w Goździelinie
- ASPERA Sp. z o.o. – firma zajmująca się tworzeniem reklamy wizualnej
- KIDEM Sp. J. – firma przetwórstwa mięsnego
- APIKOZ – firma zajmująca się produkcją uli.
- ZŁOMHUT SP Z O.O. - Przedsiębiorstwo Przerobu i Obrotu Złomem
- PPHU AMID - producent elastycznych kontenerów BIG-BAG.

Omawiając powyższą działalność należy stwierdzić, że:

- rozmieszczenie podmiotów gospodarczych na terenie gminy jest stosunkowo równomierne ale ponad 45% wszystkich podmiotów skupionych jest w trzech wsiach: Szewna, Bodzechów, Miłków
- sąsiedztwo Gminy Bodzechów z drugim co do wielkości największym miastem województwa świętokrzyskiego stwarza warunki do powstania na jej terenie hurtowni, magazynów, składów i zaplecza różnych firm działających w mieście, dobrze rozwinięta sieć drogowa sprzyja rozwojowi różnorodnej działalności usługowej, handlowej i transportowej.

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

Do silnych strony lokalizacji inwestycji na naszym terenie zaliczyć można:

- współpracę przy modernizacji dróg powiatowych,
- pozytywne nastawienie mieszkańców gminy do inwestorów, duża życzliwość ludzi,
- bliskość dużego miasta zapewniającego infrastrukturę kulturalno-oświatową,
- umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych na inwestycje,
- operatywność władz lokalnych,
- duża dbałość o szkolnictwo i wyposażenie szkół,
- dużo programów edukacyjno-kulturalnych realizowanych przez szkoły,
- spora ilość imprez kulturalno-oświatowych w gminie,
- kadra obsługująca sprawy inwestycyjne w gminie,
- działania medialne Gminy, udział w szeregu konkursów,
- dobra współpraca z sąsiednimi gminami oraz gminami partnerskimi,
- pozytywny odbiór gminy przez inwestorów.

Z kolei do słabych stron można zaliczyć:

- dużą rozległość gminy - kosztowność inwestycji
- bezrobocie związane z ilością młodzieży,
- brak aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego,
- brak dostępnej fachowej siły roboczej.

Cele strategiczne:

- dalsza rozbudowa kanalizacji sanitarnej
- budowa sieci wodociągowej oraz modernizacja istniejącej sieci
- kontynuacja realizacji programu gospodarki odpadami
- polepszanie infrastruktury technicznej gminy
- stałe zwiększanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych
- przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego
- przygotowanie oferty inwestycyjnej dotyczące terenów gminnych
- restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa
- w miarę możliwości zakupu gruntów celem uzbrojenia terenów i przygotowania ofert dla potencjalnych inwestorów

4.8. OCHRONA ŚRODOWISKA

4.8.1. Ochrona powietrza.

Ochrona powietrza atmosferycznego stanowi w całokształcie zagadnień ochrony środowiska jeden z najistotniejszych problemów. Powietrze, które nas otacza jest nie tylko niezbędnym dla życia zasobnikiem tlenu, lecz także stanowi część środowiska o decydującym wpływie na zdrowie. Najczęściej występującymi, charakterystycznymi zanieczyszczeniami powietrza są pyły, tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu i dwutlenek siarki.

Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Roczna ocena jakości powietrza pozwala uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu.

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa świętokrzyskiego wyznaczono 2 strefy: Miasto Kielce oraz Strefę świętokrzyską, do której należy gmina Bodzechów. Wynik oceny strefy świętokrzyskiej za ostatnie lata, w której położona jest gmina Bodzechów wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, pyłu PM_{2.5}. Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim, dla strefy świętokrzyskiej wskazała, iż przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dla: pyłu PM₁₀, ozonu, benzo(a)pirenu.

Głównym źródłem zanieczyszczeń są procesy spalania, węgiel jest nadal podstawowym paliwem w sektorze energetycznym, komunalnym i mieszkaniowym. Poza tym w ostatnich latach znacznie wzrasta udział transportu drogowego (w odniesieniu do emisji tlenków azotu). Znaczny wpływ dla zanieczyszczenia powietrza mają przestarzałe kotłownie opalane węglem kamiennych niskiej jakości, o dużej zawartości siarki, pracujące dla potrzeb centralnego ogrzewania oraz małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych i technologicznych. Często nie posiadają one żadnych urządzeń do celów ochrony powietrza.

Głównym nośnikiem energii jest nadal węgiel kamienny, choć sukcesywnie wzrasta wykorzystanie energii z bardziej ekologicznych źródeł, m.in. gaz ziemny i olej opałowy, co w znacznym stopniu ogranicza emisję zanieczyszczeń do środowiska. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i pył.

Wielkość emisji pochodząca z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (ściśle związana z sezonem grzewczym).

Gmina Bodzechów planuje zmniejszyć emisję dwutlenku siarki i dwutlenku węgla oraz pyłów, poprzez stosowanie paliw gazowych, olejowych, termomodernizację budynków, instalacje pomp ciepła, montaż instalacji fotowoltaicznych itp.

Na stan czystości powietrza w gminie Bodzechów mogą mieć wpływ zakłady zlokalizowane w sąsiednich gminach, a nawet ponadregionalne zanieczyszczenia powietrza z dużych ośrodków przemysłowych. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Bodzechów znajdują się następujące zakłady, które mogą mieć znaczący wpływ na jakość powietrza atmosferycznego:

- „Celsa” Huta Ostrowiec Sp. z o.o.,
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.

W ostatnich latach zauważa się spadek oddziaływania przemysłu na stan środowiska.

Wszystkie gminy przynależące do strefy świętokrzyskiej powinny realizować działania naprawcze w ramach Programu Ochrony Powietrza dla województwa świętokrzyskiego:

- wymiana niskosprawnych źródeł spalania paliw na niskoemisyjne w obiektach sektora komunalno-bytowego,
- likwidacja niskosprawnych źródeł spalania paliw i zastąpienie siecią ciepłowniczą lub ogrzewaniem elektrycznym w sektorze komunalno-bytowym,
- wymiana niskosprawnych źródeł spalania paliw w budynkach użyteczności publicznej,
- likwidacja niskosprawnych źródeł spalania paliw i zastąpienie siecią ciepłowniczą lub ogrzewaniem elektrycznym w obiektach użyteczności publicznej,
- realizacja Programów ograniczania niskiej emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarach występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych pyłu PM₁₀ i pyłu PM_{2,5},
- termomodernizacja obiektów budowlanych,
- rozbudowa sieci gazowej oraz podłączenie nowych obiektów,
- produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- budownictwo energooszczędne i pasywne.

4.8.2. Ochrona wód

Wody powierzchniowe.

Przez teren gminy przepływa pięć rzek: Kamienna, Modła, Szewnianka (Kamionka), Jędrzejówka i Ćmielówka. Sieć rzeczna na terenie gminy jest nierównomierna. Gęsty drożny

system rozwinięty jest na południe od doliny rzeki Kamiennej, gdzie dominującą rolę spełnia rzeka Szewnianka (Kamionka) odwadniająca centralną część Gminy. Jest ona prawobrzeżnym dopływem Kamiennej o długości 19,7 km i powierzchni zlewni 87km². Uchodzi do Kamiennej na terenie Ostrowca Św. Szewnianka (Kamionka) przy ujściu do Kamiennej prowadzi również wody IV klasy czystości.

Na północ od doliny Kamiennej w zasadzie nie obserwuje się sieci rzecznej. Występują tylko pojedyncze niewielkie podmokłe dolinki o charakterze erozyjno-denudacyjnym. Najdłuższą rzeką województwa świętokrzyskiego jest rzeka Kamienna. Jej długość wynosi 138,3 km zaś całkowita powierzchnia jej zlewni to: 200,7 km². Poza granicami województwa znajduje się źródłowy i ujściowy odcinek rzeki Kamiennej. W obrębie gminy prowadzi wody IV klasy czystości.

Zagrożenie powodziowe.

Głównym źródłem zagrożenia powodziowego w Gminie Bodzechów jest rz. Kamienna, w znacznie mniejszym stopniu rzeki: Modła, Szewnianka (Kamionka) i Jędrzejówka. Zbiornik retencyjny „Brody” o rezerwie powodziowej wynoszącej 1,0 mln m³ ma możliwość sterowania falą wezbraniową. Istniejące wały przeciwpowodziowe nie są w stanie uchronić Gminy przed wielką falą wezbraniową. Obszary zagrożone powodzią obejmują terasy zalewowe rzek: Kamiennej, Modły, Szewnianki (Kamionki) i Jędrzejówki. Zmniejszenie zagrożenia powodziowego w Gminie Bodzechów będzie możliwe po zakończeniu budowy suchych polderów zalewowych realizowanych w ramach zadania: „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe m. Ostrowiec Świętokrzyski gm. Ostrowiec Świętokrzyski oraz gm. Bodzechów w oparciu o regulację rzeki Modły, z wykorzystaniem istniejącego zbiornika w Częstocicach jako polderu zalewowego do redukcji fali powodziowej” ujętej w planie RGZW Warszawa i będącej w trakcie realizacji. Inwestycja obejmuje:

1. Budowę 4 suchych zbiorników retencyjnych, z przegrodami piętrzącymi wyposażonymi w spusty denne. Zadaniem zbiorników jest przyjęcie w całości i zretencjonowanie odpływów wywołanych deszczami nawalnymi:

- zbiornik nr 1 o pow. 5,71ha usytuowany na terenie miejscowości Śnieżkowice i Mychów Kolonia,
- zbiornik nr 2 o pow. 1,2ha na terenie miejscowości Mychów Kolonia,
- zbiornik nr 3 o pow. 6,10ha na terenie miejscowości Szwarszowice,
- zbiornik nr 4 o pow. 5,62ha na terenie miejscowości Jędrzejowice

2. Regulację koryta rzeki Modła w km 8+666 – 8+871 na dł. 205m w miejscowości Mychów Kolonia,

3. Regulację dopływu spod Mychowa w km 0+000-0+084 na dł. 84m, w miejscowości Mychów Kolonia,
4. Przebudowę dwóch przepustów na rzece Modła w km 7+918 i w km 8+837 w miejscowości Mychów Kolonia,
5. Podwyższenie wysokości lewego wału rzeki Modły w km 0+012-0+328 na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym rejon gminy Bodzechów należy do Regionu Świętokrzyskiego. W regionie tym wody występują w kilku piętrach wodonośnych: środkowodewońskim, górnodewońskim, permotriasowym, górnójurajskim oraz czwartorzędowym. Największe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę mają poziomy wodonośne permu, triasu i jury. Północno wschodnia część gminy leży na Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych GZWP 420 Wierzbica -Ostrowiec. Pozostała część gminy leży na Użytkowym Zbiorniku Wód Podziemnych -UZWP. Na terenie gminy woda eksploatowana jest w ujęciach: Szewna, Jędrzejów, Maksymilianów, Mirkowice, Broniszowice. Miejscowości takie jak: Sarnówek Duży, Nowa Dębowa Wola, Stara Dębowa Wola, Wólka Bodzechowska, Przyborów zaopatrywane są z ujęć miasta Ostrowca Św. Sołectwo Chmielów zaopatrywane jest w wodę z ujęcia we wsi Bokszycka-gmina Kunów.

Na szczeblu krajowym monitoringiem wód podziemnych zajmuje się GIOŚ, natomiast na szczeblu regionalnym WIOŚ, uzupełniając pomiary prowadzone w skali kraju.

Zagrożenia

Do głównych zagrożeń związanych z gospodarką wodami na terenie gminy należy dalsze zanieczyszczenie wód i nieosiągnięcie celów środowiskowych przez Jednolite Części Wód Powierzchniowych. Do zagrożeń zanieczyszczeniami na terenie gminy Bodzechów należą głównie: stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawadnianie pól ściekami. Ponadto zanieczyszczenia wód powodowane są przez emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych przenikających z opadami atmosferycznymi oraz spływy powierzchniowe z dróg. Duży wpływ na zanieczyszczenie wód w granicach gminy Bodzechów ma brak pełnego skanalizowania, choć w ostatnim czasie sytuacja ta uległa znaczącej poprawie

4.8.3. Gospodarka odpadami

Podstawą prawną regulującą gospodarowanie odpadami na terenie województwa świętokrzyskiego jest „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016 –

2022”, jest to jeden z elementów służących do osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz wypełnienie wymogu ustawowego wyrażonego w nowej ustawie o odpadach. Obowiązująca ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 21 ze zm.) zniósła obowiązek opracowywania gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami.

Na terenie Gminy Bodzechów nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady przekazywane są do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Janik ul. Borowska 1, 27-415 Kunów –instalacja MBP. Rodzaj instalacji:

- instalacja mechaniczno -biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych -MBP,
- instalacja przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i bioodpadów - kompostownia,
- instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych –składowisko.

Gmina Bodzechów jest udziałowcem spółki prawa handlowego Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „JANIK” Sp. z o.o. Spółka zgodnie ze statutem powstała w celu realizowania zadań o charakterze użyteczności publicznej wynikającej dla Gmin – Wspólników z przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz o odpadach. Realizacja zadań i celów Spółki odbywa się zgodnie z najnowszymi technikami i technologiami stosowanymi w gospodarce odpadami, nowoczesnymi metodami zarządzania. Spółkę tworzą Gminy: Bodzechów, Kunów, Ostrowiec Świętokrzyski, Łągów, Waśniów, Wojciechowice.

Od 1 lipca 2013 r. odbiór odpadów komunalnych w gminie Bodzechów odbywa się na podstawie zapisów znowelizowanej Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Gminy uchwaliła akt prawa miejscowego regulujący zasady utrzymania czystości i porządku jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Przyjęto zasadę, w której wszystkie nieruchomości zarówno zamieszkałe objęte są gminnym systemem odbioru i zagospodarowania odpadów. Podmiotem odbierającym (a tym samym wykonawcą usługi) jest wyłonione w trybie zamówienia publicznego przedsiębiorstwo.

Kierunki działania w zakresie gospodarowania odpadami dotyczą w głównej mierze zapobiegania powstawaniu odpadów. Ograniczenie ilości odpadów niesie za sobą nie tylko

korzyści środowiskowe ale również ekonomiczne.

Odpady komunalne będące konsekwencją bytowania człowieka stanowią poważny problem i są znaczącym zagrożeniem dla środowiska zdrowia ludzi. Nieselektywnie gromadzone, będące mieszaniną nieużytecznych rzeczy, ulegające często przemianom biochemicznym, oddziałują na środowisko poprzez produkty rozkładu takie jak dwutlenek węgla, amoniak, metan, siarkowodór, azotyny i azotany itp., dając możliwość skażenia powietrza oraz wód powierzchniowych i gruntowych.

W związku ze zmianami przepisów na terenie gminy został utworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Znajduje się on na terenie bazy Referatu Gospodarki Komunalnej w Szewnie na ulicy Dolnej 3, czynny w dni robocze od 8.00-16.00 oraz w soboty od 8.00-13.00. Mieszkańcy gminy Bodzechów na teren PSZOK mogą dostarczać:

- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte akumulatory, ogniwa i baterie,
- zużyte opony,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady zielone,
- materiały budowlane,
- materiały niebezpieczne.

Gmina Bodzechów posiada zaktualizowany opracowany Program usuwania azbestu – Aktualizację Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Bodzechów w perspektywie do 2032 r. Mieszkańcy chętnie korzystają również z dofinansowań do usuwania wyrobów azbestowych, co powoduje zmniejszanie się jego ilości na terenie gminy. Analizując masę usuwanych wyrobów azbestowych na terenie gminy Bodzechów w ostatnich latach można założyć iż osiągnięte zostaną założenia Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 –2032.

Do zagrożeń jakie mogą wystąpić na terenie gminy Bodzechów, związanych z gospodarką odpadami można zaliczyć: nieprawidłowe praktyki dotyczące gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa) oraz niewystarczający poziom selektywnej zbiórki odpadów oraz mały poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

4.8.4 Gospodarka kopalinami.

Gmina dysponuje dużymi zasobami kopalin. Największe perspektywy rozszerzenia eksploatacji wydaje się mieć złóż wapieni oolitowych oksfordu we wsi Sudół. Wapienie te są wykorzystywane do produkcji wapna. Wapienie triasowe i jury środkowej z uwagi na niewielką miąższość i zmienność litologiczną nie mają znaczenia surowcowego. Dotyczy to również wapieni piaszczystych kelmów. W planach zagospodarowania przestrzennego gmina nie przewiduje zgody na eksploatację kopalin na terenie gminy.

Nie są eksploatowane utwory ilaste występujące w utworach górnego piaskowca i serii zarzeckiej, choć mogą stanowić dobry surowiec dla potrzeb ceramiki. Ograniczone natomiast zastosowanie dla celów ceramicznych mają gliny zwałowe, a to wynikiem zmiennej miąższości i składu litologicznego, znacznej zawartości żwirów i gruboziarnistych piasków. Duże powierzchnie na terenie Gminy zajmują lessy. Brak tu jednak szczegółowych badań surowcowych przydatności dla produkcji ceramicznej. Znaczenia surowcowego można oczekiwać po piaskowcach. Eksploatowane są one w kilku punktach poza granicami Gminy. Służą do produkcji płyt wykładzinowych, cokołów, jako kamień budowlany.

4.8.5 Gospodarka leśna.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Bodzechów wynosi 3547,18 ha, co daje lesistość na poziomie 29,03 %. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem zbliżony do średniej krajowej, która wynosi 30,0 %. Lasy położone w granicach administracyjnych gminy Bodzechów spełniają funkcje lasów ochronnych. Stan zdrowotny lasów jest zadowalający. Zieleń leśna ma szczególne znaczenie ochronne na obrzeżach wąwozów, ze względu na charakter osuwiskowy ścian bocznych jarów i dolinek wciętych.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach gminnych i należących do osób fizycznych sprawuje Nadleśnictwo Ostrowiec Świętokrzyski.

Lasy Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski położone są na terenie VI Krainy Małopolskiej w czterech dzielnicach przyrodniczo-leśnych: w 2 Dzielnicę Gór Świętokrzyskich (mezoregion Puszczy Świętokrzyskiej); w 3 Dzielnicę Radomsko-Iłżeckiej (mezoregion Przedgórze Iłżeckiego); w 4 Dzielnicę Wyżyny Zachodnio-Lubelskiej (wschodnia część obrębu Ćmielów) oraz w 9 Dzielnicę Wyżyny Środkowo-Małopolskiej (mezoregion Wyżyny Sandomierskiej). Najważniejszym gatunkiem lasotwórczym nadleśnictwa jest sosna, która jako gatunek panujący występuje w drzewostanach zajmujących 87,1% powierzchni leśnej. Na drugim miejscu znajdują się drzewostany z panującym dębem -7,4% powierzchni leśnej, a w dalszej kolejności: Brz -2,2%, Md i Ol -0,8%, oraz Tp -

0,6%, pozostałe gatunki (Św, Jd, Bk, Kl, Js, Gb, Olsz, Os, Lp) zajmują zaledwie 1,1% powierzchni leśnej.

Lasy położone w granicach administracyjnych gminy Bodzechów spełniają funkcje lasów ochronnych. Stan zdrowotny lasów jest zadowalający, w zakresie stanu sanitarnego zaleca się usuwanie złomów, wywrotów i drzew opanowanych przez szkodniki.

Lasy spełniają wiele funkcji takich jak: ochronna, produkcyjna i społeczna. Szczególnie ważne dla gminy są funkcje ochronna i społeczna. Funkcja społeczna to niezastąpiony teren dla rozwoju rekreacji i turystyki.

4.8.6. Ochrona przyrody i krajobrazu.

Na terenie gminy Bodzechów występują następujące formy ochrony przyrody:

- pomniki przyrody,
- obszar chronionego krajobrazu,
- rezerваты przyrody,
- obszary NATURA 2000

Cała gmina Bodzechów leży w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu rzeki Kamiennej. **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (OChKDK)** położony jest w północnej części województwa na terenie gmin: Brody Iłżeckie, Kunów, Bałtów, Bodzechów oraz w częściach gmin: Waśniów, Wąchock, Mirzec, Suchedniów, Skarżysko Kościelne. Zajmuje on powierzchnię 73 376 ha, granicząc od północy z województwem mazowieckim.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej zgodnie z Uchwałą XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013r. dotycząca wyznaczenia obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 3309) ustalono następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych, naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji,
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo –krajobrazowe i użytki ekologiczne,

- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

Ochroną prawną objęte są również następujące pomniki przyrody:

- Skalka „Sfinks” - Nr ewid. 133 o wysokości kilku metrów w Szewnej
- głaz narzutowy - Nr ewid. 132 w lesie k. Czarnej Gliny
- Dąb szypułkowy „Dionizy” - o obwodzie pnia 495 cm- na działce 214/1202, obręb 0022 Sudół
- Dąb szypułkowy „Witold” - o obwodzie pnia 440 cm- na działce 228/1201, obręb 0002 Bodzechów

Na terenie gminy zlokalizowano trzy obszary NATURA 2000. Są to:

- obszar Natura 2000 Wzgórza Kunowskie (PLH260039) -o powierzchni 2114,2 ha.
- obszar Natura 2000 Krzemionki Opatowskie (PLH260024)o powierzchni 691,1ha.
- obszar Natura 2000 Dolina Kamiennej (PLH 260019)o powierzchni 2731,8 ha.

Na terenie gminy zlokalizowane są obszary objęte specjalną ochroną:

- Rezerwat Przyrody "Krzemionki Opatowskie", który zajmuje powierzchnię 378,8 ha, gdzie ochronie podlegają niektóre gatunki roślin oraz kopaliny krzemienia pasiastego. Znajdują się tu także wyrobiska górnicze oraz ślady obozowisk górników.
- Rezerwat "Lisiny Bodzechowskie" zajmuje powierzchnię 36,6 ha, celem ochrony są rzadkie gatunki roślin.

Ochrona przyrody jest jednym z elementów szeroko pojętej ochrony środowiska. Działanie właściwych służb w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu powinny zmierzać do osiągnięcia na terenie gminy sytuacji i stanu zapewniającego:

- zachowanie walorów przyrodniczych na obszarach, na których nie dokonano dużych zmian i przekształceń w środowisku przyrodniczym,
- zachowanie i utrzymanie w stanie możliwie nie zmienionym obiektów posiadających duże wartości przyrodnicze,
- przywracanie równowagi ekologicznej na terenach, gdzie ta równowaga została zachwiana,
- włączenie ochrony obszaru gminy w wojewódzki system ochrony przyrody i krajobrazu.

4.8.7. Odnawialne źródła energii

W gminie występują indywidualne przydomowe instalacje OZE w postaci instalacji fotowoltaicznych służących do produkcji energii elektrycznej, kolektorów słonecznych do dogrzewania ciepłej wody użytkowej, a także pompy ciepła służące do ogrzewania budynków mieszkalnych jednorodzinnych jak i podgrzewania ciepłej wody użytkowej. Gmina

Bodzechów nie prowadzi ewidencji instalacji OZE na budynkach mieszkalnych, jednakże można zauważyć coraz większe zainteresowanie ich montażem.

Niemniej jednak stanowią niewielki odsetek w pokryciu potrzeb ciepłych i energetycznych mieszkańców. Ponadto na terenie gminy Bodzechów w miejscowości Sarnówek Duży powstaje farma fotowoltaiczna o mocy 1,25 MWp. Również w innych miejscowościach, takich jak Chmielów, Sarnówek Mały, Sudół, Bodzechów oraz Miłków nie wyklucza się powstania farm fotowoltaicznych, gdyż kilka podmiotów gospodarczych uzyskało już na takie farmy decyzje o warunkach zabudowy. Jak na razie na terenie gminy Bodzechów nie występują instalacje pozyskiwania energii z siły wiatru, gdyż obszary chronione stanowią barierę w rozwoju takich instalacji.

Również Gmina Bodzechów wykorzystuje energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii. W roku 2017 uruchomiono wszystkie instalacje fotowoltaiczne wybudowane w roku 2015 na obiektach użyteczności publicznej (szkołach) w ramach programu operacyjnego PL04 „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”. Łączna moc wybudowanych instalacji w ramach programu wynosi 0,3745 MWp. Instalacje znajdują się w:

- Zespole Szkół Publicznych w Szewnie – 3 instalacje o łącznej mocy 107 kWp
- Publicznym Gimnazjum w Bodzechowie – segment A -39 kWp, segment B-25,5 kWp
- Zespole Szkół Publicznych w Sarnówku – 2 instalacje o łącznej mocy 78,5 kWp,
- Publicznej Szkole Podstawowej w Szwarszowicach 2 instalacje o łącznej mocy 47 kWp
- Publicznej Szkole Podstawowej w Chmielowie –38 kWp
- w budynku dawnej Publicznej Szkoły Podstawowej w Miłkowie –39,5 kWp.

Ponadto gmina Bodzechów w kolejnych latach uruchomiła instalacje na poddanych termomodernizacji budynkach: OSP Bodzechów (o mocy 18,55 kWp), Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy Bodzechów (o mocy 30,24 kWp), Domu Ludowego w Mirkowicach (o mocy 2,2 kWp), a także na wybudowanych Świetlicach Wiejskich w miejscowościach Goździelin i Przyborów (o mocach 4,86 kWp i 4,95 kWp). W trakcie realizacji jest rozbudowa instalacji fotowoltaicznej na budynku OSP Bodzechów o łączną moc 26 kWp oraz planowana jest budowa instalacji fotowoltaicznej w Świetlicy Wiejskiej w Świrnie o mocy 5,44 kWp.

Również w ramach przeprowadzanej termomodernizacji budynków, gmina Bodzechów zastąpiła pompami ciepła dotychczasowe niskosprawne źródła ogrzewania, i tak w budynku OSP w Bodzechowie zamontowano 2 pompy ciepła o mocy 16 kW każda, w budynku Referatu Gospodarki Komunalnej 2 pomy ciepła o mocy 11 kW każda, a także w budynkach świetlic w Gromadzicach (o mocy 16 kW) i Świrnie (o mocy 12 kW). Pompy

ciepła zostały również zamontowane w wybudowanych świetlicach w Goździelinie (o mocy 7,7 kW) i Przyborowie (o mocy 7,7 kW).

W 2022 roku gmina planuje montaż pomp ciepła w budynkach szkół w miejscowościach Szewna, Sarnówek Duży, Chmielów oraz Szwarszowice.

4.9. TURYSTYKA

Gmina Bodzechów należy do gmin posiadających wyjątkowe walory turystyczno-krajoznawcze, ale nawet te istniejące nie są w pełni wykorzystane.

Jest spora grupa osób preferująca odpoczynek na obszarach wiejskich, nie przeciążonych dotychczas ruchem turystycznym, zapewniających swobodny charakter wypoczynku i bezpośredni kontakt z przyrodą.

Gmina Bodzechów położona jest w obrębie sąsiadujących ze sobą obszarów Przedgórza Łżeckiego i Wyżyny Sandomierskiej, oddzielonymi pradoliną rzeki Kamiennej. Północno-wschodnie obszary gminy należące do Przedgórza Łżeckiego pokryte są w znacznym stopniu lasami wchodzącymi w skład Puszczy Łżeckiej. We wschodniej części doliny, w miejscowości Bodzechów położony jest rezerwat przyrody "Lisiny Bodzechowskie", który tworzą drzewostany lasów mieszanych, oraz liczne tu wąwozy i jary. W skład drzewostanu wchodzi stuletnie sosny, stu pięćdziesięcioletnie dęby, lipy, jawory, osiki, graby i klony. W składzie rezerwatu znajduje się dawny park podworski, a w bezpośrednim jego sąsiedztwie podworskie zabudowania gospodarcze, należące dawniej do sławnych rodów Małachowskich i Kotkowskich, skoligaconych z Gombrowiczami, wśród których był znany na całym świecie Witold.

W miejscowości Chmielów, godne uwagi są liczne jary i wąwozy, tworzące bardzo urozmaicony układ terenu, gdzie między innymi woda wyrzeźbiła rzadko spotykaną bramę skalną. Znajdują się tam idealne miejsca na ścieżki dydaktyczne i krajobrazowe. Interesujące walory krajobrazowe znajdują się również w dolinach rzeki Modły i Szewnianki, przepływających przez gminę, posiadających bardzo zróżnicowaną rzeźbę skalną.

Warte obejrzenia są, będące pod ochroną jako obiekty przyrody nieożywionej tzw. ostańce skalne oraz odkrywki węgla brunatnego. Dolina rzeki Modły, wcinająca się głęboko w Wyżynę Sandomierską tworzy wraz z otaczającymi ją Wzgórzami Chmielowskimi i Szewieńskimi zróżnicowany i ciekawy układ krajobrazowy. W górnej części rzeki, w miejscowości Mychów znajduje się dobrze zachowane grodzisko z XIV wieku. Na lewobrzeżnych zboczach doliny przetrwały ślady dworu rodu Ostrogskich, którego powstanie ocenia się na XVII wiek, natomiast na wzgórzach w okolicach miejscowości Świrna znajduje

się prastary kurhan. Wzdłuż rzek przepływających przez gminę, zachowały się liczne stanowiska archeologiczne związane z przeszłością i potwierdzające osadnictwo na tych terenach już w epoce brązu i żelaza.

Wśród enklaw leśnych, w rejonie Krzemionek położony jest zespół kopalni krzemienia z okresu neolitu, z których część chroniona jest w formie rezerwatu archeologicznego i przyrodniczego. Do zwiedzania przez turystów udostępniane są - administrowane przez Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim - podziemne trasy turystyczne. Atrakcją dla turystów jest rezerwat "Krzemionki", oraz odkrywki wapienia wraz z czynnymi do dziś piecami do wypalania w okolicach wsi Sudół i Magonie. Stanowią one prawdziwą turystyczną perłę archeologiczną, której zalety należy wykorzystać.

Muzeum i Rezerwat Archeologiczny w Krzemionkach zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, obok takich rarytasów jak egipskie piramidy, francuski Wersal czy angielski Pałac Królewski. Jest to perła archeologiczna na skalę światową - w Krzemionkach już 4 tysiące lat temu wydobywano krzemień. Tunele wydrążone przez ówczesnych górników przetrwały do dzisiaj. Czas w Krzemionkach zatrzymał się przed tysiącami lat. Mamy wrażenie, że wędrujemy nie tylko w głąb ziemi, ale cofamy się w czasie. I właśnie ta pierwotność urzeka archeologów, historyków sztuki, którzy uważają, że Krzemionki trzeba ocalić od zapomnienia.

Malowniczo położone miejscowości gminy Bodzechów, nieskażone lasy, bogate w wiele gatunków zwierząt łownych oraz czyste powietrze stanowią doskonałe warunki dla wypoczynku oraz rozwoju agroturystyki.

W związku z walorami przyrodniczymi gminy, licznymi obiektami zabytkowymi gmina ma szanse rozwijać się w kierunku turystyki i rekreacji, agroturystyki i rolnictwa ekologicznego. Gmina Bodzechów leży na Świętokrzyskim Szlaku Literackim.

Na terenie Gminy Bodzechów znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- Bodzechów - pozostałości dworu (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Bodzechów - park podworski (nr rej. z dnia 15.04.1967 r.)
- Bodzechów - budynek stajni dworskiej (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Bodzechów - budynek obory dworskiej (nr rej. 459 z dnia 15.04.1967 r.)
- Mychów - kościół par. p.w. św. Barbary (nr rej. 472 z dnia 18.03.1957 r.)
- Szewna - kościół par. p.w. św. Mikołaja bpa (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szewna - budynki wikariatów (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szewna - kaplica św. Anny (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)
- Szewna - dom służby kościelnej (nr rej. 363 z dnia 06.03.1967 r.)

- Szwarzowice - wiatrak holenderski (nr rej. 563 z dnia 27.08.1970 r.)

Bazę turystyczną na terenie gminy stanowią m.in.: Motel-Restauracja PANORAMA w Jędrzejowie, Hotel LEŚNE KĄTY na Sudole, Gospodarstwo Agroturystyczne „U Jakubków” w Goździelinie, Gospodarstwo Agroturystyczne „Heba” w Magoniach oraz Gospodarstwo Agroturystyczne „Januchta” w Starej Dębowej Woli.

Gmina Bodzechów wchodzi w skład Lokalnej Grupy Działania „Krzemienny Krąg”. W jej skład wchodzi 9 gmin – z powiatu lipskiego – Chotcza, Sienno, Lipsko, Rzecznów i Solec n/Wisłą; oraz z powiatu ostrowieckiego oprócz gminy Bodzechów – Bałtów, Ćmielów, Kunów. Celem LGD „Krzemienny Krąg” jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej. Gminę Bodzechów przecinają trzy szlaki turystyczne – międzynarodowy „Bursztynowy Szlak”, „Szlak Żółwia i Dinosaurów” oraz „Szlak Śladami Witolda Gombrowicza”. LGD „Krzemienny Krąg” planuje wspólne wydawanie folderów reklamujących region w tym gminę Bodzechów.

Niewątpliwą szansą na rozwój turystyki jest uzyskanie 6 lipca 2019 r. przez Krzemionkowski Region Prehistorycznego Górniczego Dziedzictwa Pasiastego zlokalizowany na terenie gminy Bodzechów w miejscowości Sudół wpisu na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Podczas 43. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa w Baku (Azerbejdżan) Krzemionki dołączyły do 15-tu innych miejsc z Polski, które znalazły się wcześniej na tej niezwykle prestiżowej liście. W poprzednich latach doceniono m.in. Stare Miasto w Krakowie, Królewskie Kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni oraz Kopalnię rud ołowiu, srebra i cynku w Tarnowskich Górach. Wpis na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO to efekt wieloletniej pracy szerokiego grona osób. W minionym roku natomiast gminy: Bodzechów, Ćmielów i Ożarów podpisały list intencyjny w sprawie utworzenia parku kulturowego.

Gmina stara się polepszyć swoją ofertę turystyczną. Ilość materiałów promujących gminę Bodzechów jest jednak wciąż niewystarczająca. W związku z tym w najbliższym okresie planowane jest wydanie folderów zachęcających do odwiedzenia naszej gminy.

Agroturystyka

Sieć agroturystyki na terenie gminy Bodzechów jest niewystarczająca. Obecnie na terenie gminy funkcjonują zaledwie cztery gospodarstwa agroturystyczne:

- gospodarstwo agroturystyczne „Heba” Magonie 61
- gospodarstwo agroturystyczne „U Jakubków” Goździelin 119
- gospodarstwo agroturystyczne Sarnówek Duży 6
- gospodarstwo agroturystyczne „Pod lasem” Stara Dębowa Wola 23.

W ostatnich latach pojawiło się kilka nowych obiektów, niestety dość szybko zakończyły działalność. Co pewien czas Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg”, do której należy gmina Bodzechów prowadzi działania mające na celu aktywizację mieszkańców w kierunku działalności agroturystycznej. W budżecie LGD przewidziane są środki na dotacje tego typu placówek. Nie można wykluczyć, że wkrótce przybędzie na terenie gminy obiektów świadczących usługi agroturystyczne.

Cele strategiczne:

- **promocja walorów turystycznych gminy**
- **poprawa bazy turystycznej**
- **dalsza współpraca w ramach Lokalnych Grup Działania**
- **rozwój gospodarstw agroturystycznych**
- **wykorzystanie wpisania Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego na listę światowego dziedzictwa UNESCO w promocji turystyki na terenie gminy**

5. PODSUMOWANIE STANU DIAGNOZY.

Z przedstawionej diagnozy wynika, że:

- Gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie ostrowieckim i od północy i północnego zachodu graniczy z dużym ośrodkiem miejskim Ostrowcem Świętokrzyskim, które wywiera decydujący wpływ na rozwój gminy i poziom życia jej mieszkańców.

Gmina ma dobre połączenie komunikacyjne z takimi ośrodkami jak Skarżysko, Sandomierz, Ożarów, Kielce, Lublin, Warszawa.

Ze względu na jakość gleb gmina ma charakter rolniczy. Rolnictwo to jest bardzo zróżnicowane, w południowo-wschodniej części gminy występują gleby dobre i bardzo dobre, natomiast w części północno-wschodniej występują gleby kompleksu żytńio-ziemniaczanego. Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, w szczególności zaopatrzenie w wodę, gaz ziemny, telefony, energię elektryczną, drogi i kanalizację. Gorzej wygląda sytuacja w niektórych miejscowościach z chodnikami i ścieżkami rowerowymi.

- Na terenie gminy nie ma niebezpieczeństwa skażenia środowiska. Gmina posiada liczne zabytki i pomniki przyrody oraz obiekty turystyczne.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że gmina ma zróżnicowany charakter. Z jednej strony podmiejski, z drugiej zaś rolniczy. Rozwój miasta będzie miał znaczący wpływ na rozwój gminy. Dlatego główne funkcje, jakie powinna spełniać gmina to:

- **Funkcja administracyjna** - zakłada się, że do 2030 roku gmina będzie istnieć jako jednostka administracyjna i będzie świadczyć usługi administracyjne dla jej mieszkańców.
- **Funkcja usługowa** - ze względu na bliskość dużego ośrodka miejskiego, na terenie gminy powinny być lokalizowane podmioty gospodarcze typu usługowego, świadczące usługi na rzecz mieszkańców gminy jak i na rzecz miasta, np. usługi transportowe, usługi w zakresie mechaniki pojazdowej, w zakresie remontów i budownictwa mieszkaniowego, hurtownie, magazyny.
- **Funkcja mieszkalna** - teren gminy będzie stanowił miejsce zamieszkania dla wielu jej mieszkańców.
- **Funkcja rekreacyjno-wypoczynkowa** - ze względu na bliskość miasta oraz występowania wielu obiektów turystycznych funkcja ta będzie spełniać coraz większą rolę.
- **Funkcja rolnicza** - ze względu na posiadanie znacznych ilości gleb dobrych, na tych terenach rozwijane winno być intensywne rolnictwo, a na obszarach o słabszych glebach rolnictwo ekologiczne, na obszarach o przewadze trwałych użytków zielonych m.in. produkcja mleka, chów zwierząt.

6. PODSUMOWANIE ZEBRANYCH ANKIET NA POTRZEBY SPORZĄDZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY BODZECHÓW

Na potrzeby sporządzenia strategii rozwoju gminy Bodzechów w okresie sierpień – wrzesień 2020r. przeprowadzono wśród mieszkańców gminy ankietę dot. obecnych warunków życia na terenie gminy, jak i oczekiwań wobec gminy w najbliższych latach. Ankieta dostępna była do wypełnienia na stronie internetowej gminy, jak również wydrukowana w placówkach bibliotecznych i świetlicach na terenie gminy Bodzechów.

Pierwszą część ankiety stanowiły pytania dotyczące obecnej sytuacji na terenie gminy Bodzechów w ocenie mieszkańców.

Zdecydowana większość odpowiedzi w zakresie komunikacji i dostępu do mediów wskazuje na ocenę bardzo dobrą i raczej dobrą. 79,9% ankietowanych oceniło pozytywnie jakość dróg i ulic. 61% wystawiło pozytywną ocenę dostępności chodników, z czego 59% ankietowanych dobrze oceniło ich jakość. 56% ankietowanych dobrze oceniło dostępność do komunikacji zbiorowej. Bardzo wysoko oceniono dostępność do sieci wodociągowej, którą pozytywnie oceniło aż 94,3% ankietowanych. Ankietowani docenili również czynione w ostatnich latach inwestycje w infrastrukturę kanalizacyjną, którą pozytywnie oceniło 85% ankietowanych. 71,1% osób dobrze oceniło dostęp do gazociągów. Na takim samym poziomie oceniono dostęp do nowoczesnych technologii (komputer, Internet). Na drugim biegunie

znalazł się dostęp do ścieżek rowerowych, których brak odczuwa 63,4% ankietowanych.

Drugie pytanie dotyczyło edukacji, struktury organizacyjnej placówek oświaty i kultury. Tu wysoko oceniono jakość kształcenia w szkołach na terenie gminy Bodzechów – 86,1%, liczebność klas w szkołach – 86,6%, dostępność przedszkoli – 80,9 oraz dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży 54,1%. Na zbliżonym poziomie ocen pozytywnych i negatywnych znalazły się dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia) oraz ofertę kulturalną na terenie gminy.

Trzecie pytanie dotyczyło tematyki sportu i zdrowia. Tutaj również większość mieszkańców pozytywnie ocenia obecną sytuację. 58,7 % ankietowanych dobrze lub bardzo dobrze oceniło dostępność lekarza rodzinnego i jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej. 78,4 % wysoko oceniło dostępność obiektów rekreacyjnych (placów zabaw, boisk) oraz stan i ich wyposażenie. 82,3% czuje się bezpiecznie w przestrzeni publicznej gminy Bodzechów. Gorzej w tym zestawieniu wypada dostępność do lekarzy specjalistów 74,2 % negatywnych ocen, jednak należy podkreślić, że ich dostępność jest typowa raczej dla dużych ośrodków miejskich.

Czwarte pytanie związane było z ochroną środowiska i wyglądem gminy Bodzechów. Aż 92,8% ankietowanych uznało stan środowiska przyrodniczego za bardzo dobry, bądź dobry. Bardzo wysoko oceniono również czystość i porządek na terenie gminy Bodzechów – 83% oraz estetykę miejscowości i poszczególnych nieruchomości – 79,4%. Wysokie oceny zebrały również stan oświetlenia ulicznego – 74,7% oraz stan i jakość terenów rekreacyjnych - 74,2%. Mieszkańcy wysoko ocenili też niskie narażenie na hałas – 70,6%. Niżej, ale wciąż pozytywnie oceniono narażenie na zanieczyszczenie powietrza – 63,9% oraz atrakcyjność turystyczną gminy – 62,4%.

Druga sekcja pytań dotyczyła oceny jakości życia i diagnozy aktywności mieszkańców.

Wśród głównych problemów ankietowani najczęściej wskazywali alkoholizm, bezrobocie i uzależnienia. Nisko oceniono problemy związane z przemocą, ubóstwem i ofertą sportową. Przeważająca większość ankietowanych – 54,7 % ocenia aktywność mieszkańców poprzez udział w konkursach, imprezach sportowych i kulturalnych na dużą, bądź bardzo dużą. Jednocześnie ponad 55% przyznaje, że sama aktywnie korzysta z w/w oferty. Sposobem spędzania czasu wolnego wśród ankietowanych najczęściej są odwiedziny znajomych i rodziny (52,6%) oraz uprawianie sportu i spacerowanie (51,5%). Pomimo wysokiej oceny, jak wynika z analizy pierwszej części ankiety, dostępności i wyposażenia miejsc rekreacyjnych na terenie gminy Bodzechów 57,7% ankietowanych

przyznało, że rzadko z niej korzysta.

Ankietowani wskazali osoby niepełnosprawne jako te, które są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne – 40,7%. 75,3% osób odpowiedziało, że za 5 lat ich sytuacja społeczno-materialna będzie na porównywalnym poziomie jak obecnie.

Trzecią częścią ankiety było określenie mocnych i słabych stron gminy.

Mieszkańcy, którzy wypełnili ankietę jako najsilniejszą stronę gminy wskazali infrastrukturę komunalną – wodociągi 70,1% oraz kanalizację 69,1%. Ponadto docenili walory przyrodnicze – 60,8% oraz historyczne i zabytkowe 51,5%.

Na drugim biegunie znalazły się: rynek pracy (65,4 % ocen słabych) oraz dostępność komunikacyjna (53,6% ocen słabych) i oferta turystyczna (45,4% ocen słabych).

Określenie potrzeb mieszkańców.

Niezwykle ważnym elementem ankiety, z punktu widzenia tworzenia strategii rozwoju gminy na lata 2021-27, była ocena najważniejszych potrzeb, czyli w co należy inwestować na terenie gminy Bodzechów. Spośród zaproponowanych przez urząd odpowiedzi najwięcej, bo niespełna 64% głosów otrzymały inwestycje w odnawialne źródła energii. Ankietowani zwrócili również uwagę na dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych (59,8%), rozbudowę dróg, ulic i parkingów (50%), inwestycje w edukację i oświatę (46,9%) oraz aktywizację osób najbiedniejszych (38,7%). Powyżej 30% głosów otrzymały również – promocja i inwestycje w kulturę (37,1%), promocja i rozwój turystyki (36,6%), rozwój terenów sportowych i rekreacyjnych (35,6%) oraz organizacja imprez sportowych i inwestycje w sport (34%). Nieco mniej ankietowani mieszkańcy zwracali uwagę na rozbudowę i modernizację sieci gazowej (27,8%), poprawę dostępności przedszkoli i żłobków (25,8%), rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej (21,1%), rozbudowę i modernizację sieci energetycznej (16%) oraz rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej (10,8%).

W tej części ankiety mieszkańcy mieli możliwość wpisania własnych pomysłów. Cieszy fakt, że blisko 25% skorzystało z tej możliwości. Pomysły były różnorodne. Najczęściej przewijały się prośby o wykonanie chodników (głównie miejscowości Chmielów, Świrna, Jędrzejowice, Mychów, Mychów Kolonia, Magonie), ścieżek rowerowych (zarówno między poszczególnymi miejscowościami, jak i np. wałami wzdłuż rzeki Kamiennej).

Nie zabrakło prośb z zakresu ochrony środowiska dotyczących likwidacji dzikich wysypisk śmieci, wzmożeniem kontroli nad paleniem plastiku w piecach w okresie zimowym oraz osób nie posiadających kanalizacji i pozbywających się ścieków w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Część z ankietowanych zwróciła uwagę na zwiększenie dostępności do zajęć

dotychczasowych w szkołach (szachy, logika, zajęcia logopedyczne, sportowe, językowe czy też koncerty filharmonii w szkołach). Zajęcia takie, w zależności od ich charakteru, mogłyby odbywać się w szkołach, świetlicach, bibliotekach i obiektach sportowych na terenie gminy. Niektórzy ankietowani wskazywali potrzebę rozwoju turystyki na obszarze gminy (Krzemionki, postać Witolda Gombrowicza). Przy założeniu rozwoju ścieżek rowerowych również można spodziewać się rozwoju turystyki rowerowej.

Pod względem infrastrukturalnym zgłaszano potrzeby poprawy zasięgu sieci GSM, dostępu do Internetu, sieci światłowodowej, wymiany oświetlenia, poprawy jakości dróg i chodników oraz gazyfikację terenów, gdzie w obecnej chwili nie ma dostępu do gazu ziemnego.

Ankietowani zgłaszali również potrzebę doposażenia placów zabaw, wymiany starych urządzeń, utworzenie skateparku, poprawy komunikacji zbiorowej, zwiększenie oferty kulturalnej, prowadzenie kursów dla dorosłych z różnych dziedzin, pomoc prawną dla mieszkańców, z zakresu pomocy osobom starszym – większą dostępność domowych form opieki, utworzenia DPS.

W zakresie bezpieczeństwa mieszkańcy zwracali uwagę na zabezpieczenia przeciwpowodziowe m.in. na problemy z melioracją rzeki Modły i niedrożnością jej koryta, co może powodować podtopienia domostw podczas intensywnych opadów deszczu. Podobne problemy zgłaszali mieszkańcy Bodzechowa (drożność rowów). Również budowa wcześniej wspomnianych chodników ma na celu poprawę bezpieczeństwa pieszych.

Należy zaznaczyć, że nie wszystkie z powyższych zadań należą stricte do zadań własnych gminy, jednak warto mieć na uwadze problemy dostrzegane przez mieszkańców, tak aby w miarę możliwości stwarzać warunki pod ich rozwiązywanie.

Większość ankietowanych znajdowała się w przedziale wiekowym 36-50 lat (52,6%) oraz 25-35 lat (23,7%). Chętniej ankietę wypełniały kobiety (71,6%). Większość ankietowanych mieszka (63,4%), zaś 36,6 % zarówno mieszka, jak i pracuje na terenie gminy

7. ANALIZA SWOT

SWOT to akronim angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób tworzących analizę.

Przeprowadzenie analizy SWOT ułatwia prawidłową ocenę aktualnej sytuacji gminy. Analiza SWOT jest jedną z najbardziej znanych metod wykorzystywanych w obszarze zarządzania strategicznego służących do analizy wewnętrznej sytuacji w tym przypadku gminy oraz jej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Położenie gminy w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego i przemysłowego jakim jest Ostrowiec Św. - Dobre połączenie komunikacyjne gminy z innymi ośrodkami - Występowanie wielu zabytków historycznych i rezerwatów przyrody - Stały wzrost zatrudnienia w sektorze prywatnym - Dostateczna ilość placówek oświatowych - wysoka jakość usług publicznych realizowanych na rzecz mieszkańców - Dobry stan podstawowej opieki zdrowotnej - aktywna działalność Ochotniczych Straży Pożarnych i Kół Gospodyń Wiejskich - Systematycznie wzrastające wydatki inwestycyjne - wszystkie sołectwa są uzbrojone w sieć wodociagową, pokrywającą w pełni potrzeby mieszkańców w wodę - gmina posiada coraz lepiej rozwiniętą sieć kanalizacji - wysoki stopień telefonizacji - większość użytków rolnych jest w posiadaniu indywidualnych właścicieli - występowanie na znacznej powierzchni gleb kompleksu pszenno – buraczanego - dobre wyposażenie gospodarstw w maszyny rolnicze - efektywna polityka senioralna - atrakcyjne tereny w perspektywie pozyskiwania nowych mieszkańców - pełne pokrycie potrzeb w wodę, energię elektryczną, gaz - Przewaga sektora prywatnego nad publicznym - Szybki rozwój sfery usług - wpisanie na listę Narodowego Dziedzictwa UNESCO znajdującego się na terenie gminy Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego - występowanie na terenie gminy rezerwatów „Krzemionki” i „Lisiny Bodzechowskie” - występowanie na terenie gminy wielu zabytków - występowanie na terenie gminy wielu ciekawych obiektów turystycznych	- występowanie słabych gleb w północno-wschodniej części gminy - wysoki udział w strukturze wiekowej ludności w wieku poprodukcyjnym - ujemny przyrost naturalny ludności - niski wskaźnik zawieranych małżeństw - dość wysoki wskaźnik bezrobocia - jakość lokalnego rynku pracy - mała powierzchnia gospodarstw rolnych - duże zróżnicowanie gleb - pofałdowanie terenu sprzyja erozji wodnej - starzenie się właścicieli gospodarstw - niski poziom wykształcenia użytkowników gospodarstw - brak budynków dostosowanych specjalistycznej produkcji - zmniejszający się stan pogłowia zwierząt - wzrastająca ilość ugorów - nierównomierne rozmieszczenie podmiotów gospodarczych na terenie gminy - niedostateczna ilość podmiotów gospodarczych zajmujących się organizacją wypoczynku sobotnio – niedzielnego i agroturystyką oraz sferą produkcyjną - słabe zagospodarowanie terenów atrakcyjnych turystycznie - brak ośrodka informacji turystycznej - niedostateczna baza turystyczna i agroturystyczna - zakwalifikowanie gminy do strefy świętokrzyskiej w której występują przekroczenia stężeń niebezpiecznych związków (stężenia B(a)P, pyłów PM10 oraz ozonu) - deficyty w sieci dróg rowerowych - brak mieszkań komunalnych przeznaczonych na wynajem - stosowanie niskosprawnych źródeł ciepła (wysokie wykorzystanie węgla w bilansie energetycznym gminy) - niski udział wykorzystania OZE -nieprawidłowe pozbywanie się odpadów przez niektórych mieszkańców -zły stan wód podziemnych na terenie gminy -zły stan wód powierzchniowych -brak oczyszczalni ścieków na terenie gminy

- potencjał w zakresie szlaków turystycznych - przynależność do Lokalnej Grupy Działania „Krzemienny Krąg” - aktywna postawa gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej - opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej - selektywna zbiórka odpadów - bogactwo form ochrony przyrody - stosunkowo wysoka lesistość gminy - dobry stan zdrowotny lasów - istniejące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych - brak ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przez wody powierzchniowe	
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Korzystanie z programów pomocowych krajowych oraz Unii Europejskiej - systematyczne polepszanie usług oświatowych - prywatyzacja gminnych zasobów mieszkalnych - tworzenie dużych gospodarstw, specjalizacja produkcji - istnienie Rejonowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Ostrowcu Św. - bliskość OSM w Ostrowcu Św. - korzystanie z środków europejskich przeznaczonych dla rolników - rozwój rolnictwa ekologicznego, agroturystyki - uczestnictwo w programie LEADER, który ma na celu aktywizację mieszkańców terenów wiejskich - dostateczne zasoby siły roboczej - zwiększenie ruchu turystycznego związane z wpisaniem na listę Narodowego Dziedzictwa UNESCO znajdującego się na terenie gminy Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Piasistego - promocja walorów turystycznych gminy - moda na zdrowy styl życia - wzrost zainteresowania mieszkańców zagadnieniami związanymi ze zmianami klimatycznymi, niską emisją i OZE - rozwój sieci gazowej na terenie gminy - zwiększenie poziomów selektywnie zebranych odpadów	- brak skutecznej polityki regionalnej aktywizującej rejon o dużych zasobach przemysłu ciężkiego - patologiczne skutki długofalowego bezrobocia - zagrożenia patologiami społecznymi (uzależnienia) - zjawiska ograniczające aktywność zawodową (m.in. niski poziom wynagrodzeń, niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy) - mało skuteczne formy walki z bezrobociem - częste zmiany w przepisach podatkowych - zmniejszające się dotacje i subwencje na zadania zlecone - opór rolników przed komasacją gruntów - kłopoty ze zbytem plonów - Spadek opłacalności produkcji - Dominacja postaw zachowawczych wśród rolników i mieszkańców wsi - możliwość eliminacji z rynku małych podmiotów gospodarczych - niedocenywanie walorów turystycznych, krajobrazowych i kulturowych regionu - wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne technologii niskoemisyjnych - wzrost emisji gazów związany ze wzrostem natężenia ruchu komunikacyjnego - niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w zakresie zmian klimatu i skutków niskiej emisji - niewystarczający poziom selektywnie zebranych odpadów

- możliwość uzyskania zewnętrznych środków finansowanych na realizację zadań związanych z ochroną zasobów przyrodniczych -regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska -edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony jakości wód i racjonalnego korzystania z zasobów wodnych - bieżąca modernizacja sieci wodociągowo – kanalizacyjnej -rozbudowa sieci kanalizacyjnej	-niska świadomość ekologiczna społeczeństwa -spływy z gleb, na których stosowane są środki ochrony roślin obciążające wody powierzchniowe i podziemne -zagrożenie powodziowe -nieprawidłowa gospodarka ściekami na terenie gminy -nieszczelne zbiorniki bezodpływowe
---	--

8. STRATEGICZNE CELE ROZWOJU

Na potrzeby realizacji opracowano 4 cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne. Celom operacyjnym przypisano szczegółowe programy i działania, w ramach których identyfikowane będą zadania realizacyjne. Dla zachowania przejrzystości układu celów „Strategii” oddzielono układ logiczny celów strategicznych i operacyjnych od konkretnych zadań realizacyjnych – kierunków działań. Poniżej przedstawiono ramowy schemat celów strategicznych w odniesieniu do wypracowanej wizji i misji rozwoju Gminy Bodzechów:

Cel strategiczny 1 – Przestrzeń (CS1)

Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego.

Cel strategiczny 2 – Strefa społeczna (CS2)

Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie.

Cel strategiczny 3 – Środowisko (CS3)

Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom

Cel strategiczny 4 – Infrastruktura i gospodarka (CS4)

Korzystne rozwiązania infrastrukturalne, instytucjonalne i gospodarcze Gminy Bodzechów

W ramach celów strategicznych wyznaczono cele operacyjne, które zostały zaprezentowane w tabeli :

CELE STRATEGICZNE			
Cel strategiczny 1 – Przestrzeń (CS1) Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego.	Cel strategiczny 2 – Strefa społeczna (CS2) Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie.	Cel strategiczny 3 – Środowisko (CS3) Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	Cel strategiczny 4 – Infrastruktura i gospodarka (CS4) Korzystne rozwiązania infrastrukturalne, instytucjonalne i gospodarcze Gminy Bodzechów
CELE OPERACYJNE			
CO1.1: Integracja społeczna, gospodarcza i środowiskowa w ramach przestrzennej struktury gminy	CO2.1 Aktywna postawa społeczna mieszkańców gminy	CO3.1: Środowisko naturalne zabezpieczone dla potrzeb przyszłych pokoleń	CO4.1. Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców
CO1.2: Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie	CO2.2: Trwałe ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i poprawa stanu zdrowia mieszkańców	CO3.2: Realizacja zobowiązań w ramach Fit for 55.	CO4.2: Informatyzacja gminy
CO1.3: Priorytet w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i kwestie zrównoważonego rozwoju	CO2.3: Dzieci i młodzież aktywna ruchowo i społecznie	CO3.3: Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców	CO4.3: Dobre zarządzanie gminą
	CO2.4: Wysoka jakość oświaty w	CO3.4: Efektywne wykorzystanie OZE	CO4.4: Usprawnienie i

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

	gminie	w obiektach publicznych	poprawa stanu technicznego infrastruktury
	CO2.5: Rozwój kapitału ludzkiego mieszkańców	CO3.5: Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców	CO4.5: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy
	CO2.6: Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	CO3.6: Działania w celu poprawy stanu wód i przeciwdziałaniu zmianom klimatu	CO4.6: Dobrze wyposażona i odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców baza systemu oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej i opieki zdrowia
	CO2.7: Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki		CO4.7: Uregulowana i odpowiadająca potrzeb mieszkańców sytuacja mieszkaniowa
			CO4.8: Bezpieczna gmina
			CO4.9: Zintegrowana w układzie metropolitalnym promocja gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu (region, kraj)

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Sprawna i skuteczna realizacja niniejszej Strategii będzie wymagała zaangażowania wielu

interesariuszy Gminy – w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych. Tym niemniej najważniejsze wyzwania realizacyjne dotyczące konkretnych przedsięwzięć należeć będą do samorządu Gminy.

W poniższej tabeli zaprezentowano intencyjną listę najważniejszych projektów (nie tylko gminnych) planowanych do realizacji w perspektywie wdrażania niniejszej Strategii. Ich skuteczna realizacja jest uzależniona od wielu czynników, często niezależnych od działań władz gminy (np. dostępność środków pomocowych, zmiany prawodawstwa), tym niemniej umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie jest sygnalizacją ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Cel strategiczny 1 - Przestrzeń (CS1): Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego
1. Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej, 2. Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych, 3. Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych, 4. Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, 5. Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego, 6. Pasy zieleni między drogami, terenami przemysłowymi, 7. Nacisk w planowaniu przestrzennym na zieleń, 8. PV na budynkach gminnych, 9. Mała retencja wodna, 10. Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego: poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępczością, w tym instalacja systemów monitoringu wizyjnego, realizacja działań zmierzających do wzrostu poczucia odpowiedzialności obywatelskiej i samoorganizacji społeczeństwa. 11. Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego
Cel strategiczny 2 - Sfera społeczna (CS2): Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie
1. Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej, 2. Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych

docelowych grup społecznych,

3. Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych,
4. Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych,
5. Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego,
6. Aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw i imprez,
7. Rozbudowa infrastruktury szkolnej / przedszkolnej,
8. Realizacja projektów ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji nauczycieli upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych),
9. Budowa, rozbudowa i przebudowa świetlic oraz bibliotek w miejscowościach gminnych,
10. Kultywowanie tradycji ludowych
11. Podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie gminy
12. Doposażenie placówek kulturalnych
13. Wspieranie działań organizacji pozarządowych o charakterze kulturalnym
14. Promocja ekologiczna / kształtowanie postaw proekologicznych,
15. Akcje informujące podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków,
16. Budowa mieszkań socjalnych,
17. Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców (mój urząd, itp.),
18. Wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych.
19. Poprawa wyposażenia i obsługi w placówkach publicznej służby zdrowia.
20. Budowa centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych i starszych
21. Pomoc przy przezwyciężaniu trudności życiowych najbiedniejszym mieszkańcom gminy
22. Opieka nad seniorami
23. Zwiększanie współpracy pomiędzy JST a organizacjami pozarządowymi wraz ze zwiększaniem środków przeznaczanych na realizację zadań przez organizacje samorządowe
24. Współpraca z LGD „Krzemienny Krąg”

Cel strategiczny 3 - Środowisko (CS3):

Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom

1. „Zieleń” jako obowiązkowy element każdej inwestycji gminnej,
2. Działania akumulujące wodę (mała retencja, deszczówka),

3. Budki dla jeży, ptaków itd.,
4. Rewitalizacja zieleni w gminie,
5. Wyposażenie infrastruktury gminnej w OZE,
6. Promocja i rozwój energetyki opartej na OZE,
7. Promocja i rozwój energetyki obywatelskiej w ramach realizacji zapisów dyrektywy RED II,
8. Wymiana parku samochodowego gminy na pojazdy i urządzenia elektryczne lub zasilane gazem CNG,
9. Prowadzenie doradztwa w zakresie audytów energetycznych budynków, powiązanych z termomodernizacją,
10. Rozbudowa systemów monitorowania powietrza,
11. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej
12. Ochrona istniejących pomników przyrody oraz podejmowanie rosnących na terenie gminy wartościowych gatunków ochroną,
13. Ochrona siedlisk ptaków prawnie chronionych,
14. Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców
15. Realizacja programu gospodarki odpadami

Cel strategiczny 4 - Infrastruktura i gospodarka (CS4):

Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze Gminy

1. Rozwój ekologicznej produkcji rolnej,
2. Budowa infrastruktury przedszkolnej i szkolnej,
3. Rozwój monitoringu gminnego,
4. Wirtualny przewodnik po gminie
5. Systematyczne dostosowywanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
6. Nowe rozwiązania komunikacyjne poprawiające płynność przejazdu,
7. System wypożyczania rowerów i hulajnóg,
8. Integracja z węzłem krajowym w celu wykorzystania profilu zaufanego (e-urząd),
9. System rezerwacji i inne e-usługi,
10. Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury,
11. Preferencyjne podejście do eko – projektowania
12. Wieloletni program inwestycyjny w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną,
13. Promocja walorów gminy w mediach społecznościowych, prasie specjalistycznej, w sieciach klastrowych itp.,

14. Wdrażanie elementów zarządzania marketingowego, marketing terytorialny,
15. Stworzenie warunków do powołania i działalności organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z terenu gminy w celu wspólnych działań lobbujących, szkoleń, wymiany doświadczeń kojarzenia ofert gospodarczych, reprezentowania środowiska na zewnątrz,
16. Tworzenie infrastruktury wzbogacającej ofertę turystyki aktywnej i specjalistycznej, a w szczególności infrastruktury gwarantującej wzrost zatrudnienia i dochodów społeczności lokalnej (przeznaczone nie dla dużych obiektów hotelowo gastronomicznych, lecz dla małych punktów usługowo-gastronomicznych oferujących np. produkty regionalnego, ekologiczne itp.,
17. Organizacja i rozszerzanie zakresu imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i tradycjami,
18. Usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych,
19. Wdrażanie uprawnień zarządczych w urzędzie, w tym w zakresie zarządzania jakością, jak również w wybranych aspektach funkcjonowania organizacji, np. komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem,
20. Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego – tworzenie tzw. „bezpiecznych przejść dla pieszych”, modernizacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego, modernizacja nawierzchni dróg, rowów, przepustów,
21. Zapewnienie sprawności pojazdów i urządzeń technicznych strażnic OSP oraz profesjonalnych zespołów strażackich je obsługujących,
22. Tworzenie zasobu lokali komunalnych (budowa, zakup mieszkań, wynajem),
23. Wsparcie merytoryczne i informacyjne działań termomodernizacyjnych realizowanych w prywatnych budynkach mieszkalnych,
24. Portal wirtualny Urząd (e-Urząd),
25. Budowa – rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy,
26. Budowa – rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy,
27. Inwestycje w infrastrukturę drogową w tym m.in: budowa , rozbudowa , przebudowa dróg gminnych publicznych i wewnętrznych, chodników, ścieżek rowerowych
28. Zwiększanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych
29. Zakup gruntów celem uzbrojenia terenów i przygotowania ofert dla potencjalnych inwestorów
30. Poprawa bazy turystycznej i agroturystycznej
31. Wykorzystanie wpisania Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górniczego Krzemienia Pasiastego na listę światowego dziedzictwa UNESCO w promocji turystyki na terenie gminy
32. Tworzenie bazy rekreacyjnej

W tabeli poniżej zaprezentowano intencyjną listę najważniejszych projektów (nie tylko gminnych) wraz z przypisaniem ich do konkretnych celów strategicznych i operacyjnych.

CEL STRATEGICZNY 1 - Przestrzeń (CS1):

Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i

rozwoju gospodarczego	
CEL OPERACYJNY 1.1. Integracja społeczna, gospodarcza i środowiskowa w ramach przestrzennej struktury gminy	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej	Gmina Bodzechów
Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych	Gmina Bodzechów
Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego	Gmina Bodzechów
Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego: poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępczymi, w tym instalacja systemów monitoringu wizyjnego, realizacja działań zmierzających do wzrostu poczucia odpowiedzialności obywatelskiej i samoorganizacji społeczeństwa	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 1.2. Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Nacisk w planowaniu przestrzennym na zielen	Gmina Bodzechów
PV na budynkach gminnych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 1.3. Priorytet w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i kwestie zrównoważonego rozwoju	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Pasy zieleni między drogami, terenami przemysłowymi	Gmina Bodzechów
Uwzględnienie w planach przestrzennych małej retencji wody	Gmina Bodzechów
Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego	Gmina Bodzechów
CEL STRATEGICZNY 2 - Sfera społeczna (CS2): Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie	
CEL OPERACYJNY 2.1. Aktywna postawa społeczna mieszkańców gminy	
Kierunek działań	Podmiot

	odpowiedzialny za realizację
Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców (mój urząd itp.)	Gmina Bodzechów
Akcje informujące podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków	Gmina Bodzechów
Promocja ekologiczna / kształtowanie postaw proekologicznych	Gmina Bodzechów
Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego	Gmina Bodzechów
Kultywowanie tradycji ludowych	Gmina Bodzechów
Podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie gminy	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.2. Trwałe ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i poprawa stanu zdrowia mieszkańców	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Poprawa wyposażenia placówek publicznej służby zdrowia	Gmina Bodzechów
Budowa mieszkań socjalnych	Gmina Bodzechów
Powstanie centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych i starszych	Gmina Bodzechów
Wszechstronne i aktywne działanie GOPS, w tym przy udziale środków UE.	Gmina Bodzechów
Opieka nad seniorami	Gmina Bodzechów
Pomoc przy przewyciężaniu trudności życiowych najbardziej niezdolnym mieszkańcom gminy	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.3. Dzieci i młodzież aktywna ruchowo i społecznie	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw i imprez	Gmina Bodzechów
Placówki przedszkolne	Gmina Bodzechów
Ośrodek – dla osób niepełnoletnich, niepełnosprawnych mieszkańców gminy z możliwością pobytu dziennego lub ciągłego i rehabilitacją	Gmina Bodzechów
Placówki szkolne	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.4: Wysoka jakość oświaty w gminie	
Kierunek działań	Podmiot

	odpowiedzialny za realizację
Budowa , przebudowa świetlic i bibliotek	Gmina Bodzechów
Rozbudowa infrastruktury szkolnej / przedszkolnej	Gmina Bodzechów
Rozbudowa infrastruktury szkolnej	Gmina Bodzechów
Realizacja projektów ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji nauczycieli upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych)	Gmina Bodzechów
Ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych,	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.5. Rozwój kapitału społecznego mieszkańców	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Przebudowa strony internetowej z możliwością aktywnych wzorów pism/wniosków lub złożenia za pośrednictwem Epuap	Gmina Bodzechów
Informatyzacja budynków kultury i oświaty	Gmina Bodzechów
Doposażenie placówek kultury	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.6. Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych	Gmina Bodzechów
Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych	Gmina Bodzechów
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Gmina Bodzechów
Współpraca z Lokalną Grupą Działania „Krzemienny Krąg”	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 2.7. Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych	Gmina Bodzechów
Ułatwianie wejścia na gminny rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu, poprzez objęcie ich	Gmina Bodzechów

różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej	
Wsparcie tworzenia i działalności podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (w tym spółdzielni społecznej)	Gmina Bodzechów
CEL STRATEGICZNY 3 - Środowisko (CS3): Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	
CEL OPERACYJNY 3.1. Środowisko naturalne zabezpieczone dla potrzeb przyszłych pokoleń	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Budowa budek dla jeży, ptaków itd.	Gmina Bodzechów
Rewitalizacja zieleni w gminie	Gmina Bodzechów
Wymiana parku samochodowego Gminy na pojazdy i urządzenia elektryczne lub zasilane gazem CNG	Gmina Bodzechów
Rozbudowa systemów monitorowania powietrza	Gmina Bodzechów
Ochrona istniejących pomników przyrody oraz podejmowanie rosnących na terenie gminy wartościowych gatunków ochroną	Gmina Bodzechów
Ochrona siedlisk ptaków prawnie chronionych	Gmina Bodzechów
Dokończenie procesu termomodernizacji wszystkich obiektów publicznych w gminie	Gmina Bodzechów
Realizacja programu gospodarki odpadami	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.2. Realizacja zobowiązań w ramach Fit for 55	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Wsparcie inicjatyw tworzących spółdzielnie energetyczne	Gmina Bodzechów
Prowadzenie doradztwa w zakresie audytów energetycznych budynków, powiązanych z termomodernizacją	Gmina Bodzechów
Budowa farm fotowoltaicznych na terenach gminnych (nie mających przeznaczenia inwestycyjnego).	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.3. Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Szerokie programy dopłat (dotacji) do zabudowy instalacji fotowoltaicznych powiązanych z instalacją pomp ciepła zastępujących ogrzewanie oparte o paliwa stałe i gazowe.	Gmina Bodzechów
Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców	Gmina Bodzechów

CEL OPERACYJNY 3.4. Efektywne wykorzystanie OZE w obiektach publicznych	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Wyposażenie infrastruktury gminnej w OZE	Gmina Bodzechów
Stosowanie innowacyjnych rozwiązań smart, opartych na technologiach OZE	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.5. Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Promocja i rozwój energetyki opartej na OZE	Gmina Bodzechów
Prowadzenie akcji informacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 3.6. Działania w celu poprawy stanu wód i przeciwdziałaniu zmianom klimatu	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Działania akumulujące wodę (mała retencja, deszczówka, ochrona oczek śródpolnych itp)	Gmina Bodzechów
Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury.	Gmina Bodzechów
CEL STRATEGICZNY 4 - Infrastruktura i gospodarka (CS4): Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze Gminy	
CEL OPERACYJNY 4.1. Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Systematyczne dostosowywanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Gmina Bodzechów
Wieloletni program inwestycyjny w infrastrukturę wodnokanalizacyjną	Gmina Bodzechów
Tworzenie bazy rekreacyjnej	Gmina Bodzechów
Tworzenie infrastruktury wzbogacającej ofertę turystyki aktywnej i specjalistycznej, a w szczególności infrastruktury gwarantującej wzrost zatrudnienia i dochodów społeczności lokalnej (przeznaczone nie dla dużych obiektów hotelowo gastronomicznych, lecz dla małych punktów usługowo gastronomicznych oferujących np. produkty regionalnego, ekologiczne itp.)	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.2. Informatyzacja gminy	

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Wirtualny przewodnik po gminie	Gmina Bodzechów
Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców	Gmina Bodzechów
Integracja z węzłem krajowym w celu wykorzystania profilu zaufanego (e-urząd)	Gmina Bodzechów
System rezerwacji i inne e-usługi	Gmina Bodzechów
Portal wirtualny Urząd (e-Urząd)	Gmina Bodzechów

CEL OPERACYJNY 4.3. Dobre zarządzanie gminą

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Preferencyjne podejście do eko - projektowania	Gmina Bodzechów
Wdrażanie elementów zarządzania marketingowego	Gmina Bodzechów
Stworzenie warunków do powołania i działalności organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z terenu gminy w celu wspólnych działań lobbingowych, szkoleń, wymiany doświadczeń kojarzenia ofert gospodarczych, reprezentowania środowiska na zewnątrz	Gmina Bodzechów
Usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych	Gmina Bodzechów
Wdrażanie usprawnień zarządczych w urzędzie miejskim, w tym w zakresie zarządzania jakością, jak również w wybranych aspektach funkcjonowania organizacji, np. komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem	Gmina Bodzechów
Podnoszenie kwalifikacji kadr urzędu gminy i jednostek podległych	Gmina Bodzechów

CEL OPERACYJNY 4.4. Usprawnienie i poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Nowe rozwiązania komunikacyjne poprawiające płynność przejazdu	Gmina Bodzechów
System wypożyczania rowerów i hulajnóg	Gmina Bodzechów
Inwestycje w infrastrukturę drogową – budowa, rozbudowa i modernizacja dróg i chodników, ścieżek rowerowych	Gmina Bodzechów

CEL OPERACYJNY 4.5. Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy

Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Rozwój ekologicznej produkcji rolnej	Gmina Bodzechów
Poprawa podstawowych usług komunalnych obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój	Gmina Bodzechów

społeczno-gospodarczy,	
Zwiększanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych	Gmina Bodzechów
Zakup gruntów celem uzbrojenia terenów i przygotowania ofert dla potencjalnych inwestorów	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.6. Dobrze wyposażona i odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców baza systemu oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej i opieki zdrowia	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Budowa infrastruktury przedszkolnej i szkolnej	Gmina Bodzechów
Ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.7. Uregulowana i odpowiadająca potrzeb mieszkańców sytuacja mieszkaniowa	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Tworzenie zasobu lokali komunalnych (budowa, zakup mieszkań wynajem),	Gmina Bodzechów
Wsparcie merytoryczne i informacyjne działań termomodernizacyjnych realizowanych w prywatnych budynkach mieszkalnych	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.8. Bezpieczna gmina	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Rozbudowa monitoringu	Gmina Bodzechów
Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego – tworzenie tzw. „bezpiecznych przejść dla pieszych”, modernizacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego, modernizacja nawierzchni dróg, rowów, przepustów,	Gmina Bodzechów
Zapewnienie sprawności pojazdów i urządzeń technicznych strażnic OSP oraz profesjonalnych zespołów strażackich je obsługujących	Gmina Bodzechów
CEL OPERACYJNY 4.9. Zintegrowana w układzie metropolitalnym promocja gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu (region, kraj)	
Kierunek działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Promocja walorów gminy w mediach społecznościowych, prasie specjalistycznej, w sieciach klastrowych itp.,	Gmina Bodzechów
Organizacja i rozszerzanie zakresu imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i	Gmina Bodzechów

tradycjami	
Poprawa bazy turystycznej i agroturystycznej	Gmina Bodzechów
Wykorzystanie wpisania Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Piasistego na listę światowego dziedzictwa UNESCO w promocji turystyki na terenie gminy	Gmina Bodzechów

9. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Sprawną i skuteczną realizację niniejszej Strategii będzie wymagała zaangażowania wielu interesariuszy Gminy Bodzechów – w tym mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych. Tym niemniej najważniejsze wyzwania realizacyjne dotyczące konkretnych przedsięwzięć należeć będą do samorządu Gminy Bodzechów.

Środkami w realizacji Strategii są roczne budżety gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa i Wieloletni Plan Inwestycyjny, które też stanowią priorytetowe zadania gminy.

Najważniejsze projekty planowane do realizacji w perspektywie wdrażania niniejszej Strategii i ich skuteczna realizacja jest uzależniona od wielu czynników, często niezależnych od działań władz gminy (np. dostępność środków pomocowych, zmiany prawodawstwa), tym niemniej umieszczenie ich na liście zadań w tak ważnym dokumencie jest sygnalizacją ich znaczenia z perspektywy dalszego rozwoju gminy i poprawy warunków zamieszkania.

Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. Oczekujemy, że rezultatem planowanych działań będzie:

Cel strategiczny 1 - Przestrzeń (CS1): Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej, Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS2 oczekiwanymi rezultatami będą: - wzrost ilości osób	- ilość osób działających w organizacjach społecznych, - ilość udzielonych porad dla NGO - ilość utworzonych pasów zieleni

mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych, Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych, Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego, Pasy zieleni między drogami, terenami przemysłowymi, Nacisk w planowaniu przestrzennym na zieleń, PV na budynkach gminnych, Mała retencja wodna, Poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego: poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępczością, w tym instalacja systemów monitoringu wizyjnego, realizacja działań zmierzających do wzrostu poczucia odpowiedzialności obywatelskiej i samoorganizacji społeczeństwa. Przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego	zaangażowanych w działalność społeczną, - skuteczne doradztwo i wspieranie porozumień dla organizacji pozarządowych, - utworzenie pasów zieleni, - montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach gminnych, - tworzenie małej retencji wodnej, - zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców gminy - utworzenie planu zagospodarowania przestrzennego	- ilość zamontowanych paneli fotowoltaicznych - ilość stworzonych zbiorników małej retencji wodnej, - liczba zamontowanego monitoringu zewnętrznego - plan zagospodarowania przestrzennego
Cel strategiczny 2 - Sfera społeczna (CS2): Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej, Inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS2 oczekiwanymi rezultatami będą: - wzrost ilości osób	- ilość osób działających w organizacjach społecznych, - ilość udzielonych porad dla NGO - ilość zorganizowanych

mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych, Wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych, Tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych, Tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego, Aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw i imprez, Rozbudowa infrastruktury szkolnej / przedszkolnej, Realizacja projektów ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji nauczycieli upowszechnianie innowacyjnych programów i metod oraz najlepszych praktyk (dydaktycznych i organizacyjnych), Budowa, rozbudowa i przebudowa świetlic w miejscowościach gminnych, Promocja ekologiczna / kształtowanie postaw proekologicznych, Akcje informujące podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie obowiązujących przepisów prawa (w tym prawa miejscowego) i wynikających z tego obowiązków, Budowa mieszkań socjalnych, Aplikacje dla mieszkańców i przedsiębiorców (mój urząd, itp.), Wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie	zaangażowanych w działalność społeczną, - skuteczne doradztwo i wspieranie porozumień dla organizacji pozarządowych, - organizacja zajęć pozalekcyjnych, - modernizacja i rozbudowa infrastruktury szkolnej i przedszkolnej, - szkolenia nauczycieli, - wybudowanie, zmodernizowanie i rozbudowanie świetlic i bibliotek - akcje promujące ekologię, - udostępnienie mieszkańcom aplikacji mobilnych, - wybudowanie mieszkań socjalnych, - wyposażenie placówek służby zdrowia, - stworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego - organizacja imprez o charakterze kulturalnym, kultywującym lokalne tradycje - dobrze wyposażone placówki kulturalne - zwiększenie ilości zadań przekazywanych do realizacji przez NGO - poprawa statusu życia najbiedniejszych mieszkańców gminy - Program wspomagający seniorów	zajęć - ilość zmodernizowanych obiektów oświatowych, - ilość odbytych szkoleń i przeszkolonych nauczycieli, - ilość wybudowanych lub zmodernizowanych świetlic i bibliotek, - ilość działań proekologicznych, - liczba udostępnionych aplikacji, - ilość oddanych mieszkań socjalnych, - ilość przekazanego sprzętu, - liczba powstałych centrów opiekuńczo-mieszkalnych - ilość zorganizowanych imprez kulturalnych - ilość wyposażonych placówek kulturalnych - ilość podpisanych umów na realizację zadań przez NGO - ilość udzielonej pomocy najbiedniejszym mieszkańcom gminy - ilość programów skierowanych do seniorów -
--	--	--

doświadczeń zawodowych. Poprawa wyposażenia placówek publicznej służby zdrowia. Powstanie centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych i starszych Kultywowanie tradycji ludowych Podnoszenie rangi cyklicznych imprez kulturalnych na terenie gminy Doposażenie placówek kulturalnych Wspieranie działań organizacji pozarządowych o charakterze kulturalnym Pomoc przy przezwyciężaniu trudności życiowych najbiedniejszym mieszkańcom gminy Opieka nad seniorami Zwiększanie współpracy pomiędzy JST a organizacjami pozarządowymi wraz ze zwiększaniem środków przeznaczanych na realizację zadań przez organizacje samorządowe Współpraca z LGD „Krzemienny Krag”		
Cel strategiczny 3 - Środowisko (CS3): Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
„Zieleń” jako obowiązkowy element każdej inwestycji gminnej, Działania akumulujące wodę (mała retencja, deszczówka), Budki dla jeży, ptaków itd., Rewitalizacja zieleni w gminie, Wyposażenie infrastruktury gminnej w OZE, Promocja i rozwój energetyki	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS3 oczekiwanymi rezultatami będą: - „Zielona” gmina Bodzechów, - utworzenie zbiorników małej retencji,	- większa liczba zadrzewienia gminy, - ilość nowych zbiorników małej retencji, - ilość wybudowanych miejsc ochronnych dla zwierząt, - liczba nowej infrastruktury

opartej na OZE, Promocja i rozwój energetyki obywatelskiej w ramach realizacji zapisów dyrektywy RED II, Wymiana parku samochodowego gminy na pojazdy i urządzenia elektryczne lub zasilane gazem CNG, Prowadzenie doradztwa w zakresie audytów energetycznych budynków, powiązanych z termomodernizacją, Rozbudowa systemów monitorowania powietrza, Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej Ochrona istniejących pomników przyrody oraz podejmowanie rosnących na terenie gminy wartościowych gatunków ochroną, Ochrona siedlisk ptaków prawnie chronionych, Promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców Realizacja programu gospodarki odpadami	- ochrona zwierząt, - zwiększenie infrastruktury opartej na OZE, - ekologiczny transport, - doradztwo w zakresie audytów energetycznych i termomodernizacji, - budowa systemów monitorowania powietrza, - dłuższa sieć wod-kan, - ochrona pomników przyrody, siedlisk ptaków, - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców - wysoki poziom recyklingu	wykorzystującej OZE, - liczba zakupionych samochodów elektrycznych lub na gaz CNG, - ilość udzielonych porad, - ilość wybudowanych systemów monitorowania powietrza, - ilość km sieci wod-kan, - ilość ochronionych pomników przyrody, siedlisk ptaków - liczba przeprowadzonych kampanii promujących ideę OZE - ilość przekazywanych odpadów segregowanych
Cel strategiczny 4 - Infrastruktura i gospodarka (CS4): Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze Gminy	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
Rozwój ekologicznej produkcji rolnej, Budowa infrastruktury przedszkolnej i szkolnej, Rozwój monitoringu gminnego, Wirtualny przewodnik po gminie Systematyczne dostosowywanie infrastruktury publicznej do	Strategia zakłada realizację wszystkich zaplanowanych działań i celów. W CS4 oczekiwanymi rezultatami będą: - wytwarzanie ekologicznej żywności, - polepszenie	- ilość gospodarstw wytwarzających ekologiczną żywność, - ilość wykonanych modernizacji infrastruktury oświatowej, - ilość zamontowanych kamer monitoringu,

potrzeb osób niepełnosprawnych, Nowe rozwiązania komunikacyjne poprawiające płynność przejazdu, System wypożyczania rowerów i hulajnóg, Integracja z węzłem krajowym w celu wykorzystania profilu zaufanego (e-urząd), System rezerwacji i inne e-usługi, Rewitalizacja Bodzechowa wraz z zaprojektowaniem zieleni, małej architektury i infrastruktury, Preferencyjne podejście do eko – projektowania Wieloletni program inwestycyjny w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, Promocja walorów gminy w mediach społecznościowych, prasie specjalistycznej, w sieciach klastrowych itp., Wdrażanie elementów zarządzania marketingowego, marketing terytorialny, Stworzenie warunków do powołania i działalności organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z terenu gminy w celu wspólnych działań lobbujących, szkoleń, wymiany doświadczeń kojarzenia ofert gospodarczych, reprezentowania środowiska na zewnątrz, Tworzenie infrastruktury wzbogacającej ofertę turystyki aktywnej i specjalistycznej, a w szczególności infrastruktury gwarantującej wzrost zatrudnienia i dochodów społeczności lokalnej (przeznaczone nie dla dużych obiektów hotelowo gastronomicznych, lecz dla małych punktów usługowo-gastronomicznych oferujących np. produkty regionalnego, ekologiczne itp.,	infrastruktury oświatowej, - montaż monitoringu gminnego, - zwiększenie dostępności obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych, - rozbudowa sieci chodników i ścieżek rowerowych - powstanie wypożyczalni rowerów i hulajnóg, - poprawa jakości e-usług, - projektowanie terenów zieleni i małej architektury i infrastruktury, - wypromowanie gminy, - wdrożenie marketingu terytorialnego, - powołanie organizacji zrzeszającej przedsiębiorców, - rozbudowa infrastruktury okołoturystycznej, - zwiększenie oferty kulturalnej, - poprawa jakości kontroli zarządczej, - wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego, - poprawa jakości sprzętu OSP, - zwiększenie ilości lokali komunalnych, - wypromowanie termomodernizacji, - stworzenie portalu e-Urząd dla mieszkańców gminy, - rozbudowa sieci wod. – kan.,	- ilość zmodernizowanych i dostosowanych dla osób niepełnosprawnych obiektów, - dł. km nowych chodników - ilość stacji wypożyczania rowerów i hulajnóg, - ilość udostępnionych e-usług, - ilość oddanych obiektów małej infrastruktury i architektury, - ilość akcji promocyjnych, - wykorzystanie posiadanych zasobów, - ilość powstałych organizacji przedsiębiorców, - ilość nowopowstałych obiektów do obsługi turystów, - ilość organizowanych imprez kulturalnych, - ilość audytów, - ilość bezpiecznych przejść dla pieszych, zmodernizowanych km dróg i chodników, - ilość zakupionego sprzętu dla OSP, - liczba nowych lokali komunalnych, - ilość akcji promujących termomodernizację, - liczba powstałych portali, - ilość zmodernizowanych km sieci wod-kan., - ilość km rozbudowanej
---	---	---

Organizacja i rozszerzanie zakresu imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i tradycjami, Usprawnienie procesu stanowiącego prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych, Wdrażanie usprawnień zarządczych w urzędzie, w tym w zakresie zarządzania jakością, jak również w wybranych aspektach funkcjonowania organizacji, np. komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem, Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego – tworzenie tzw. „bezpiecznych przejść dla pieszych”, modernizacja istniejącego oznakowania pionowego i poziomego, modernizacja nawierzchni dróg, rowów, przepustów, budowa chodników Zapewnienie sprawności pojazdów i urządzeń technicznych strażnic OSP oraz profesjonalnych zespołów strażackich je obsługujących, Tworzenie zasobu lokali komunalnych (budowa, zakup mieszkań, wynajem), Wsparcie merytoryczne i informacyjne działań termomodernizacyjnych realizowanych w prywatnych budynkach mieszkalnych, Portal wirtualny Urząd (e-Urząd), Budowa – rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy, Budowa – rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy, Inwestycje w infrastrukturę drogową w tym m.in: budowa, rozbudowa, przebudowa dróg gminnych publicznych i wewnętrznych, chodników i	- rozbudowa sieci drogowej - zwiększenie terenów inwestycyjnych w gminie - przygotowanie oferty inwestycyjnej - poprawa infrastruktury turystycznej i agroturystycznej - promocja turystyczna gminy - budowa i modernizacja placów zabaw, skateparków i innych obiektów rekreacyjnych	sieci drogowej. - ilość działek przeznaczonych pod inwestycje - ilość przygotowanych ofert inwestycyjnych - ilość nowych obiektów turystycznych - ilość akcji promocyjnych - ilość nowych i zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych
---	---	--

ścieżek rowerowych Zwiększanie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych Zakup gruntów celem uzbrojenia terenów i przygotowania ofert dla potencjalnych inwestorów Poprawa bazy turystycznej i agroturystycznej Wykorzystanie wpisania Krzemionkowskiego Regionu Prehistorycznego Górnictwa Krzemienia Pasiastego na listę światowego dziedzictwa UNESCO w promocji turystyki na terenie gminy Tworzenie bazy rekreacyjnej		
--	--	--

10. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Za podstawową zasadę kształtowania polityki rozwoju przestrzennego Gminy Bodzechów przyjęto równoważenie rozwoju dziedzin: społecznej, gospodarczej i przyrodniczej.

Zasadzie tej przyświecają następujące cele strategiczne przyjęte w kontekście określenia przyszłego kierunku i intensywności wykorzystania terenów w Gminie Bodzechów:

- rozwój gospodarczy przyjazny dla środowiska (zrównoważony rozwój),

- skuteczna ochrona i efektywne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych,
- bezpieczeństwo i stabilizacja życiowa mieszkańców oraz właściwe standardy środowiska zamieszkania,
- skuteczna realizacja zadań własnych gminy w sferach około przestrzennych.

Założono zachowanie ukształtowanych na przestrzeni lat struktur przestrzennych użytkowania terenu oraz zasadę kontynuacji generalnych dotychczasowych kierunków zagospodarowania obszaru gminy. Wobec powyższego przyjęto, że kontynuowane będą generalne dotychczasowe kierunki zagospodarowania obszaru gminy wg określonej kolejnością hierarchii:

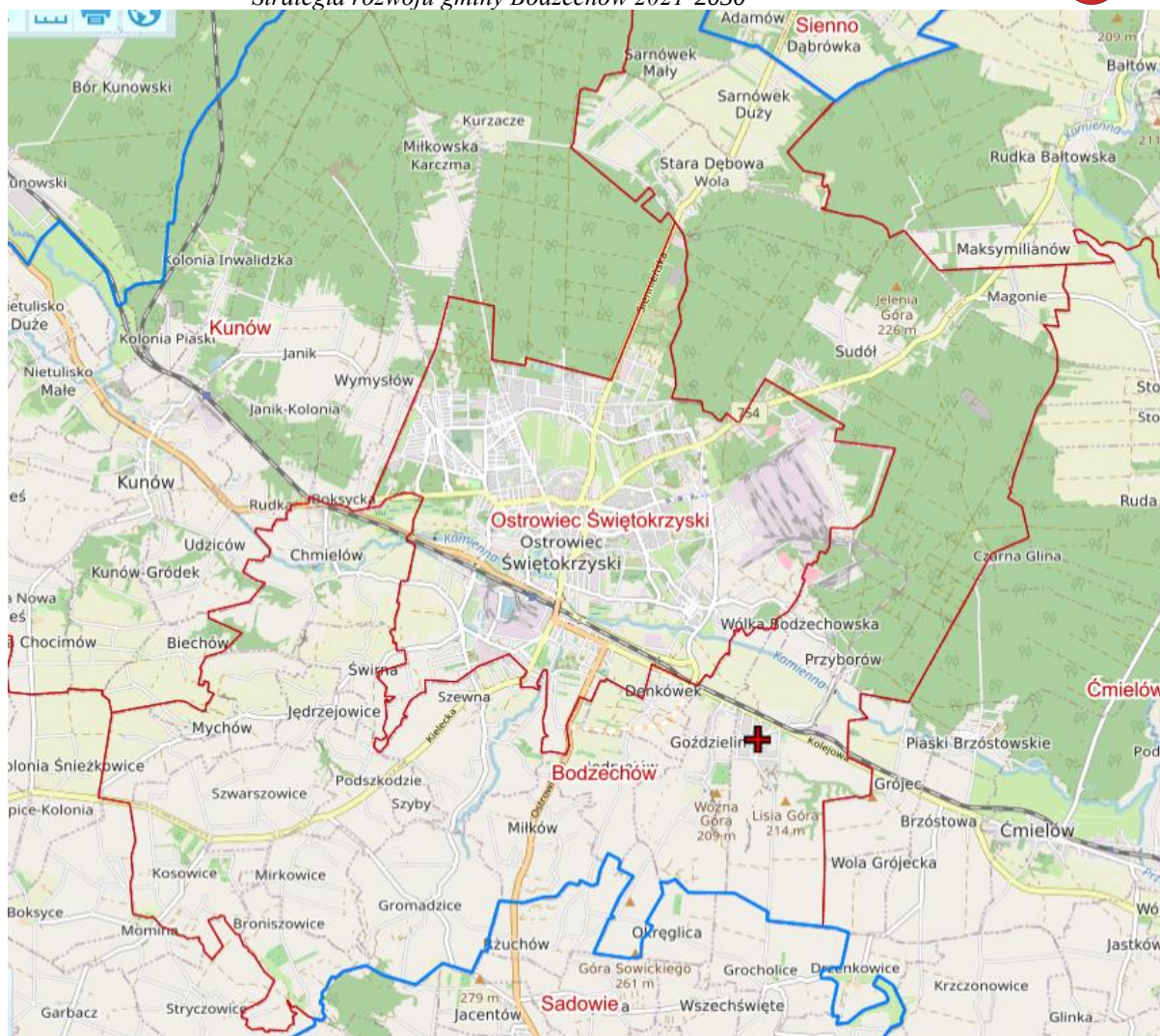
- mieszkalnictwo – jednorodzinne i wielorodzinne,
- usługi o funkcji lokalnej i ponadlokalnej w tym turystyka i rekreacja,
- przemysł, magazyny, składy.

Polityka przestrzenna gminy skupia się na kilku zasadniczych aspektach związanych z eliminacją potencjalnych konfliktów przestrzennych, kontrolą rozwoju zabudowy oraz zapewnieniem ładu przestrzennego.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej opracowano z zachowaniem spójności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

Źródło: Geoportal 2

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy służy zobrazowaniu jego funkcjonowania i rozwoju do roku 2030 w oparciu o zbiór podstawowych założeń, zasad oraz relacji. Uwarunkowania przestrzenne rozwoju gminy stworzone zostały poprzez analizę istniejących uwarunkowań osadniczych oraz komunikacyjnych wraz ze zwróceniem szczególnej uwagi na uwarunkowania środowiskowe. Model powstał w oparciu o założenia dokumentów wykonawczych na poziomie lokalnym oraz ponadlokalnym, uwzględniających zasady kształtowania polityki przestrzennej w gminie.

Model struktury funkcjonalnej-przestrzennej stworzony został w oparciu o elementy stanowiące aspekty struktury gminy takie jak:

- system przyrodniczy,
- system transportowy,
- system osadniczy,
- kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne gminy,

- zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej,
- rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej gminy.

11. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennym identyfikuje się kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny oraz przewagę konkurencyjną gminy, przez co stanowią one szczególnie istotne miejsca, obiekty czy dziedziny w zakresie jej rozwoju. Do planowanych działań w zakresie rozwoju uwarunkowań funkcjonalnoprzestrzennych zaliczamy m.in.:

- budowa/rozbudowa sieci kanalizacyjnej
- budowa/przebudowa dróg i chodników
- rozbudowa infrastruktury sportowej i turystycznej
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
- ochrona obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo

W ramach kształtowania polityki przestrzennej gminy rekomenduje się m.in.

- rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej,
- zapewnienie odpowiedniej komunikacji zbiorowej,
- poprawa jakości infrastruktury technicznej na terenach zabudowy mieszkaniowej,
- utrzymanie istniejącej struktury przestrzennej i formy zabudowy,
- wykorzystanie terenów zieleni urządzonej do rozwoju sieci komunikacyjnej (pieszej i rowerowej).
- tworzenie terenów zieleni urządzonej oraz stref wypoczynkowo-rekreacyjnych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej.
- porządkowanie istniejących terenów zielonych oraz wyznaczanie nowych,
- rozwój usług publicznych o zasięgu lokalnym dotyczących przede wszystkim handlu, usług gastronomicznych, rzemiosła oraz wyspecjalizowanej obsługi ludności i rolnictwa,
- systematyczne tworzenie przestrzeni publicznych,
- zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych przy instytucjach oraz obiektach handlowo-usługowych, a także miejscach turystycznych.
- zapewnienie zaopatrzenia w wodę wszystkich mieszkańców,

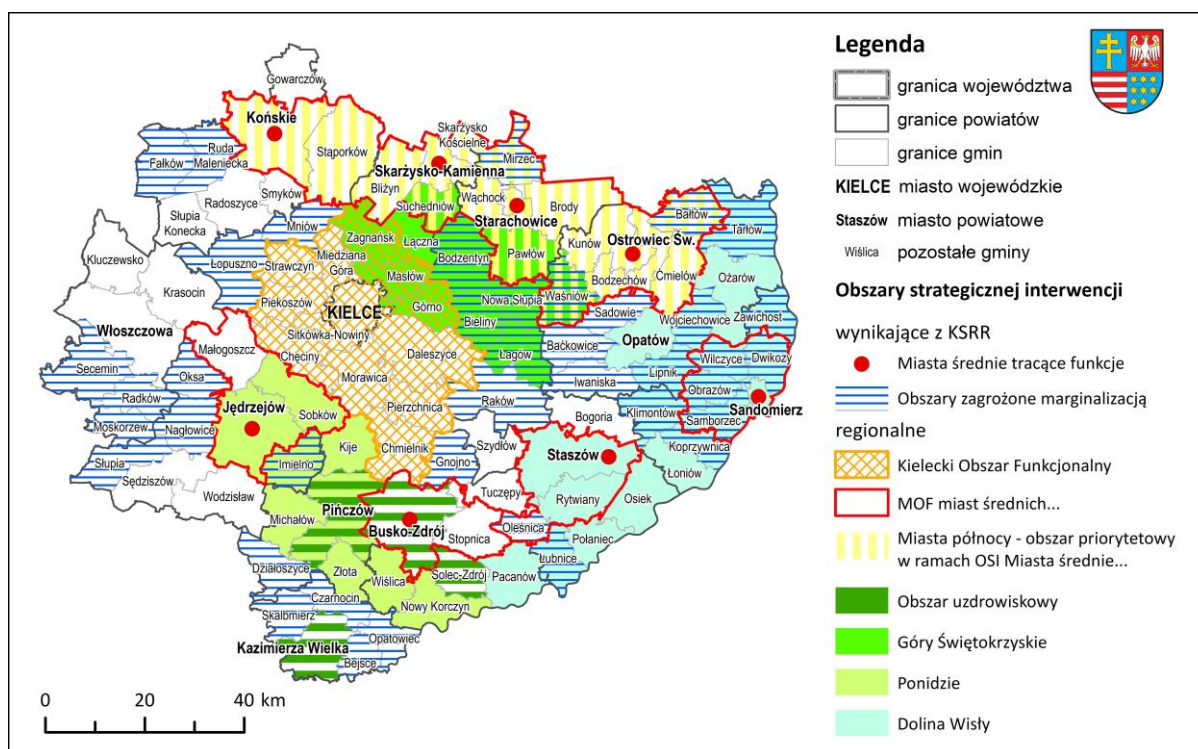

- ograniczenie i zakaz powstawania inwestycji negatywnie wpływających na środowisko naturalne,
- wyznaczenie ścieżek edukacyjnych wraz z tablicami informacyjnymi,
- budowa ścieżek i dróg rowerowych
- zachowanie istniejących upraw rolnych oraz obszarów zielonych,
- przestrzeganie zasad dobrej praktyki rolniczej,
- wykorzystanie terenów rolniczych do prowadzenia gospodarstw agroturystycznych.

12. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. Innymi słowy, są to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o zróżnicowanym charakterze mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie, posiadać ponadprzeciętny potencjał rozwojowy.

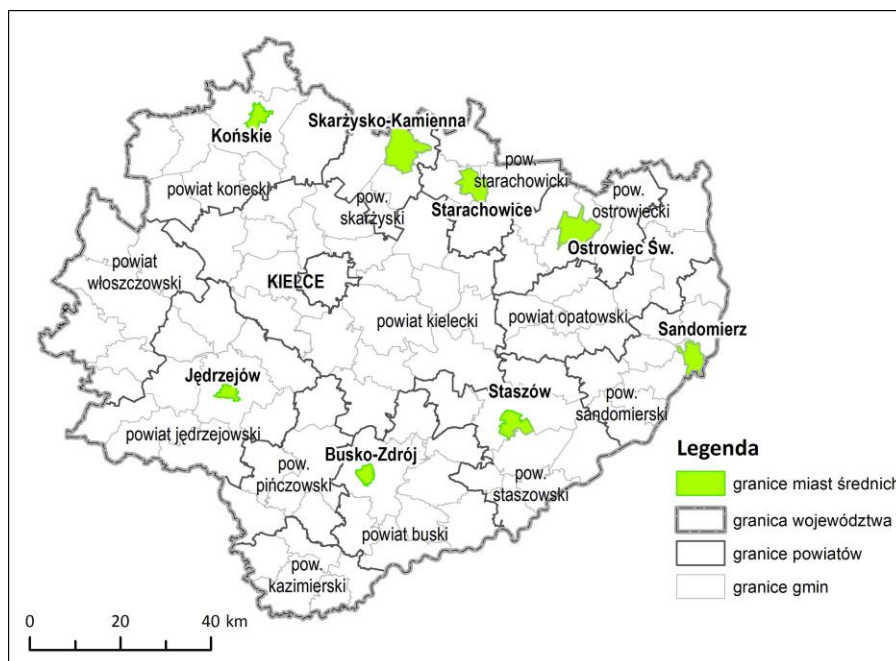
Obszary Strategicznej Interwencji Województwa Świętokrzyskiego

Delimitacja obszarów strategicznej interwencji (OSI) w woj.e świętokrzyskim wynika z połączenia dwóch ujęć, tj. krajowego, wynikającego z polityki regionalnej szczebla centralnego, wyrażonego w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030), oraz regionalnego, wynikającego z dokumentów oraz konsultacji dotyczących województwa świętokrzyskiego. KSRR 2030 na obszarze województwa świętokrzyskiego wyznacza dwa rodzaje OSI (oba mające charakter obszarów problemowych): obszary zagrożone trwałą marginalizacją (w województwie świętokrzyskim dotyczy to 40 gmin); miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze (Ostrowiec Św., Starachowice, Jędrzejów i Staszów oraz Końskie, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz i Busko-Zdrój). Należy zaznaczyć, że interwencja, wsparcie dla tak wyznaczonych OSI planowane jest na poziomie zarówno regionalnym, jak i krajowym. Wsparcie regionalne będzie komplementarne do zakresu wsparcia ze szczebla centralnego. Przeprowadzając delimitację OSI, uwzględniono wcześniejsze zapisy Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (PZPWS). Zgodnie z KSRR 2030, wsparcie w przypadku miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze może być adresowane także do obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie (miejskich obszarów funkcjonalnych, MOF). Wskazano zatem priorytetowy obszar polityki regionalnej, jakim są cztery miasta średnie (spośród wymienionych w KSRR 2030) położone w północnej części województwa (Ostrowiec Św., Starachowice, Skarżysko-Kamienna i Końskie). Władze lokalne tych miast oraz gmin sąsiednich podpisały porozumienie w sprawie utworzenia wspólnego MOF Miasta Północy.

OSI Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

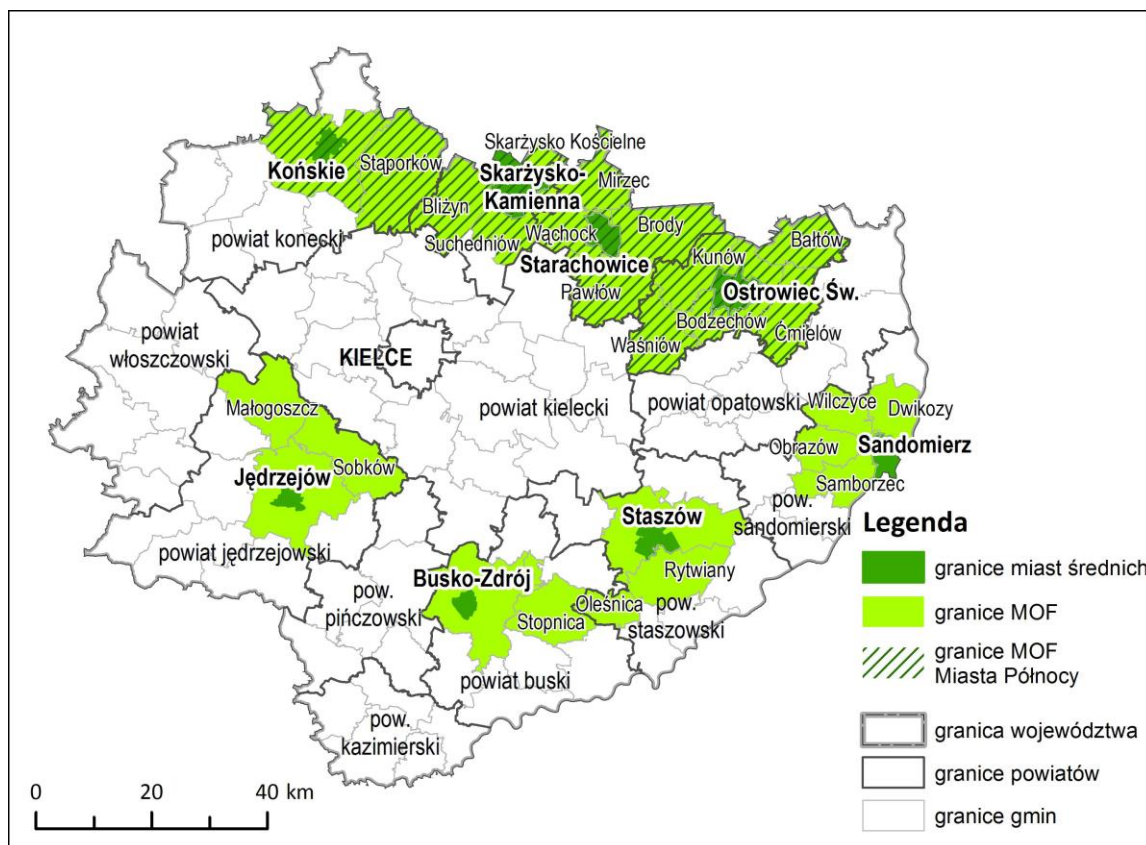
Gminy Bodzechów dotyczy zatem jeden regionalny obszar strategicznej interwencji, tj. MOF miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, a doprecyzowując, w jego ramach wyznaczony MOF Miasta Północy.

Zasięg terytorialny OSI Miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

- miasta kryzysowe: Staszów (ośrodek lokalny);
- miasta obniżającego się potencjału: Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice (ośrodki subregionalne);
- miasta stagnujące: Jędrzejów (ośrodek lokalny);
- miasta zagrożone marginalizacją: Skarżysko-Kamienna, Sandomierz (ośrodki subregionalne), Busko-Zdrój, Końskie (ośrodki lokalne).

OSI Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze został wyznaczony w KSRR 2030 jako jeden z obszarów interwencji w ramach programu ponadregionalnego skierowanego do najsłabszych gospodarczo obszarów. Warto wyjaśnić, że dla wskazanych w KSRR 2030 miast średnich na terenie województwa świętokrzyskiego dokonano delimitacji ich miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF).

OSI MOF Miast Średnich

Oczekiwane skutki interwencji w OSI obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją związane z celami strategicznymi SRWŚ 2030+ to:

- rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe,
- rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych,
- rozwój OSI jako obszaru srebrnej gospodarki (system wytwarzania, dystrybucji i konsumpcji dóbr i usług ukierunkowany na wykorzystanie potencjału nabywczego osób starszych i starzejących się oraz zaspokajający ich potrzeby konsumpcyjne, bytowe oraz zdrowotne) oraz smart villages (społeczność mieszkająca na wsi, która wykorzystuje nowoczesne technologie w celu poprawy jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju),
- rozwój systemów oczyszczania ścieków i odpadów komunalnych,
- utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, w tym siedlisk półnaturalnych,
- dostosowanie rolnictwa i gospodarki komunalnej do zmian klimatycznych,
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych,
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
- dywersyfikacja źródeł dochodu mieszkańców, w tym rolników,
- rozwój podstawowych usług publicznych: społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki sportu i rekreacji,
- rozwój edukacji kulturalnej i turystycznej opartej na bazie dziedzictwa kulturowego,
- podnoszenie standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym rozwój sieci telekomunikacyjnych,
- rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu,
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych,
- budowa i rozwój partnerstw lokalnych

Cele wskazane w niniejszej strategii wskazują zakres planowanych działań uwzględniając realizację powyżej wskazanych oczekiwanych rezultatów.

13. ZBIEŻNOŚĆ STRATEGII Z OBOWIĄZUJĄCYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Proces opracowania dokumentów strategicznych wymaga tego, żeby były one w pełni zgodne i nie wykazywały sprzecznych zapisów z dokumentami strategicznymi na poziomie wyższym tzn. regionalnym czy krajowym.

W ramach prac nad przedmiotową Strategią, dokonano analizy jej zgodności z założeniami dokumentów strategicznych, istniejących na poziomie regionalnym i krajowym.

W odniesieniu do poziomu powiatu, analizę oparto o dokument: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2020 wraz z projektem tworzonej równoległe Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostrowieckiego do roku 2030.

W odniesieniu do poziomu województwa, analizę oparto o „Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+”.

W odniesieniu do poziomu krajowego, wykazano natomiast związek przede wszystkim z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030”, która stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa.

Dokument uwzględnia postanowienia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Zbieżność Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, ze Strategią Rozwoju Gminy Bodzechów zaprezentowano w poniżej tabeli:

Strategia		Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego				
Strategia:	Cel główny:	Celem generalnym programu jest „Poprawa warunków sprzyjających budowie konkurencyjnej i generującej nowe miejsca pracy regionalnej gospodarki”				
	Cele strategiczne:	podniesienie poziomu konkurencyjności i regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie zdolności inwestycyjnej podmiotów gospodarczych	stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz powiązań między sektorem B+R, a gospodarką	poprawa stanu środowiska naturalnego województwa	zwiększenie atrakcyjności i ośrodków miejskich i centrów gmin	zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych i zasobów dziedzictwa kulturowego
Powiązania celów Strategii Rozwoju	Przestrzeń przyjazna dla społeczności lokalnej, środowiska naturalnego i rozwoju gospodarczego			CO1.3.	CO1.1.	

Strategia rozwoju gminy Bodzechów 2021-2030

	Silne, dobrze wykształcone, świadome i aktywne społeczeństwo obywatelskie	CO2.5. CO2.7.	CO2.1.		CO2.1. CO2.5. CO2.6.	CO2.1. CO.2.3.
	Zrównoważone środowisko naturalne zapewniające wysoki poziom życia obecnym i przyszłym pokoleniom	CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.5. CO3.6.		CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.5. CO3.6.		
	Korzystne rozwiązania infrastrukturalnie, instytucjonalnie i gospodarcze, powiązane z otoczeniem metropolitarnym oraz w ramach obszaru Gminy Bodzechów	CO4.2. CO4.3.	CO4.2. CO4.3.	CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4. CO4.7. CO4.8. CO4.9.	CO4.1. CO4.2. CO4.6. CO4.8. CO4.9.	CO4.1. CO4.2. CO4.6.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030, jakim jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe.

W ramach celu 1 - Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym zakłada się wsparcie o charakterze wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów kilku typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych.

W celu 2 - Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach.

W przypadku wzmacniania sprawności administracji wszystkich szczebli, w szczególności szczebla lokalnego (cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie), nastąpi wzmocnienie inicjatyw i środków na rzecz rozwijania zdolności administracji do planowania i prowadzenia działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Powiązania celów Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym		X
1.1.	Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo- wschodnia polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	CO1.1. CO2.1. CO2.2. CO2.5.CO2.6.CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.6. CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4. CO4.5.CO4.9.
1.2.	Zwiększenie wykorzystania potencjału miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	-
1.3.	Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego śląska	-
1.4.	Przeciwdziałanie kryzysom w obszarach zdegradowanych	-
1.5.	Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszenie atrakcyjność inwestycyjną obszarów	CO1.1. CO3.1. CO3.2. CO3.3. CO3.4. CO3.6. CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4. CO4.5.
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych		X
2.1.	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	CO1.1. CO2.1. CO2.2. CO2.5. CO2.6. CO4.3. CO4.9.
2.2.	Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	CO1.2. CO2.6. CO2.7. CO4.1. CO4.2. CO4.3. CO4.4.
2.3.	Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych specjalizacjach	CO3.2. CO4.2.
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażanie polityk ukierunkowanych terytorialnie		X
3.1.	Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz	CO4.2. CO4.3.

	zarządzania rozwojem	
3.2.	Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	CO2.6. CO4.3. CO4.9. CO4.10.
3.3.	Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	CO4.2. CO4.10.
3.4.	Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej	CO4.3.

14. UWARUNKOWANIA WODNE ORAZ ZWIĄZANE ZE ZMIANAMI KLIMATU

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 624 ze zm.), projekty realizowane w ramach procesu implementacji Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 uwzględniać będą m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

15. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Przewidywanymi potencjalnymi źródłami finansowania zadań zapisanych w niniejszej „Strategii” będą w szczególności:

1. środki własne budżetu Gminy Bodzechów,
2. środki pochodzące z dotacji celowych będących w dyspozycji odpowiednich Ministrów,
3. środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego,
4. środki z Funduszu Spójności,
5. środki z Europejskiego Funduszu Społecznego,
6. środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
7. budżety powiatowych i wojewódzkich funduszy celowych, w tym np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
8. środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej,

9. PPP,

10. Krajowy Plan Odbudowy - Polski Ład,

11. racjonalizacja wydatków inwestycyjnych oraz kosztów utrzymania infrastruktury połączona z optymalizacją podatków i opłat fiskalnych,

12. inne środki finansowe, włączając środki osób fizycznych i osób prawnych

16. WIZJA ROZWOJU I MISJA GMINY BODZECHÓW W PERSPEKTYWIE DO ROKU 2030.

Wizja rozwoju stanowi opis pożądanego stanu rzeczywistości społeczno – gospodarczej obszaru Gminy Bodzechów w perspektywie 2030 roku. To deklaracja określająca stan organizacji, do którego partnerzy społeczno – gospodarczy będą dążyć w przeciągu najbliższych lat. Wskazuje ona kierunek wspólnie podejmowanych działań.

Biorąc pod uwagę powyższe sformułowano następującą wizję rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030.

Gmina Bodzechów w 2030 w pełni wykorzystuje swoją atrakcyjną lokalizację, infrastrukturę techniczną, dobrą dostępność komunikacyjną, walory przyrodniczo – krajobrazowe oraz zasoby dziedzictwa kulturowego, które pozycjonują ją jako przyjazne miejsce do życia i spędzania wolnego czasu.

Wzrost jakości i dostępność usług publicznych oraz rozwój infrastruktury komunalnej wzmacnia kapitał społeczny gminy podnosząc standard życia mieszkańców i zachęca do osiedlania się na terenie gminy Bodzechów.

Gmina Bodzechów rozwija tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe i dba o rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

Gmina Bodzechów – nowoczesna, ekologiczna, otwarta na potrzeby mieszkańców.

Misja wskazuje i wyznacza naczelny cel polityki rozwoju Gminy Bodzechów. To deklaracja określająca istotę istnienia organizacji. W przypadku jednostek samorządu terytorialnego misja powinna korespondować z głównym zadaniem określonym dla gminy przez ustawę o samorządzie gminnym jakim jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej.

Uwzględniając powyższe określono następującą misję Gminy Bodzechów:

Poprawa warunków życia mieszkańców oraz jakości usług publicznych w oparciu

o partnerską współpracę jednostki samorządu terytorialnego, mieszkańców, organizacji społecznych i lokalnych przedsiębiorców na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju Gminy Bodzechów

17. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY BODZECHÓW

Instytucją zarządzającą wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 będzie powołany przez Wójta zarządzeniem Gminy Zespół ds. wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów składający się z kierowników referatów oraz kierowników jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań.

Do jego zadań będzie należeć w szczególności.

- realizacja zadań i celów,
- ewaluacja i monitorowanie procesu realizacji zadań określonych w strategii,
- analizowanie i rozważanie nowych propozycji zadań,
- koordynacja procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Bodzechów
- poszukiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania dla projektów.

Kluczową rolę w zakresie systemu wdrażania odgrywać będzie Wójt Gminy, w związku z kompetencjami organu wykonawczego jako koordynatora działań podejmowanych przez różne środowiska i podmioty. Rolą Wójta Gminy będzie również integrowanie zasobów pozostających w dyspozycji gminy.

Jest to szczególnie ważne w kontekście wdrażania strategii poprzez budowę i rozwijanie sieci współpracy terytorialnej, międzyorganizacyjnej i międzysektorowej, dla której kluczową rolę jest budowanie partnerstw. Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów zawiera bowiem działania, za realizację których odpowiada nie tylko urząd gminy ale również inne jednostki organizacyjne gminy, czy organizacje pozarządowe. Kierunki działań zapisane w strategii wynikają ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców i problemów, a nie jedynie z kompetencji wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

Konieczne jest wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący projekty i zadania są zmuszeni do aktywnej współpracy z gminą jako główną instytucją wdrażającą założenia strategii.

W związku z powyższym Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021-2030 wdrażana będzie przy wykorzystaniu instrumentów, wśród których można wymienić m.in.:

- lokalne strategie sektorowe, plany, modele postępowania, procedury, projekty,

uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych,

- regulaminy poszczególnych jednostek organizacyjnych samorządu oraz działania zespołu zarządzającego strategią,
- uchwały budżetowe, pozostałe dokumenty finansowe wyznaczające kierunki koncentracji środków finansowych, budżetu zadaniowego, projektów współfinansowanych ze środków europejskich, konkursów dla organizacji pozarządowych, budżetu obywatelskiego itp.,
- uchwały Rady Gminy, zarządzenia wójta, akty prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym,
- działania edukacyjne, kampanie społeczne i informacyjne, działania promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strony internetowe, system informacji przestrzennej gminy, wykorzystanie mediów tradycyjnych oraz społecznościowych,

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030, będą realizowane w różnych ramach czasowych. Mogą mieć charakter działań jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy do zadań wieloletnich.

Strategia Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy, lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Są to m.in. programy uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.

Skuteczne wdrażanie strategii jest uwarunkowane wiedzą na temat postępów osiągniętych w zakresie realizowanych działań oraz zdolności do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami, a uzyskanymi efektami.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych. Analiza powinna uwzględniać mierniki przypisane do każdego z celów operacyjnych zdefiniowanych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030. W miarę możliwości, sprawozdawczość powinna być oparta o informacje własne oraz informacje uzyskane od partnerów realizujących poszczególne projekty. Raport powinien obejmować m.in. skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych zadań i ewentualnych trudności realizacyjnych.

Sprawozdawczość zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie z

dyspozycją art. 28 a ustawy z 8 marca 1990 o samorządzie gminnym, w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji Strategii. Pozwoli to wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji. Ponadto w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Bodzechów na lata 2021 – 2030 czyli w roku 2026, oraz po zakończeniu jej realizacji w roku 2030 – dokonana zostanie ewaluacja rozumiana jako ocena jej rezultatów. Prowadzona ewaluacja służyć będzie, w odróżnieniu od sprawozdawczości, usprawnieniu projektów oraz programów oraz będzie próbą odpowiedzi na pytanie, jak można udoskonalić realizowane przedsięwzięcia lub wprowadzić nowe rozwiązania. Ewaluacja będzie miała na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie ich skuteczności, efektywności i trwałości. Ewaluacja realizowana będzie w formie spotkania strategicznego z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy strategii.